Ce ne dezvăluie fața

Fiecare dintre noi este, într-o anumită măsură, maestru în arta numită fiziognomie; astfel, din trăsăturile și liniile chipului unui necunoscut ne imaginăm caracterul și soarta acestuia.

Urmând indicațiile simple ale autorului acestei cărți, Rodney Davies, vizualizate prin 134 de ilustrații, ne vom spori abilitatea în cititul trăsăturilor feței, a formei și liniilor sale.

Vom putea aprecia astfel mai bine nu numai propria noastră personalitate și propriul nostru destin, dar și adevărata fire a celor din jur.

POLIMARK

București, tel. 2313026
ISBN 973-97637-8-2

odney Davies

NE DEZVĂLUIE FAȚA

Rodney Davies

Ce ne dezvăluie fața

134 ilustrații

Traducerea de dr. Tatiana Avacum

Editura POLIMARK
București

Coperta: Silvia Muntenescu

Traducerea realizată după volumul Rodney Davies, HOW TO READ FACES, Aquarian/Thorsons, London, 1989.

Copyright © Rodney Davies 1989

Copyright © pentru versiunea în limba română:
Editura POLIMARK, București, 1997

Toate drepturile rezervate. Nici un fragment din această carte nu poate fi reprodus, stocat sau transmis sub nici o formă și prin nici un fel de mijloace — electronice, mecanice, inclusiv fotocopiere sau înregistrare, fără permisiunea prealabilă din partea editorului.

Tehnoredactare computerizată: Sanda Stroescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale
DAVIES, RODNEY
Ce ne dezvăluie fața/Rodney Davies. - București: Polimark, 1997.
208 p.; il.; 20 cm.
Tit. orig. (eng.): How to read faces
Bibliogr.
ISBN 973-97637-8-2

159.925.2

Cuprins

	Introducere	7
1.	Istoricul descifrării trăsăturilor feței	9
2.	Fața de criminal și tipurile constituționale	33
3.	Formele feței	44
4.	Punctele de vârstă ale feței	61
5.	Părți și proporții	90
6.	Urechile	101
7.	Fruntea	116
8.	Sprâncenele	135
9.	Ochii	144
10.	Nasul	157
11.	Gura	175
12.	Bărbia, maxilarul și umerii obrajilor	185
13.	Liniile obrajilor, tenul și alunițele	193
	Postfață	205

Omul are trei lucruri de făcut în lumea aceasta:
Întâi, să se cunoască pe sine, precum și lucrurile cu care trebuie să conviețuiască.
În al doilea rând, să fie fericit în sinea lui, precum și în mijlocul lucrurilor cu care conviețuiește.
În al treilea rând, să-și amelioreze propria ființă, precum și lucrurile din jur, în măsura în care, fie una, fie celelalte, s-au deteriorat și pot fi remediate.

John Ruskin, *Man's Business in Life*

Introducere

"Fiecare dintre noi este, într-o anumită măsură, maestru în arta numită, în general, fiziognomie; astfel, din trăsăturile și liniile chipului unui necunoscut ne imaginăm caracterul și soarta acestuia."

Joseph Addison, în "Spectator", nr. 86, 1711

Descifrarea trăsăturilor faciale este, într-adevăr, o operațiune pe care, așa cum sugerează și Joseph Addison, o întreprindem ori de câte ori întâlnim chipuri noi. În unele cazuri, reacția noastră emoțională poate fi atât de puternică încât "ne îndrăgostim la prima vedere". Alte fețe ne pot părea respingătoare sau chiar înspăimântătoare, dar majoritatea nu produc asupra noastră nici o impresie. Asemenea analize firești își găsesc reflectarea în vorbirea curentă, atunci când se fac legături între caracterul presupus al unei persoane și anumite trăsături faciale particulare, folosindu-se expresii de genul: "frunte inteligentă", "nas indiscret", "ochi galeși", "buze senzuale", "gură denotând cruzime" sau "bărbie de om cu voința slabă"; se poate admite, așadar, că citirea trăsăturilor feței este astăzi tot atât de răspândită ca și în trecut.

Deși noi toți recurgem instinctiv la citirea trăsăturilor feței, studiul fiziognomiei, ca metodă verificată de înțelegere a caracterului și temperamentului omului, a fost în trecut aproape total neglijată, atât de oamenii de știință, cât și de prezicători. Aceasta, deoarece, oamenii de știință au devenit tot mai temători în fața cercetării a orice aduce a superstiție, iar adepții "ocultismului" au evitat interpretarea feței, apreciind-o ca "prea științifică", datorită acelor fiziognomiști care căutau să fie acceptați de comunitatea științifică. De exemplu, Annie Oppenheim,

o reputată fiziognomistă de la sfârșitul secolului trecut, afirma că "fiziognomia nu trebuie confundată cu cititul în palmă, cu citirea gândurilor sau cu astrologia, pentru că nu are nimic comun cu prezicerea viitorului sau ghicirea trecutului. Ea este pur și simplu arta de a deduce caracterul unui om din trăsăturile feței lui, capacitatea de a dezvălui din forma capului și din trăsăturile feței, ce anume denotă acestea".

În prezent, în ambele tabere a început să bată vântul unor schimbări. Oamenii de știință au devenit mai îndrăzneți, unii dintre ei se arată dispuși să cerceteze subiecte atât de "periculoase", precum cititul în palmă, cititul gândului și astrologia, iar practicienii predicției viitorului își manifestă din ce în ce mai mult satisfacția față de rezultatele obținute de cercetători.

Am scris, așadar, cartea de față cu speranța că ea va reînnoi interesul pentru un studiu de care va putea să beneficieze oricine. Descifrarea trăsăturilor feței este o metodă de analiză a caracterului și de prezicere a viitorului, tot atât de veche și exactă ca și cititul în palmă și astrologia; ea ne poate ajuta să ne înțelegem propriul caracter și propria soartă, dar și caracterul și destinul unor persoane iubite, ale prietenilor și dușmanilor, chiar și ale acelora cu care se întâmplă să stăm față în față în autobuz sau în tren.

Capitolul 1

Istoricul descifrării trăsăturilor feței

"Omul poate fi cunoscut după fața lui, iar Dumnezeu — după creaturile sale."

Ben Jonson, *Deus in Creaturis*

Interpretarea caracterului și a destinului unei persoane pe baza studierii feței sale este atât de veche, încât nu-i putem stabili locul de origine, nici data exactă a nașterii. Ea are, probabil, aceeași vârstă cu omul și a apărut spontan la diferite triburi sau grupări rasiale, motiv pentru care nici o cultură nu și-o poate revendica. Cititul feței avea deja vechime când omul a început, pentru prima oară, să-și caute "busola" în stele și în liniile mâinilor sale.

Ființele umane s-au privit dintotdeauna față în față, iar această contemplare trebuia să conducă repede la presupunerea generală că fața oglindește sufletul, atât la bărbați, cât și la femei. Această descoperire nu ascundea nimic de natură magică sau misterioasă. La urma urmei, cele mai multe fețe sunt unicate, reprezentând, ca atare, caracterul și temperamentul posesorilor lor. Iar când s-a constatat că trăsăturile faciale similare corespund unor trăsături de caracter similare, a sosit momentul pentru sistematizarea fiziognomiei ca metodă de analiză a caracterelor și, mai târziu, ca metodă de prezicere.

Pe cei ce, poate, se îndoiesc că o față poate releva, cu precizie, un anumit caracter, ba chiar un destin, pot să-i rog să ia în considerație cazul gemenilor identici, la care s-au constatat nu numai identitatea trăsăturilor feței, dar,

o reputată fiziognomistă de la sfârșitul secolului trecut, afirma că "fiziognomia nu trebuie confundată cu cititul în palmă, cu citirea gândurilor sau cu astrologia, pentru că nu are nimic comun cu prezicerea viitorului sau ghicirea trecutului. Ea este pur și simplu arta de a deduce caracterul unui om din trăsăturile feței lui, capacitatea de a dezvălui din forma capului și din trăsăturile feței, ce anume denotă acestea".

În prezent, în ambele tabere a început să bată vântul unor schimbări. Oamenii de știință au devenit mai îndrăzneți, unii dintre ei se arată dispuși să cerceteze subiecte atât de "periculoase", precum cititul în palmă, cititul gândului și astrologia, iar practicienii predicției viitorului își manifestă din ce în ce mai mult satisfacția față de rezultatele obținute de cercetători.

Am scris, așadar, cartea de față cu speranța că ea va reînnoi interesul pentru un studiu de care va putea să beneficieze oricine. Descifrarea trăsăturilor feței este o metodă de analiză a caracterului și de prezicere a viitorului, tot atât de veche și exactă ca și cititul în palmă și astrologia; ea ne poate ajuta să ne înțelegem propriul caracter și propria soartă, dar și caracterul și destinul unor persoane iubite, ale prietenilor și dușmanilor, chiar și ale acelora cu care se întâmplă să stăm față în față în autobuz sau în tren.

Capitolul 1

Istoricul descifrării trăsăturilor feței

"Omul poate fi cunoscut după fața lui, iar Dumnezeu — după creaturile sale."

Ben Jonson, *Deus in Creaturis*

Interpretarea caracterului și a destinului unei persoane pe baza studierii feței sale este atât de veche, încât nu-i putem stabili locul de origine, nici data exactă a nașterii. Ea are, probabil, aceeași vârstă cu omul și a apărut spontan la diferite triburi sau grupări rasiale, motiv pentru care nici o cultură nu și-o poate revendica. Cititul feței avea deja vechime când omul a început, pentru prima oară, să-și caute "busola" în stele și în liniile mâinilor sale.

Ființele umane s-au privit dintotdeauna față în față, iar această contemplare trebuia să conducă repede la presupunerea generală că fața oglindește sufletul, atât la bărbați, cât și la femei. Această descoperire nu ascundea nimic de natură magică sau misterioasă. La urma urmei, cele mai multe fețe sunt unicate, reprezentând, ca atare, caracterul și temperamentul posesorilor lor. Iar când s-a constatat că trăsăturile faciale similare corespund unor trăsături de caracter similare, a sosit momentul pentru sistematizarea fiziognomiei ca metodă de analiză a caracterelor și, mai târziu, ca metodă de prezicere.

Pe cei ce, poate, se îndoiesc că o față poate releva, cu precizie, un anumit caracter, ba chiar un destin, pot să-i rog să ia în considerație cazul gemenilor identici, la care s-au constatat nu numai identitatea trăsăturilor feței, dar,

potrivit cercetărilor, și identitatea schemelor lor comportamentale. Încă și mai remarcabil este faptul că viețile lor decurg adesea în mod paralel, mergând uneori până la trecerea prin aceleași întâmplări.

De exemplu, două gemene americane, Ester Pauline și Pauline Ester Friedman nu puteau fi deosebite în perioada copilăriei. Vorbeau la fel, se îmbrăcau la fel, iar mai târziu s-au căsătorit în același timp. Amândouă au devenit ziariste, specializate în soluționarea unor probleme, articolele lor fiind publicate astăzi în sute de ziare din S.U.A.; ele sunt mai bine cunoscute sub pseudonimele Abigail Van Buren — reputata "dragă Abby" — și, respectiv, Anne Landers.

Mai surprinzătoare și convingătoare sunt însă cazurile de evoluție paralelă a unor gemeni identici care nu au crescut laolaltă. În timp ce la cei crescuți împreună trăsăturile similare de caracter le-am putea pune pe seama unei educații comune, în cazul gemenilor care au fost despărțiți din fragedă copilărie un asemenea argument nu poate fi invocat.

Jim Lewis și Jim Springer, doi gemeni americani identici, adoptați de două familii diferite, în primele săptămâni după naștere, au trăit complet despărțiți până la vârsta de 37 de ani. Când, în cele din urmă, s-au întâlnit, au descoperit, cu uimire, nu numai faptul că trăsăturile de caracter și gusturile lor erau identice, ci și că drumul vieții fiecăruia se asemăna remarcabil cu al celuilalt.

De exemplu, amândoi erau fumători pasionați și fumau aceleași țigări, consumau același sort de bere, conduceau mașini de aceeași marcă, își rodeau unghiile până în carne, agreau matematicile și cursele de cai, în schimb le displăceau baseball-ul și ortografia, iar peste tot în casă lăsau biletele de dragoste adresate soțiilor. Fiecare geamăn avusese două crize cardiace, suferea de insomnie și hemoroizi, iar seara avea dureri de cap de tip migrenos, apărute de pe când aveau 18 ani. Amândoi au fost supuși unei vasectomii.

Surprinde și mai mult faptul că, o vreme, ambii frați au lucrat într-un service, apoi în rețeaua MacDonald, ajungând să funcționeze o perioadă ca ajutor de șerif. Fiecare din ei s-a căsătorit și a divorțat de o femeie cu numele Linda, recăsătorindu-se apoi cu alta, numită, în ambele cazuri, Betty. Jim Lewis și-a botezat primul copil James Alan, iar Jim Springer i-a dat băiatului său numele James Allen. Fiecare din gemeni avea un câine numit Tony. Vacanțele și le petreceau, cu familia, în același golf din Florida, chiar dacă în perioade diferite ale anului.

Gemenii englezi identici, Roy și Paul Wells, au fost despărțiți de mici copii, atunci când părinții lor au divorțat. Roy a fost dus de tatăl său în Noua Zeelandă, la peste 9 000 de mile de Paul, rămas în Anglia, la mamă, care, mai târziu, s-a recăsătorit. După 22 de ani, în 1981, când Roy a revenit în Anglia și și-a căutat fratele, acesta făcea remarca: "E ca și cum s-ar fi umplut un gol emoțional. Suntem exact la fel".

Într-adevăr, gusturile și atitudinile lor erau tulburător de asemănătoare. Nici unuia dintre ei nu-i plăceau legumele, nici scularea de dimineață; amândoi detestau păianjenii, erau alergici la praf și au suferit de astm. Culoarea lor favorită era albastrul, iar animalele preferate — leii și tigrii; preferau filmele documentare altor programe TV. Se simțeau cel mai confortabil în haine largi de culori vii, le plăcea vinul alb mai mult decât cel roșu și amândoi aveau dorința de a vizita America și India. În materie de femei, le preferau pe cele cu gândire independentă, blonde și care nu se fardează; amândoi și-au dorit ca, într-o zi, să aibă doi copii și să locuiască într-o casă mare. Amândoi și-au adus aminte că cele mai triste evenimente li s-au întâmplat la vârsta de 15 ani.

Gemenele canadiene identice, Margaret Judson și Marion Smith, s-au întâlnit întâmplător, într-un magazin

din Toronto, după o despărţire de 21 de ani. Nu le-a trebuit prea mult timp ca să descopere că amândouă luaseră lecţii de pian şi au cântat ca altiste în corul bisericii; au devenit maestre în patinajul pe rotile, unde au trecut la profesionism, şi-au extirpat amigdalele în acelaşi an. Amândouă s-au căsătorit cu marinari de aceeaşi vârstă, înălţime şi greutate, care au navigat, fără întrerupere, timp de patru ani. Spre deosebire de Marion, Margaret a servit şi în armată; e drept că şi Marion a încercat să se înroleze, dar a fost respinsă.

Adeseori, gemenii identici trăiesc până la aceeaşi vârstă şi mor la interval de câteva zile sau chiar în aceeaşi zi. De exemplu, Cyril şi Stewart Marcus, gemeni identici, ginecologi la New York, au fost găsiţi morţi în aceeaşi zi, în cartiere diferite ale oraşului; s-au sinucis amândoi cu o supradoză de barbiturice. Între moartea celor doi nu a existat nici o legătură. Într-un mod asemănător, în 1952, două gemene identice, în vârstă de 90 de ani, au fost găsite zăcând, pe jumătate moarte de foame, pe imense grămezi de ziare, în locuinţa lor din Greenwich Village. Transportate de urgenţă la spital, moartea uneia s-a produs la o diferenţă de câteva ore de a celeilalte. În 1962, o altă pereche de gemene identice au decedat la un interval de câteva minute; ambele erau internate în spitalul de boli mintale din Carolina de Nord, unde se tratau pentru schizofrenie. În noaptea decesului, fiecare din ele dormea în altă parte a spitalului, aşa încât nu putea cunoaşte, prin mijloace obişnuite, ce i se întâmplă celeilalte.

Multe alte exemple ar putea fi enumerate, dar nu consider că acest lucru este necesar pentru tratarea subiectului. Este evident că feţele gemenilor identici reflectă cu precizie asemănarea temperamentului şi a gusturilor lor, precum şi cursul paralel al vieţii lor. Acest adevăr este valabil în special pentru gemenii identici care au trăit separat, întrucât cei crescuţi împreună se străduiesc adeseori să difere unul de celălalt şi astfel să-şi elaboreze conştient un statut independent.

În viaţa de toate zilele pot fi întâlnite cazuri ale unor persoane neînrudite, dar cu trăsături asemănătoare ale feţei, care prezintă similitudini caracteriale. S-a remarcat adesea, de exemplu, la cupluri care trăiesc în armonie şi în care ambii soţi au interese comune, apariţia treptată a unor remarcabile asemănări ale feţelor şi ale aspectului lor, astfel încât sunt uneori luaţi drept soră şi frate. În această privinţă ei urmează principiul de bază al fiziognomiei, şi anume "*Precum pe dinafară, tot astfel şi pe dinăuntru*".

S-ar putea spune că, în Occident abordarea sistematică a descifrării trăsăturilor feţei a fost făcută în scrierile filosofice ale lui Empedocle, care a trăit în colonia greacească Agrigent, din Sicilia, în secolul al V-lea î.H. Ideile sale despre natura lumii le-a aplicat la specia umană, încercând să explice natura omului, stabilind o legătură între starea lui sufletească şi expresia sa exterioară.

Empedocle a fost o personalitate remarcabilă, un tip pe care azi l-am defini ca geniu excentric. Pe lângă faptul că era un gânditor original, poet, orator, medic şi om de stat, a fost şi un mistic şi magician reputat, având convingerea că prin aceste cunoştinţe are puterea de a controla natura, şi chiar de a învia morţii.

A fost adeptul metempsihozei şi susţinea că sufletele păcătoşilor erau condamnate să treacă dintr-un corp muritor într-altul, până se vor purifica îndeajuns pentru a se elibera definitiv din lumea materială. A fost ferm convins că îşi trăia ultima reîncarnare, că anterior fusese deja băiat şi fată, dobitoc şi pasăre, ba chiar şi peşte marin; pentru a fi sigur că sufletul său se va înălţa până la lăcaşul zeilor s-a sinucis, aruncându-se în craterul vulcanului Etna, în anul 430 î.H. Şi-a schiţat unele idei, oarecum neobişnuite, într-un lung poem, intitulat "Purificări", din care s-au păstrat câteva fragmente. Aristotel

l-a recunoscut ca inventator al retoricii, fără de care nici un grec nu putea spera să progreseze, iar Galen l-a numit "părinte al medicinei din Italia".

Ideile filosofice ale lui Empedocle au fost cuprinse în poemul său "Despre natură", care a avut mulți cititori și a exercitat o puternică influență. În acest poem el susținea că esența naturii se rezumă la patru elemente sau substanțe originare, Focul, Aerul, Apa și Pământul, care sunt indestructibile și eterne. Combinându-se între ele în diferite proporții, ele alcătuiesc lumea și tot ce există în ea, inclusiv noi, oamenii. Empedocle spunea că aceste elemente sunt mânate de două forțe: Dragostea, care determină atracția reciprocă și Vrajba, care le face să se respingă. De aceea, Dragostea și Vrajba sunt responsabile pentru evoluția lumii, printr-o eternă acțiune de formare și distrugere a lucrurilor. Un fizician modern le-ar defini, fără îndoială, ca forțe de atracție și, respectiv, de respingere.

Aceste idei au fost dezvoltate mai târziu de Hippocrat din Cos (aprox. 460-377 î.H.), "tatăl medicinei", care a susținut că, în interiorul corpului omenesc, cele patru elemente îmbracă forma unor lichide dătătoare de viață sau "umori", care, la rândul lor, determină temperamentul și fizicul unei persoane. Astfel, Aerul, care este umed și cald, formează sângele, Focul, uscat și cald, generează bila galbenă, Pământul, uscat și rece, dă naștere la bila neagră, iar Apa, umedă și rece, alcătuiește flegma. Hippocrat susține că dacă în corpul cuiva cele patru umori se află în cantități egale, omul se bucură de o bună sănătate, de un temperament echilibrat și de un fizic armonios. Când însă una din umori este prezentă în exces, mediul intern se dezechilibrează, ceea ce provoacă diferite boli, devieri temperamentale specifice și anumite defecte fizice. Astfel, o persoană cu exces de sânge prezintă un temperament și un fizic *sanguinic*, alta, cu exces de bilă galbenă — un temperament și un fizic *coleric*, prin exces de bilă neagră realizându-se tipul *melancolic*, iar prin surplus de flegmă — tipul *flegmatic*.

Tipul sanguinic este, poate, cel mai norocos dintre ele, fiind în general degajat, optimist, amuzant, drăgăstos și inteligent, pe când tipul coleric, energic, irascibil și agresiv, este cel mai exploziv. Tipul flegmatic este, în esență, placid și apatic, rece și calm, chiar dacă nu e totdeauna "adunat", iar un individ melancolic este, cum o sugerează numele, trist, întunecat, deprimat.

Aspectul și celelalte caractere fizice sunt determinate de culoarea și fluiditatea umorii principale. Astfel, o persoană colerică, de exemplu, care are un surplus de bilă galbenă, este înaltă și zveltă, are o față prelungă, cu maxilare proeminente, ochii și părul negre și pielea cu o tentă gălbuie; slăbiciunea fizică este determinată de insuficiența ficatului său, care o face bilioasă. Întrucât este iritabilă și "se aprinde" ușor, buna dispoziție o poate părăsi brusc, fiind înlocuită de tristețe și disperare.

Cu timpul s-a demonstrat că prea puțini se pot încadra complet în una din cele patru grupe temperamentale și fizice, preconizate de Hippocrat, majoritatea oamenilor prezentând diferite combinații de temperamente și caractere fizice. Astfel, în "Scurte biografii", John Aubrey, vorbind despre filosoful Thomas Hobbes (1588-1679), îl caracterizează în felul următor: "De la vârsta de patruzeci de ani a devenit mai sănătos, avea un ten proaspăt și rumen. Era un sanguino-melancolic și avea o expresie despre care fiziologii spun că este cea mai inteligentă".

Prima scriere de fiziognomie, pe care o cunoaștem, a ieșit de sub pana lui Aristotel (384-322 î.H.), discipol al lui Platon și mentor al lui Alexandru cel Mare, deși nu toți oamenii de știință sunt convinși că "Descifrarea secretelor naturii cu ajutorul fiziognomiei" îi aparține. Cartea este împărțită în șase capitole și tratează despre fiziognomie, în sensul ei cel mai larg, descriind semnificația tuturor părților corpului omenesc, din cap până în

picioare. Este o operă importantă, nu pentru că ar fi deosebit de profundă sau stimulatoare, ci pentru că ea constituie temelia pe care s-a înălțat fiziognomia occidentală și pe care s-a menținut mai bine de două mii de ani. Într-adevăr, scrierile majorității fiziognomiștilor de mai târziu reprezintă doar ceva mai mult decât prelucrări ale operei lui Aristotel, lipsite de idei originale și observații independente.

Aristotel a fost acela care, într-un mod destul de interesant, a adăugat încă un element la cele patru postulate de Empedocle, element pe care l-a numit Eter, imaginându-l ca pe ceva divin și inalterabil. În cartea sa intitulată *De mundo*, marele filosof ne spune: "Așadar, cinci elemente, situate în cele cinci sfere — fiecare element mai mic fiind înconjurat de altul mai mare, și anume, Pământul — de Apă, Apa — de Aer, Aerul — de Foc și Focul — de Eter — formează întregul univers. Întreaga sferă superioară constituie lăcașul zeilor, iar cea inferioară este destinată creaturilor muritoare".

Aristotel, însă, nu a mers până la a susține că există cinci tipuri de temperament uman sau că sufletul omului este alcătuit din Eter, deși ar fi fost logic să o facă. Bineînțeles, am menționat al cincilea element al lui Aristotel numai pentru că ipoteza sa este în mare măsură paralelă cu cea emisă de învățații chinezi, care au elaborat, cam în același timp, o teorie proprie a celor cinci elemente, precum și un sistem fiziognomic care a persistat, cu unele adăugiri importante, până în zilele noastre.

Această coincidență, aparent întâmplătoare cu teoria chineză, se constată și în partea finală a scrierii *De mundo*, în care Aristotel spune: Dumnezeu, deși este unul singur, are mai multe nume, în funcție de diferitele stări pe care el însuși și le alege. Îl numim Zen sau Zeus, folosind două nume cu același sens, și anume, "acela datorită căruia trăim". Zen derivă din grecescul Zon, cu semnificația de "a trăi". În China s-a dezvoltat mai târziu

o importantă sectă budistă, numită Cian, pe care azi o cunoaștem mai bine după numele său japonez "Zen", care înseamnă "meditație". Zen-budismul diferă de budismul obișnuit prin faptul că acordă o deosebită atenție meditației, considerând-o un mijloc de a obține "iluminarea". Zen a devenit populară printre samuraii japonezi; ea se regăsește, de asemenea, în faptele de arme și spiritul cuceritor al celui mai renumit discipol al lui Aristotel — Alexandru cel Mare.

Înainte de a trece pe alte meleaguri, merită să amintim că Socrate (470-399 î.H.), vestitul predecesor al lui Aristotel, era un talentat fiziognomist. Știm de la Platon că a prezis înălțarea lui Alcibiade după trăsăturile feței acestuia, iar după spusele lui Apuleius, a ghicit extraordinarele talente ale lui Platon când l-a întâlnit pentru prima oară, de asemenea după fața și aspectul lui general. Și mai neobișnuit este cazul unui alt fiziognomist, pe nume Zopyrus, care, observând trăsăturile lui Socrate, l-a etichetat ca stupid, senzual și greoi. Socrate a fost de acord cu el, spunând că, într-adevăr, aceasta fusese firea lui, dar că și-a îndreptat defectele prin studiul filosofiei.

Cunoaștem din scrierile lui Juvenal, Pliniu, Suetoniu, precum și ale altora, că fiziognomia se bucura de popularitate la romani. De exemplu, Suetoniu relatează că un fiziognomist, al cărui nume nu-l dezvăluie, a fost somat să "citească" fața și să prezică soarta lui Britannicus, frumosul și popularul fiu al împăratului Claudius, căruia trebuia să-i urmeze la tron. Fiziognomistul l-a examinat cu atenție pe Britannicus și, spre mirarea tuturor, a anunțat că tânărul nu va fi succesorul împăratului, și că această distincție îi va reveni lui Titus (care s-a întâmplat să fie de față). Prezicerea s-a îndeplinit, Britannicus fiind otrăvit de Nero, care, la rândul lui, a fost detronat de Galba; au urmat la tron Othar, Vitellius și Vespasian, până a fost, în fine, încoronat

Titus. Suetoniu îl descrie pe Titus după cum urmează: "Deși nu prea înalt, era grațios și plin de demnitate, musculos și prezentabil, deși cam burtos".

Să observăm că această povestire este, virtual, identică cu aceea în centrul căreia s-a aflat tânărul Octavianus, chiar dacă acestuia viitorul i-a fost dezvăluit prin mijloacele astrologiei, și nu ale fiziognomiei. Odată, Octavianus, împreună cu prietenul său Agrippa, i-a făcut o vizită cunoscutului astrolog Theogenes. Acesta a consultat mai întâi harta lui Agrippa și i-a prezis o carieră publică remarcabilă. Auzindu-l, Octavianus a refuzat să-i comunice lui Theogenes datele nașterii sale, temându-se că prezicerile despre viitorul său nu vor fi atât de favorabile. Totuși, a fost convins, în cele din urmă, să o facă și, după cercetarea acestor date, Theogenes i-a prezis imediat un destin măreț. Admirația lui a fost atât de mare de ceea ce a văzut, încât s-a aruncat la picioarele viitorului împărat. Astrologul a avut dreptate, întrucât Octavianus a devenit cu timpul împărat, preluând și numele de Augustus. Pentru cititorii preocupați de astrologie, poate nu este lipsit de interes să notăm că Octavianus Augustus s-a născut (în anul 63 î.H.) la 23 septembrie; ca o coincidență, la aceeași dată se va naște și unul din cei mai celebri fiziognomiști ai Renașterii, și anume, Gerolamo Cardano, despre care vom vorbi mai târziu.

Scrierile a doi fiziognomiști romani s-au păstrat până în zilele noastre; ele reflectă o puternică influență aristotelică, atât în privința conținutului, cât și a modului de a privi lucrurile. Scrierile lui Polemon, elaborate la mijlocul secolului al doilea d.H., tratează despre însușirile fizice ale celor patru tipuri temperamentale, aprofundându-le într-un mod neobișnuit, în timp ce într-una din cele două cărți, scrise de Adamantius, un evreu creștinat, este examinată, într-un mod nu lipsită de originalitate, semnificația expresiei ochilor.

După căderea imperiului roman, în decursul unei lungi și amenințătoare perioade, Evul Mediu — care a durat până la apariția Renașterii italiene —, textele antice s-au pierdut sau au fost uitate, ajungând să fie citite numai în mănăstiri, unde s-au depus eforturi intense pentru a se menține tradiția educării și a cunoașterii. Din acest motiv, scrierile de fiziognomie au cunoscut puține adăugiri, în special pentru că studiul acesteia, ca și cel al chiromanției, al astrologiei și al altor practici "oculte" erau considerate drept superstiții păgâne și, deci, inspirate de diavol.

Din fericire, însă, arabii nu erau atât de încătușați și se consideră că la aceștia fiziognomia era folosită, pe scară largă, ca metodă de cunoaștere a caracterului și destinului omenesc. În orice caz Marco Polo (1254-1324) ne informează în scrierile lui că Bagdadul era un centru important în care se studia legea lui Mahomed, necromanția, științele naturii, astronomia și fiziognomia. Ali ben Ragel ne-a lăsat o carte despre semnificația aluniței și a stigmatelor constatate la naștere, în timp ce Rhazes publică, în 1040, o carte care conține mai multe capitole consacrate fiziognomiei. De asemenea, medicul și filosoful Avicenna (980-1037) s-a ocupat și de fiziognomie, în lucrarea *De animalibus*, în care, însă, numeroase pasaje sunt luate direct din scrierile lui Aristotel sau ale altor autori greci ori romani. Același lucru trebuie spus despre referirile la această temă făcute de Ibn Rushd sau Averroes (1126-1198) în cartea sa *De sanitate*, publicată în 1165.

Marco Polo consemnează, de asemenea, că vizitând India răsăriteană, a întâlnit "numeroși experți în arta numită fiziognomie, adică recunoașterea caracterului, bun sau rău, al bărbaților și al femeilor, numai pe baza examinării aspectului lor". Oricum, metoda era cunoscută în India cu mult timp înainte, pentru că putem citi în *Svetasyatara Upanishad*, scrisă probabil pe la anul 500 î.H., că "primele semne de înaintare pe drumul practi-

cilor yoga sunt starea de sănătate, senzația de ușurință fizică, luminozitatea tenului feței, vocea frumoasă, mirosul corporal plăcut, și eliberarea de dorințe". Chiar în Tibetul budist de astăzi, Dalai Lama cel reîncarnat este recunoscut după anumite semne corporale, care îi dovedesc originea divină.

După cum am mai arătat, chinezii au elaborat, încă în era precreștină, un sistem unic de cunoaștere a feței, bazat, probabil, pe tehnici fiziognomice aduse din India. În textele chinezești, începând din anii 300 î.H., există numeroase referiri la fiziognomie și, de atunci până astăzi, fiziognomia a rămas, la chinezi, o metodă importantă de analiză a caracterului și de prezicere a viitorului. De exemplu, într-o carte scrisă în secolul al III-lea î.H., se relatează cum un mandarin s-a dus la un vestit fiziognomist, care, după ce l-a examinat, a râs și a spus: "Stăpâne, aveți nas lung, sprâncene dense, umeri lați, aer dominator și genunchi slabi. Am auzit că cei cu rang înalt nu solicită sfaturi de la fiziognomiști; de ce nu urmați exemplul lor?" Mandarinul a replicat că deși are avere și onoruri, nu știe cât va mai trăi. "În acest caz, răspunse ghicitorul, pot să vă liniștesc. Mai aveți de trăit 43 de ani". Firește că această prezicere l-a făcut foarte fericit pe mandarin și ea s-a adeverit!

Doctrina antică a celor cinci elemente ocupă un loc central în fiziognomia orientală, elementele simbolizând cinci tipuri de oameni, fiecare cu trăsături fizice particulare, după cum cele patru elemente ale lui Empedocle au ajuns să reprezinte patru tipuri de oameni din spațiul nostru. Elementele orientale sunt Focul, Pământul, Apa, Metalul și Lemnul.

Este surprinzător că primele trei elemente sunt identice, deși nu existau posibilități de transfer al ideilor de la o cultură la cealaltă, nici înainte de Empedocle, nici în timpul vieții lui, știind că acesta a murit cu 50 de ani înainte ca Alexandru cel Mare și armata lui să fi pătruns

atât de departe, spre răsărit, încât coloanele ei nordice să ajungă până la râul Ind. De aceea, fenomenul pare cu totul inexplicabil.

Cinci a fost numărul magic al chinezilor, și oriunde își aruncau privirea vedeau numai lucruri formate din cinci unități. Astfel, chinezii recunosc cinci culori, cinci simțuri omenești, cinci mirosuri, cinci gusturi, cinci zone ale spațiului, cinci note muzicale, cinci metale, cinci obligații, cinci direcții, cinci componente esențiale ale feței — urechile, ochii, sprâncenele, nasul și gura; mai admit o imensitate de pentade, prea numeroase ca să le amintesc. Din păcate, lipsa de spațiu nu permite prezentarea mai detaliată a unor considerații despre istoricul și dezvoltarea fiziognomiei în China; totuși vom vorbi, la timpul potrivit, despre anumite aspecte ale acestei arte, mai ales referitor la prezicerea viitorului.

Renașterea europeană a început în Italia în secolul al XV-lea, fiind determinată de căderea Constantinopolului (1453), urmată de sosirea în Italia a unor refugiați din Grecia, care au adus cu ei mii de manuscrise clasice; un alt factor determinant a fost descoperirea tiparului (1454), grație căruia s-au putut face copii ieftine ale unor traduceri, puse astfel la îndemâna unui mare număr de cititori dornici de cultură. Oamenii culți au putut, în sfârșit, să facă cunoștință cu ideile lui Platon, Aristotel, Ovidiu, Horațiu, Pliniu, Lucrețiu, Cicero, precum și ale altora. Aceste modele au constituit scânteia ce a dus la înflorirea geniului italian, care s-a răspândit impetuos în toată Europa: mintea și orizontul intelectual al oamenilor s-a lărgit, determinând importante progrese în sfera artelor, a muzicii, în știință, literatură, filosofie și economie.

Nu e de mirare, deci, că această importantă perioadă a determinat reluarea preocupărilor filosofice despre natura umană și, totodată, a stârnit interesul pentru îndeletniciri ca astrologia și fiziognomia, care ofereau mijloace pentru

înțelegerea ei. Întrucât Aristotel și alți înțelepți clasici s-au ocupat de aceste probleme, lucrările lor s-au bucurat de atenție, în ciuda atitudinii ostile a Bisericii.

Și în perioada pre-renascentistă au existat autori care au scris despre cunoașterea trăsăturilor feței, însă lucrările lor nu au cunoscut o largă răspândire. De exemplu, Albertus Magnus (1193-1280), episcop al Ratisbonei, distins om de știință și teolog, a dezvăluit, în cartea sa *De animalibus*, cum pot fi interpretate trăsăturile feței, deși multe din cele susținute de acesta au fost împrumutate de la Aristotel și Polemon. Și contemporanul său, Michael Scot (aprox. 1175-1232), numit "înțeleptul din Balwearia", a scris o lucrare de fiziognomie, intitulată *De hominis phisiognomun*, pe când avea funcția de astrolog la curtea împăratului Frederic al II-lea. Scrierea lui Scot a fost prima lucrare de fiziognomie tipărită, iar după apariție, în 1477, a devenit un adevărat *best-seller*. Medicul și alchimistul italian Pietro d'Abano (1250-1316) a scris, de asemenea, câteva cărți de astrologie și de fiziognomie.

În secolul al XVI-lea s-au tipărit mai multe scrieri de fiziognomie, ieșite de sub pana unor autori obscuri, precum Pomponius Guaricus, Bartolomeo Cocles (care a scris și sub pseudonimul Andrea Corvo), Jean Taisier, Michael Blondes, Anselm Douxciel, Jean de Indagine, Gratarolus, Magnus Hund, dar și lucrările a doi autori bine cunoscuți: Gerolamo Cardano și Giovanni (sau Giambattista) della Porta. În Anglia, prima lucrare tipărită a apărut în 1577. Ea se numea *The Contemplation of Mankynde, contayning a singular Discourse after the Art of Physiognomie* (Meditații asupra omenirii, o singură dizertație despre arta fiziognomiei) și era scrisă de dr. Thomas Hill, fiind, în mare măsură, o compilație. De aceea, cea mai veche lucrare originală tipărită în limba engleză este considerată *A Pleasant Introduction to the Art of Chiromancie and Physiognomie* (Introducere agreabilă în arta chiromanției și a fiziognomiei), apărută în 1588, al cărei autor a rămas necunoscut.

A sosit momentul să prezentăm, pe scurt, viața și opera lui Cardano și della Porta, pe care i-am amintit mai înainte, și ale căror lucrări de fiziognomie sunt nu numai originale dar și de larg răsunet, în ansamblul unei activități foarte bogate și variate.

Gerolamo Cardano, cunoscut și sub numele englezit de Jerome Cardan sau cel latinizat — Hieronymum Cardanum (sau Hieronymus Cardanus) a fost un adevărat renascentist. S-a născut în Italia, la Pavia, aproape de Milano, la 23 septembrie 1501 și a devenit nu numai unul din cei mai mari matematicieni ai epocii — lucrarea sa *Ars Magna* este și azi consultată —, ci și cel mai însemnat medic al vremii, după Versalius. La cele 83 de cărți ale sale din domeniul medicinei, practic o întreagă bibliotecă, se adaugă multe altele, de matematică, astronomie, fizică, teologie, astrologie, analiza viselor, fiziognomie și jocuri de noroc. Cardano se distinge prin convingerea sa că soarta și caracterul unui om pot fi citite din forma, liniile și semnele frunții umane; el susține că acestea pot furniza, unei persoane dotate cu spirit de observație, tot atâtea informații ca și harta nașterii. A scris 13 cărți despre arta metoposcopiei — citirea frunții — domeniu în care era un maestru recunoscut; câteva din observațiile sale vor fi relatate în alt capitol.

Din fericire, Gerolamo Cardano, în autobiografia lui, intitulată *De Vita Propria Liber* (Cartea vieții mele), pe care a terminat-o cu puțin timp înaintea morții sale, în 1576, ne-a lăsat o descriere și a propriei sale persoane. Schița după portretul lui, pictat pe când avea 68 de ani, este prezentată în *Figura* 1. El nota:

"Sunt un bărbat de statură mijlocie... gâtul îmi este cam lung și subțire, bărbia despicată, buza inferioară plină și atârnând, ochii foarte mici și pe jumătate închiși, atunci când nu mă uit la ceva anume... Dea-

supra sprâncenei mele stângi se vede o pată sau un neg, cât un bob mic de linte, abia vizibil. Fruntea lată prezintă golfuri fără păr la nivelul joncțiunii cu tâmplele... Am o privire fixă ca și cum aș medita. Culoarea feței mele este când albă, când roșie. Am o față ovală, nu prea plină, iar capul, puțin bombat spre ceafă, este ușor rotunjit".

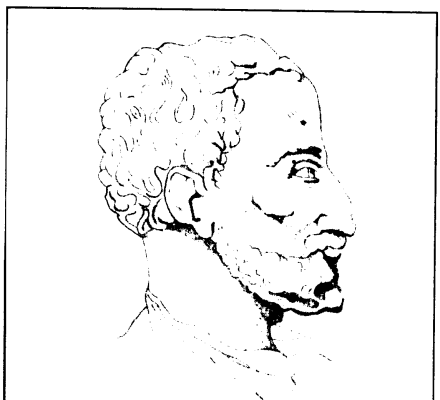

Figura 1. Gerolamo Cardano

Dar din motive nu prea clare, în autobiografia sa, Cardano încearcă să se distanțeze de studiile sale

astrologice și fiziognomice, și atrage atenția că fiziognomia

"este o artă care se realizează în timp și extrem de dificil, necesită o memorie excepțională și o promptitudine a percepției, cu care sunt insuficient înzestrat... Am descifrat în ea anumite adevăruri nu tocmai clare, dar îmi este foarte greu să precizez dacă este vorba despre adevăruri sau doar de erori, deoarece numărul mare de oameni și de impresii, precum și nesfârșitele lor mutații te pot împinge cu ușurință în capcanele erorii".

Giovanni Battista della Porta are prea puține puncte comune cu rezervatul Cardano; spre deosebire de mai vârstnicul său compatriot, el era un om deschis, sociabil, care îmbina cu succes preocupările sale științifice cu interesul pentru arte. Născut la Neapole, în 1538, unde a și murit în 1615, Porta a întemeiat Academia dei Segretti, a întreprins cercetări experimentale de fizică și optică, despre care a scris un număr însemnat de cărți, a dezvoltat grădinăritul transformându-l într-o adevărată artă, a scris o serie de comedii de succes și s-a ocupat de anumite practici esoterice ca magia și astrologia. De fapt, cea mai cunoscută lucrare a sa este *Magia naturalis.*

În 1586, Porta a publicat *De humana physiognoma* (Despre fiziognomia umană), în care compară chipurile oamenilor cu cele ale unor animale, dezvoltând teza că dacă cineva, în totul sau în parte seamănă cu un animal (de exemplu, are urechi lungi), el (sau ea) va semăna, în mod necesar, în mai mică sau mai mare măsură, și ca temperament cu animalul respectiv. Această idee nu era deloc nouă, nu numai pentru că chiar omul primitiv se gândea la existența unei legături oarecum mistice între el și animalele întâlnite în păduri și în savane, ci și pentru că ea a fost atât de larg dezbătută de Aristotel și de alți scriitori, încât a devenit un truism. Marele medic din

secolul al XVII-lea, Thomas Browne (1605-1682), a tratat problema în mod direct în cartea sa *Christian Morals* (Moravuri creștine). El spunea:

"Observăm adesea că oamenii acționează asemenea acelor creaturi ale căror trăsături, părți sau înfățișare sunt dominante în mixtura lor. Aceasta este piatra unghiulară a fiziognomiei și ea este adevărată nu numai în privința unor indivizi, ci și a unor națiuni întregi. Astfel, există fețe provinciale, buze și nasuri naționale, care reflectă nu numai firile din aceste țări, ci și pe cele din altă parte".

Porta și-a prezentat concepțiile, ilustrate cu câteva diagrame izbitoare (*Figura* 2), în noua manieră științifică, astfel încât cartea lui a devenit rapid un *best-seller*. Curând, aproape orice aristocrat italian sau membru al clasei mijlocii în expansiune își examina fața în oglindă, pentru a vedea dacă se încadrează în categoria ovine, bovine, ecvide, porcine, feline, canine sau este un simplu pește.

Neîndoielnic, unii oameni prezintă deseori asemănări, mai mult decât sumare, cu diferite animale și păsări, cum ne demonstrează grafic *Figura* 3, persoanele în cauză simțind o stranie afinitate pentru creaturile respective. Cum altfel am explica dorința lui Yehudi Menuhin, mărturisită lui Fleur Cowles, autorul cărții *People as animals* (Oameni și animale), de a fi vultur, a lui David Jacobs, de a fi maimuță, în timp ce Bernard Levin se dorea pisică, Jilly Cooper, o corcitură de câine, iar Peter Ustinov o salamandră.

Desigur, un individ poate semăna cu o pisică, un câine sau cu un alt animal, dar înseamnă, oare, aceasta că putem fi de acord cu Thomas Browne cum că națiuni întregi pot prezenta astfel de similitudini? În definitiv, nu mi-e greu să mi-l imaginez pe Jacques Chirac stând pe marginea unui eleșteu, dar am dreptul, oare, să proclam că orice francez arată ca o broască? Această presupusă

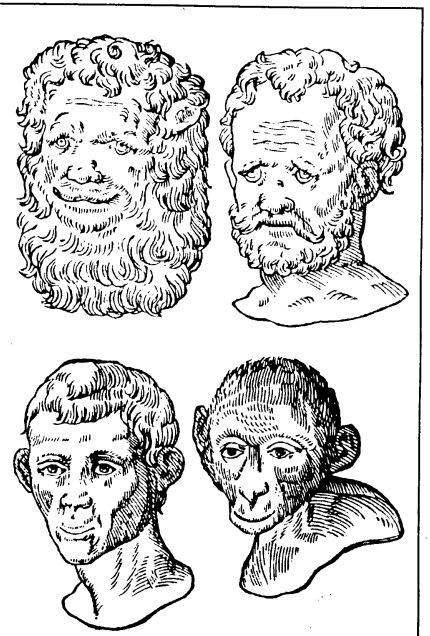

Figura 2. Ilustrații din cartea lui Porta, demonstrând presupusa asemănare a omului cu anumite animale

asemănare națională cu anumite animale a fost explorată deschis de un medic american, James W. Redfield, în cartea sa *Comparative Anatomy* (Anatomie comparată), publicată în anul 1852.

Figura 3. Îngrijitoarele de animale Yvonne și Louise Veness și protejatele lor

J.W. Redfield și-a început studiul, care nu avea nici o legătură cu anatomia medicală, notând o serie de asemănări ale unor oameni celebri cu animale. De exemplu, el susținea că Wilhelm Cuceritorul, Oliver Cromwell, Robert Boyle și Andrew Jackson semănau cu niște lei, Anna de Cleeves, a patra soție a lui Henric al VIII-lea, aducea cu o veveriță, iar nababul indian Suraj-

au-dc:la, care a întemnițat 146 de englezi, bărbați și femei, în Peștera Neagră din Calcutta, avea o față și o fire de șobolan. El spunea, în continuare:

"Animalele cu care oamenii prezintă, în general, cele mai mari asemănări sunt cele pe care ar dori cel mai mult să le crească, cele a căror carne o mănâncă sau cele pe care le călăresc. Astfel asemănarea crește".

Iată de ce J.W. Redfield îi aseamănă, într-un mod mai degrabă ciudat, pe laponi cu renii, pe arabi cu cămilele, pe italieni cu caii, pe spanioli cu cocoșii, pe greci cu oile, pe turci cu curcanii, pe iranieni cu păunii, pe francezi cu broaștele, pe irlandezi cu câinii, pe britanici cu boii, pe americani cu ursii polari și pe ruși cu ursii bruni.

Entuziasmat de acest subiect, el continuă:

"Este interesant de observat asemănarea dintre evrei și capre, atât în privința aspectului general, cât și a trăsăturilor și expresiei feței. Semnele de atac și, respectiv, de apărare se citesc în convexitatea nasului; dorința de câștig și pasiunea pentru vestimentație — în lățimea aceluiași organ; dorința de glorie — în înălțimea aripii nasului; lipsa de concentrare — în scurtimea buzei superioare; dragostea puternică pentru onoarea casei și a familiei — în lungimea și încremenirea buzei inferioare; energia și caracterul instinctiv al dragostei și deciziei — în barbă și bărbie; semnele versatilității și subterfugiului, precum și dragostea de înălțare — în proeminența sprâncenelor; privirea atentă a obiectelor din jur și multe alte lucruri trădează existența unei relații între un israelit și o capră".

După părerea lui J.W. Redfield, musculatura unui negru îl face să semene mai mult cu un elefant, cu toate că

"triburile africane care furnizează victime pentru negustorii de sclavi sunt alcătuite din negri care pot fi asemuiți mai degrabă cu peștii decât cu elefanții.

Vânătoarea de negri seamănă cu pescuitul, iar prada este ambalată la bordul navelor la fel ca și codul și uleiul de balenă; dacă negrii n-ar semăna cu peștii, și negustorii n-ar avea o percepție obscură a acestei similitudini, afacerea ar deveni de-a dreptul infernală".

În același timp, J.W. Redfield admite că nu există o deosebire netă între negrii care seamănă cu elefanții și cei cu aspect de pești. El spune:

"Unii din clasa negrilor, care seamănă cu peștii, aduc cu balenele și aceștia seamănă cu cei care sunt asemenea elefanților. Ambelor categorii le place să scuipe apa, ca și animalelor respective, descărcându-se astfel de ambițiile lor... negrul se distinge prin râs și exprimare verbală; faptul că cel dintâi este deosebit de accentuat denotă importanța pe care i-o acordă".

Asemenea stupidități au adus mari prejudicii științei fiziognomice, mai ales când, în secolul al XVIII-lea, a fost supusă unor atacuri furibunde din partea filosofilor naturaliști, hotărâți să târpească tot ce li se părea superstiție. Supraviețuirea fiziognomiei se datorește în mare măsură unui singur om, savantului elvețian Johann Kaspar Lavater (1741-1801), binecuvântat cu uimitorul talent intuitiv de a analiza caracterul oamenilor după fețele lor și ale cărui onestitate, entuziasm și farmec personal transpar cu atâta putere din lucrările pe care le-a publicat. El ne spune că "un fiziognomist perfect trebuie să întrunească un spirit accentuat de observație, o vie imaginație, o judecată sănătoasă, de asemenea numeroase înclinații pentru arte și științe, precum și un suflet tare, binevoitor, entuziast și inocent, încrezător în sine însuși și liber de porniri dușmănoase față de om".

Pe cititor îl interesează, poate, autoportretul pe care Lavater l-a inclus în cartea sa *Physiognomische Fragmente* (Elemente de fiziognomie), apărută în 1778, și pe care îl comentează în felul următor:

"Portretul nereușit al autorului acestor fragmente nu este cu totul eronat. Întregul aspect, și în special gura, denotă o blândețe inofensivă și o bunăvoință frizând slăbiciunea; nasul indică mai multă înțelegere și mai puțină sensibilitate decât crede autorul despre el însuși, iar în ochi și pe sprâncene se citește un oarecare talent pentru observație".

În ciuda abilității sale interpretative, fără îndoială remarcabilă — lipsa de spațiu nu permite povestirea întâmplărilor prin care a trecut —, Lavater nu a fost în stare să îmbogățească arta analizei faciale cu prea multe noutăți. Știința, care înlăturase deja sufletul, era peatunci preocupată de separarea spiritului de corp, negând posibilitatea oricărui efect reciproc. Era o concepție care anula efectiv principala tează a fiziognomiei, conform căreia aspectul exterior al unei persoane simbolizează interiorul său, caracterul și temperamentul acesteia putând fi citite după față și aspect.

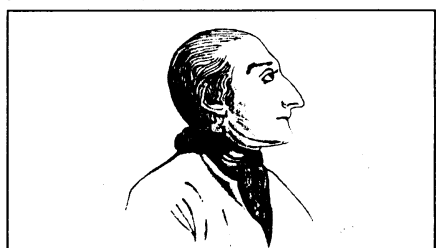

Figura 4. Johann Kaspar Lavater

De aceea, Lavater a fost ignorat de oamenii de știință sau considerat, în derâdere, un maniac inofensiv, iar

fiziognomia a fost apreciată tot mai mult ca "o presupusă metodă de determinare a caracterului după liniile feței". Mai târziu, fiziognomia a fost de-a dreptul zdrobită de frenologie, adică interpretarea formei craniului, care, împreună cu spiritismul au devenit la modă în anii gazului lampant ai secolului al XIX-lea, când tot mai mulți oameni s-au concentrat în orașe, dornici de orice distracție nouă și deosebită.

Frenologia a fost inventată de medicul vienez Franz Joseph Gall (1758-1828), care declara că a localizat câteva zone specifice ale craniului, a căror dezvoltare sau subdezvoltare reflectă dezvoltarea creierului subiacent, dezvăluindu-se astfel caracterul și mentalitatea persoanei respective. Ca o ironie, descoperirea lui Gall are la bază observațiile sale din copilărie, când a constatat că anumite trăsături particulare ale feței însoțesc întotdeauna anumite talente; el a notat, de exemplu, că băieții cu o bună memorie auditivă au ochii foarte depărtați. Totuși, el și-a concentrat atenția mai mult asupra geografiei craniului decât a feței. A avut norocul să-și găsească un discipol energic în persoana lui Johann Spurzheim (1776-1832) care, prin scrierile și conferințele sale, a făcut cunoscută frenologia mai cu seamă în S.U.A., unde a fost primit cu entuziasm.

Deși frenologia a fost, și este, un capitol al fiziognomiei, ea a deturnat atenția de la interpretarea feței și de la alte metode de analiză a caracterului și a soartei omului după diferite părți ale corpului, cum este, de exemplu, cititul în palmă. Chiar dacă aceste metode au fost, la un moment dat, neglijate, ele nu au dispărut. Cititul în palmă și-a găsit reanimatorul în persoana contelui Louis Hamon, cunoscut mai mult sub numele de Cheiro, iar interpretarea feței a căpătat un sprijin neașteptat din partea celebrului criminalist Cesare Lobroso. Din întâmplare, un savant italian a deschis drumul spre salvarea a ceea ce era și inițial, esențialmente, o artă italiană.

Capitolul 2

Fața de criminal și tipurile constituționale

"Un om înțelept va citi pe fața noastră că suntem niște pungași: avem o expresie facială suspectă, artificială, cu frecvente linii subțiri stând la pândă".

Jonathan Swift

Criminalul — sau, mai curând, un anumit tip de criminal — are o figură distinctă. Examinarea trăsăturilor ei va constitui o introducere utilă în arta interpretării feței și poate ajuta cititorul isteț să evite contactul cu membri dintre cei mai răi și mai violenți ai tagmei criminalilor.

Pionierul investigării fiziognomice a criminalilor a fost Cesare Lombroso, întemeietorul școlii moderne sau pozitiviste de criminologie. Născut la Verona, în Italia, la 18 noiembrie 1835, Lombroso a lucrat, inițial, ca medic militar, timp în care a fost "izbit de trăsăturile care deosebesc un soldat cinstit de camarazii săi vicioși: întinderea tatuajului și lipsa decenței desenelor ce acopereau corpul acestora".

Părăsind armata în 1866, Lombroso s-a dedicat studiului psihiatriei, domeniu care, paralel cu medicina judiciară, l-a absorbit în tot restul vieții. Printr-o coincidență, a devenit profesor de psihiatrie la Universitatea din Pavia, orașul natal al lui Gerolamo Cardano, apoi director la un azil de boli mintale din Pesaro și, în cele din urmă, profesor de medicină judiciară și psihiatrie la Universitatea din Torino. Și-a dat seama curând:

"cât de necesar este, în studiul bolilor mintale, să-ți concentrezi atenția asupra bolnavului și nu a bolii. În virtutea acestei idei am folosit, în cadrul examinării alienaților mintali studiul craniului lor, determinând dimensiunile și greutățile, cu ajutorul esteziometrului și al craniometrului. Încurajat de rezultatul acestor primi pași, m-am gândit să aplic metoda în studierea criminalilor".

Lombroso a fost impulsionat în cercetările sale de o ciudată descoperire pe care a făcut-o la examinarea post-mortem a craniului unui renumit brigand, Vilella. Deschizând craniul, acolo unde, în mod normal, este localizată o creastă osoasă, el a găsit o înfundare distinctă, pe care a intitulat-o "fosa occipitală mediană", precum și o dilatare a porțiunii superioare a măduvei spinării; ambele trăsături sunt caracteristice pentru craniul rozătoarelor, al maimuțelor și al păsărilor. El scria mai târziu:

"Privind acest craniu, am avut deodată senzația că o câmpie întinsă a fost luminată de un cer în flăcări — m-am lămurit în ceea ce privește problema naturii criminalului. El este o ființă atavică, în care se reproduc instinctele feroce ale oamenilor primitivi și ale animalelor inferioare".

Cu alte cuvinte, criminalul sau, mai exact, criminalii congenitali (înnăscuți), care constituie cam o treime din totalul nelegiuiților, reprezintă o revenire la un stadiu mai precoce al evoluției omului, care era, în ansamblu, mai sălbatic și bestial. Lombroso a mai descoperit că asemenea ființe prezentau semne exterioare specifice (stigmate), precum și semne tipice pentru un anume caracter. Astfel, el a ajuns la un adevăr cunoscut de foarte multă vreme de fiziognomiști, care merită a fi repetat: "Precum pe dinafară, tot astfel și pe dinăuntru".

"Criminalul înnăscut", pe care Lombroso îl considera moralmente nesănătos, este incapabil să deosebească

binele de rău și poate crede că acțiunile sale criminale sunt bune și în întregime justificabile. El nu are conștiință și numai rareori își exprimă regretul pentru ceea ce a făcut. În copilărie este dificil și adesea violent, chiulește de la școală sau dacă o frecventează, acționează pentru destrămarea comunității. De la o vârstă fragedă comite mici delicte, ajungând la huliganism și la fărădelegi mai grave în adolescență — jefuirea de magazine, tâlhărie, trafic de droguri. În mod tipic, este lipsit de orice sentimente pentru camarazii săi, în special pentru membrii propriei sale familii, deși adeseori dă semne de simpatie pentru persoane complet străine și pentru animale. Este leneș, impulsiv, răzbunător, lăudăros, crud și atras de viciu și de jocurile de noroc. În această privință, caracterul său seamănă cu al împăratului roman Commodus, pe care istoricul Aelius Lampridius îl descrie în felul următor:

"De mic copil era josnic, nerușinat, crud, grosolan, murdar la vorbă și desfrânat... La vârsta de 12 ani, aflându-se la Centumcellae a comis următoarea faptă, ca un avertisment în privința viitoarei sale cruzimi. Pentru că s-a întâmplat ca apa din baie să fie numai călduță, a ordonat ca băiețul să fie aruncat în cuptor".

Și, totuși, Commodus, ca și la fel de josnicul său predecesor — Caligula, era blând cu animalele. Tot astfel se purta și dictatorul nazist Adolf Hitler.

În ceea ce privește individualitatea exterioară, Lombroso a constatat că un criminal înnăscut prezintă, de obicei, unele din următoarele trăsături:

- O mărime disproporționată a feței, comparativ cu craniul, gâtul sau corpul.
- Față asimetrică: ochii și urechile se pot afla la înălțimi diferite, nasul strâmb sau aplecat într-o parte, iar gura piezișă etc.
- Frunte îngustă.

- Urechile anormal de mari, uneori clăpăuge, alteori, dimpotrivă, de dimensiuni mai mici decât în mod normal.
- Sprâncenele stufoase și adesea îmbinate deasupra nasului.
- Falca foarte dezvoltată, amintind de maimuță, sau prognată.
- Nasul "privește" în sus, dezvelind nările.
- Barba rară, în smocuri, ca niște petice.
- Părul capului abundent, de obicei de culoare închisă, direcția de creștere și tendința de formare a unor smocuri sunt anormale.

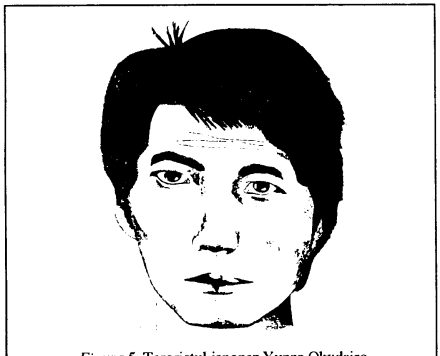

Figura 5. Teroristul japonez Yunzo Okudairo

Fața, prezentată în *Figura 5*, întrunește mai multe dintre trăsăturile menționate. Ea aparține lui Yunzo Okudairo, membru al grupării teroriste japoneze "Armata Roșie", căutat mereu de poliție pentru atacuri cu bombe, dintre care cel mai recent a avut loc, pe când îmi scriam cartea, la Neapole, la un club de noapte al marinei americane, urmarea fiind decesul a cinci persoane. Este, de asemenea, bănuit că a participat la atacurile cu bombe, din iunie 1987, împotriva ambasadelor britanică și cea americană din Roma.

Fața lui Okudairo este mare comparativ cu ansamblul capului, iar la examinarea trăsăturilor se constată că ochiul său drept și sprânceana dreaptă sunt situate mult mai sus decât cele din stânga. Nasul și gura sunt asimetrice, strâmbe. Falca și bărbia, foarte accentuate. Sprâncenele, stufoase — semn pe care Lombroso îl considera foarte frecvent la asasini și violatori, iar fruntea, îngustă. Părul acestui terorist în vârstă de 40 de ani este dens și închis la culoare, formând vârtejuri aproape de creștet. Nu are urme de barbă sau mustăți. Urechile sale nu sunt în întregime vizibile, iar urechea dreaptă pare mai depărtată de cap.

Fața acestui om mai prezintă și o altă trăsătură negativă, pe care Lombroso a omis-o, dar care, după cum știm astăzi, este foarte semnificativă. Din cauza "plutirii" în sus a irisului, albul ochiului devine vizibil între iris și pleoapa inferioară. Fiziognomiștii orientali numesc această stare *sanpaku* și susțin că ea denotă o disarmonie interioară. Acesta este și semnul morții premature și violente și, coroborat cu alte trăsături negative ale feței lui Okudairo, arată că acesta nu mai are mult de trăit.

Firește că Okudairo nu se consideră criminal de rând, ci mai curând un viteaz luptător voluntar pentru eliberarea popoarelor oprimate ale lumii. Or, ideile și comportarea lui corespund perfect cu caracteristicile unui criminal înnăscut, descrise de Lombroso. El crede în dreptatea morală a cauzei sale, considerând-o pe deplin justificată; este gata să mutileze și să ucidă urmărindu-și te-

lurile; nu are regrete pentru ceea ce face, chiar dacă a făcut să sufere oameni nevinovați. Suntem, așadar, îndreptățiți să-l socotim un asasin anormal din punct de vedere moral, care, după toate probabilitățile, este și bolnav psihic.

Figura 6. Paznici S.S. din lagărul de concentrare de la Belsen

E lesne de înțeles de ce grupările teroriste din toată lumea sunt capabile să atragă noi recruți. Ele oferă celor moralmente slabi o cale, presupus legitimă, de a-și descătușa instinctele criminale, și de a fi în același timp admirați pentru eroismul lor într-o comunitate mai largă, care admite scopurile lor, dar este mai puțin vicioasă. În toate țările pot fi întâlniți ticăloși de acest tip, care, dacă nu devin criminali sau teroriști, își găsesc o ocupație violentă în poliția secretă, sau ca torționari, bătăuși ori body-guarzi.

Fețele prezentate în *Figura* 6 aparțin unor paznici S.S., care, în lagărul de concentrare de la Belsen, au biciuit, torturat și gazat pe cei pe care îi aveau în grijă. Nici o persoană cu afectivitate normală nu ar fi putut lua parte la asemenea acțiuni fără să-și fi pierdut mințile, dar acești paznici au servit Reich-ul cu o voioșie stoică, fără mustrări de conștiință sau regrete. De aceea i-am putea clasifica drept deficienți moral; e fascinant să descoperi că fețele lor, marcate de asimetrii și de diferite trăsături negative, sugerează din plin goliciunea lor sufletească.

Totodată, Lombroso recunoștea că majoritatea criminalilor — cam două treimi — nu se nasc ca atare, ci devin astfel sub influența mediului. Îi numea pe aceștia *criminaloizi*. Ei comit, în general, delicte mai puțin grave, ca, de exemplu, hoții, fraude, falsuri, deși, ocazional, pot comite și asasinate. Cariera lor criminală și-o încep, oarecum, codindu-se, la o vârstă mai avansată decât criminalii înnăscuți. Când sunt arestați nu numai că își recunosc vinovăția, dar adesea regretă sincer ceea ce au făcut. Întrucât posedă unele calități, se pot îndrepta și reveni în societate.

Criminaloizii nu prezintă, de cele mai multe ori, trăsăturile negative care îl disting pe criminalul înnăscut, și chiar dacă unele sunt prezente, ele apar, de obicei, într-o formă atenuată, fiind mai puțin evidente. Uneori, crimi-

naloizii încărunțesc sau chelesc prematur, ceea ce nu i se întâmplă niciodată unui criminal înnăscut.

"Falsificatorii și escrocii, notează Lombroso, afișează o expresie stereotipă de amabilitate, iar fețele lor palide par incapabile să roșească, sporindu-și numai paloarea când sunt stresați emoțional. Ei au ochii mici, nasuri strâmbe și mari, încărunțesc și chelesc devreme, fețele lor având adesea trăsături de tip feminin".

Lombroso a fost cel dintâi cercetător care a constatat că înălțimea răufăcătorilor este mai mică decât media comunității lor, iar anvergura brațelor deschise depășește înălțimea trupului. Observațiile sale privind corelația dintre caracter și fiziognomie au fost dezvoltate de psihiatrul german Ernst Kretschmer (1888-1964), ale cărui descoperiri au fost publicate în 1921, în lucrarea de mare răsunet intitulată *Körperbau und Character* (Construcție corporală și caracter).

Kretschmer a demonstrat existența unei relații pozitive între corp și temperament, sugerată pentru prima oară de Hippocrat. El distingea două tipuri corporale extreme: tipul *picnic*, caracterizat printr-un corp scurt și durduliu și tipul *astenic*, înalt și zvelt, precum și două tipuri intermediare, și anume, tipul musculos, *atletic* și tipul de construcție corporală mixtă, denumit *displastic*. Aceste patru tipuri identificate de el se apropie, în ansamblu, de cele descrise de Hippocrat.

O persoană de tip *picnic* are înălțimea sub medie și formele rotunjite, îngrășându-se tipic o dată cu avansarea în vârstă. Membrele sale sunt scurte, dar mișcările nu sunt lipsite de grație. Capul său mare prezintă o față rotundă, lărguță și cu nasul mic. Are un temperament *cicloid*, adică este normal extravertit, optimist, destins și echilibrat emoțional, dar buna dispoziție i se poate schimba brusc într-o senzație de nefericire și deprimare;

de aceea, cum se știe, cei mai mulți maniaco-depresivi aparțin tipului picnic. Ei sunt predispuși la cancer și la tulburări cardio-circulatorii, inclusiv la hipertensiune arterială. S-a constatat că numeroși delincvenți și criminali au fizicul de tip picnic și sunt extravertiți. Așa că nu ne mai surprinde să aflăm că mulți tirani și dictatori, de exemplu Nero, Napoleon Bonaparte și Benito Mussolini, se încadrează în tipul picnic. Winston Churchill (*Figura* 7) este un model de picnic binevoitor.

Figura 7. Winston Churchill

O persoană de *tip astenic*, sau leptosomatic, are un trunchi lung și îngust, membre lungi și subțiri, ceea ce îi conferă un spor de înălțime. Capul îi este mic, fața alungită, îngustă și osoasă, iar nasul mare. Se îngrașă rareori. Temperamental este schizoid, deci persoana e introvertită, liniștită, timidă și rezervată; întrucât, însă, emoțiile sale sunt nestabile, adesea devine nervoasă și iritabilă. Bolnavul de schizofrenie are un fizic tipic astenic. Este predispus la tuberculoză, afecțiuni tiroidiene și tulburări nervoase, printre care insomnia și nevroza anxioasă. Îi displac sporturile cu contact direct cu adversarul, deși are aplicație pentru ele, în schimb savurează sporturile în care înălțimea constituie un avantaj, cum este baschetul, cele care necesită răbdare și precizie, de exemplu, golful, precum și sporturile cu rachetă și alergările.

O persoană de *tip atletic* se caracterizează prin statură medie, umeri largi, șolduri înguste și musculatură dezvoltată. Oamenii de acest tip au adeseori o față mare, colțuroasă, nasul turtit și o falcă puternică. Temperamentul lor este, în esență, schizoid; ei par să sufere de aceleași afecțiuni ca și astenicii. Puterea și constituția lor îi face apți pentru toate genurile de muncă manuală — preferă mai ales să lucreze în aer liber — și sporturi ca boxul, luptele, aruncările și halterele, care corespund firii lor. Campionul mondial al greilor, boxerul Mike Tyson, de asemenea decatlonistul Daley Thompson, sunt exemple clasice de constituție atletică.

În fine, o persoană de tip *displastic* are un fizic mixt, la care se regăsesc anumite elemente din celelalte trei tipuri, precum și unele trăsături primitive sau atavice: fața și capul — mici; fruntea — joasă; urechile — mici sau de o formă curioasă; nasul — mic. Nu sunt deloc lipsiți de inteligență, dar pentru că își pierd adesea echilibrul interior și maturitatea emoțională, sunt oarecum neprevăzători, impulsivi și iresponsabili. Ei au, temperamental, o bază schizoidă, urmându-și, într-un mod caracteristic, cărarea singuratică prin lume. Numeroși *outsider*-i din domeniul artelor, scriitori, poeți, muzicieni, pictori, producători de filme de avangardă aparțin acestui tip constituțional.

Descoperirile lui Kretschmer au fost desăvârșite și în mare măsură fundamentate de americanul W.H. Sheldon, care a distins trei tipuri constituționale: tipul *endomorf*, tipul *ectomorf* și tipul *mezomorf*. Cel dintâi corespunde tipului picnic al lui Kretschmer, al doilea — tipului astenic, iar al treilea — tipului atletic. Spre deosebire însă de Kretschmer, Sheldon susține că fiecare din aceste trei tipuri presupune un temperament propriu, distinct, pe care îl crede corelat, în cazul fiecărui tip, cu partea dominantă a corpului.

Tipul endomorf este *viscerotonic*, adică, prin natură sociabil; cel ectomorf — *cerebrotonic*, adică, intelectual; iar cel mezomorf — *somatotonic*, adică, corporal. În această privință, Sheldon i-a urmat pe morfologii francezi, care susținuseră existența unei legături între temperament și cea mai pronunțată parte a corpului. Astfel, ei au identificat tipul digestiv, toracic, muscularo-articular și cerebral.

Astăzi psihologii acordă mult mai puțină atenție corelației dintre temperament și fizic, mai ales pentru valoarea sa practică limitată. Cunoașterea faptului că oamenii de tip picnic sunt mai predispuși la îmbolnăviri cu caracter maniaco-depresiv decât indivizii de alt tip constituțional, nu îi ajută pe medici să recunoască pe cei care, de fapt, vor face boala. Tot astfel, deși este adevărat că criminalii "înnăscuți" prezintă adeseori trăsăturile fizice, descrise de Lombroso, nu orice persoană care le are va deveni, obligatoriu, un criminal. Ceea ce Lombroso n-a observat este faptul că și o față "rea" poate conține anumite trăsături pozitive, care denotă calități sau puteri interioare ce pot preîntâmpina devenirea criminală a persoanei respective. În paginile următoare le voi analiza pe acestea, precum și altele, și voi explica în ce fel vă puteți interpreta propria față și pe accea a altor persoane.

Capitolul 3

Formele feței

"Orice față omenească se încadrează, mai mult sau mai puțin, într-un anumit tip, trăsăturile individuale fiind determinate, în anumite limite, de ereditate și de împrejurări; fețele umane, prelungi sau clasic ovale, pătrate sau ascuțite, pot fi încadrate, cu destulă ușurință, în forme tipice, mai mult sau mai puțin numeroase."

John Brophy, *The Human Face*

Capul omenesc, cel puțin din punctul de vedere al artistului plastic, seamănă cu un ou, așezat cu partea mai ascuțită pe un cilindru. Dacă printr-o linie orizontală împărțim oul în două jumătăți, avem așa-numitul "ecuator" al capului, deasupra căruia sunt situați ochii. La nord se află gardul viu al sprâncenelor, palidul deșert al frunții și, cel mai departe, pădurea capilară sau, la cei care, ca și mine, au fost dezgoliți de coasa Timpului — o pistă de aterizare pentru tâmplari. Spre sud, peisajul este mai variat și mai interesant.

"Sărutându-i buzele, mi s-a făcut această favoare,
Am avut senzația că mă aflu
Într-o grădină cu flori mirositoare,
Ale căror arome fine plutesc împrejur
.....
"

Astfel a evocat Edmund Spenser chipul încântător al Elizabethei, de care s-a îndrăgostit și cu care, în cele din urmă, s-a căsătorit, după ce mai întâi a suferit fiind respins și neluat în seamă. El a celebrat acest fericit eveniment, compunând minunatul său *Epithalamion*, în care vorbește despre frumusețea sufletului soției sale, oglindită pe fața acesteia.

Puține sunt însă capetele — dacă există vreunul — care să fie perfect simetrice cum este modelul de ou imaginat de artiști, și nu toate fețele au forma ovală. Diferite tipuri de craniu, depunerile de grăsime, limitele părții păroase și grosimea stratului cărnos generează alte geometrii, care, în cazul feței, constituie variante ale triadei magice formate din cerc, pătrat și triunghi; acesta din urmă poate fi și răsturnat și, în acest caz, ia naștere a patra variantă — triunghiul inversat, sprijinit în vârf; astfel, fiecare variantă corespunde unuia din cele patru elemente ale lui Empedocle (*Figura* 8).

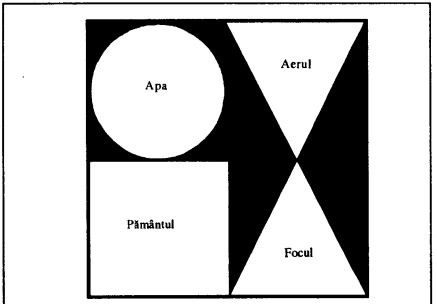

Figura 8. Cele patru forme de bază

Cercul reprezintă Apa; pătratul — Pământul; triunghiul din dreapta jos — Focul; iar cel inversat — Aerul. Aceste forme corespund anticelor patru tipuri de caracter. Posesorii unei fețe rotunde au un temperament "apos"

sau flegmatic, cei cu fața pătrată — un temperament "terestru" sau melancolic, cei cu fața în genul triunghiului așezat pe o latură — un temperament "focos" sau coleric, iar cei cu fața ca un triunghi cu vârful în jos — un temperament "aerian" sau sanguinic.

În lumea de zi cu zi se întâlnesc, de obicei, tipuri intermediare, cu o geometrie oarecum modificată. De exemplu, o față cu aceeași lățime, dar cu o lungime mai mare, poate forma un dreptunghi, o față în formă de triunghi cu vârful în sus, prin pierderea vârfului acestuia ar apărea un con vulcanic, iar o față cu aspect de triunghi inversat, dar cu maxilar proeminent, ar avea, mai curând, forma unei găleți. Aceste variante, împreună cu cele patru forme de bază, dau cele șapte forme principale ale feței, printre care trebuie să o recunoașteți și pe cea proprie (*Figura* 9).

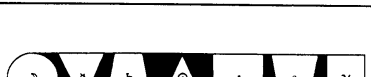

Figura 9. Cele șapte forme și asocierile lor astrologice

În plus, fiecare din aceste șapte forme poate fi corelată cu una din cele șapte planete tradiționale ale astrologiei: Luna, Mercur, Venus, Soarele, Marte, Jupiter și Saturn. Cercul simbolizează Luna, triunghiul inversat este corelat cu Mercur, vulcanul — cu Saturn, triunghiul cu vârful în sus — cu Soarele, pătratul — cu Marte, găleata — cu Venus, iar dreptunghiul — cu Jupiter. În cele ce urmează veți putea constata că și personalitatea dumneavoastră corespunde unuia din cele șapte tipuri principale.

Fața rotundă

Această formă de față este cunoscută și sub denumirea de față de tip Apă sau față de tip Lună, posesorii ei având un temperament flegmatic. Dacă aveți o față rotundă nu este exclus să fiți gras și flasc, deși rotunjimea corporală nu este întotdeauna concomitentă cu o față rotundă. De exemplu, Giacomo Soranzo scria despre Maria Tudor: "Este mică de statură, cu o față roșie-albă și este foarte zveltă; are ochii mari de culoare albă, părul — roșcat, fața rotundă, iar nasul mai curând mic și lat". Și tatăl ei, Henric al VIII-lea, a fost descris ca având "o față rotundă, tot atât de minunată ca a unei femei frumoase, iar gâtul era, mai degrabă, lung și gros".

Persoanele cu fața rotundă sunt, de obicei, palide, ceea ce denotă o proastă circulație a sângelui și o inimă slabă, iar ochii și buzele par să-și fi pierdut culoarea. Pielea este sensibilă la lumina solară și se înroșește neplăcut după băi de soare nejudicioase. Părul, subțire și firav, este greu de aranjat. Fruntea este destul de joasă, dar largă și rotunjită. Ochii sunt apoși, bulbucați și de formă rotundă. Nasul este scurt, cârn și adesea turtit. Un bun exemplu de față rotundă este prezentat în *Figura* 10.

Dacă aveți o față rotundă sunteți, probabil, lipsit de energie, înclinat, mai curând, spre lene, preferând să lăsați pe mâine ceea ce trebuie să faceți azi. Aceste eschivări constituie adesea un truc de a-i forța pe alții să facă ceea ce dumneavoastră nu vreți să faceți; aceasta poate provoca supărarea și resentimentele lor. Vă place să fiți servit și răsfățat, având o fire dependentă și țineți să aveți o viață confortabilă. Întrucât vă este greu să luați o decizie, sunteți un "condus" și nu un conducător. Adoptați întotdeauna linia minimei rezistențe. Vă lipsește încrederea în sine și, de aceea, dacă doriți să faceți ceva în viață, aveți nevoie din plin de ajutor și de încurajare.

Figura 10. Față rotundă sau de tip Lună

Vă place viața la țară și călătoria cu vaporul. Munca grea vă sperie și căutați din răsputeri să o evitați.

Aveți o bogată lume a visurilor și multă imaginație, așa încât nu duceți lipsă de idei despre ceea ce ați putea face. Progresul dumneavoastră nu este împiedicat numai de lene, ci și de firea schimbătoare, precum și de ușurința cu care vă plictisiți. Sunteți, de asemenea, victima propriei închipuiri, mai ales când este vorba de sănătatea dumneavoastră: orice durere sau suferință, chiar de minimă importanță, devine, prin exagerare, simptomul unei boli grave, incurabile. Totuși, în ciuda acestor trăsături de caracter, oarecum negative, sunteți un om cu umor, degajat, gentil și prietenos, gata oricând să ajutați pe cineva la greu.

Dar dacă aveți o față rotundă și, totodată, un nas lung, concomitent cu o privire hotărâtă, cum vedem pe fața lui Mayumi Hachiya (*Figura* 19), sunteți posesorul unei

personalități mult mai dinamice; creierul dumneavoastră reacționează rapid, aveți mai multă energie și simțiți nevoia de a-i impresiona pe cei din jur.

Fața pătrată

Această formă a feței mai este cunoscută și ca față de tipul Pământ sau Marte și semnalează un temperament melancolic. Lățimea și lungimea feței sunt aproximativ egale. Posesorii unei fețe pătrate au, de obicei, un corp puternic, musculos și sunt de statură medie. Au tenul roșcovan, denotând buna sănătate și vitalitatea acestui tip, deși o oarecare roșeață a albului ochilor nu este prea atractivă. Ochii sunt mari, întunecați și poruncitori, iar sprâncenele — stufoase. Fruntea este largă, dar nu prea înaltă.

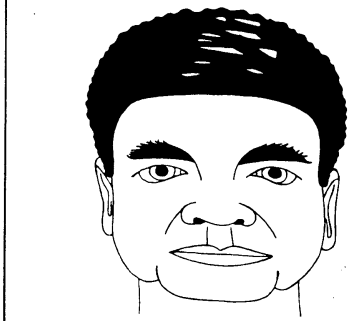

Figura 11. Față pătrată sau de tip Marte

Nasul este lat, de lungime moderată și prezintă o curbură convexă — nas de bătăuș. De obicei, gura este mare, deși buzele sunt subțiri, iar dinții — mici. Bărbia energică, pătrată, are aspectul că ar fi în stare să suporte o lovitură de pumn puternică. Urechile sunt mici și lipite de cap. Un exemplu de față pătrată puteți vedea în *Figura* 11.

Dacă aveți o față pătrată, sunteți, probabil, o persoană dură, hotărâtă și în mod agresiv energică, cu un temperament iute și o tendință nestăpânită de a lovi primul și de a cere explicații mai târziu. Cei din jur trebuie să vă trateze cu grijă, întrucât vă supărați repede, deși iertați și uitați rapid. Strigați adeseori, iar vocea vă e stridentă. Aveți o constituție robustă și o bună sănătate; vă îmbolnăviți rareori. Vă place să vă folosiți de corpul dumneavoastră, fie că este vorba de munca fizică sau de sporturi care presupun un contact direct cu adversarul, cum este, de exemplu, rugby-ul, căci sunteți, mai curând, un om de acțiune, decât un gânditor. Sunteți nerăbdător și impulsiv; de aceea faceți, deseori, prostii, intrând singur în încurcătură. Vă place să vă mențineți pe drumul pe care l-ați ales și nu vă temeți să bateți cu pumnul în masă, pentru a vă susține punctul de vedere. Prin egoismul dumneavoastră semănați cu persoanele cu fața rotundă, deși sunteți mai direct și mai energic decât acestea.

Fiind o fire sociabilă, vă place anturajul, mai ales cel al femeilor, deși manierele și gusturile dumneavoastră trădează o oarecare duritate. Sunteți fericit în compania celor dragi și a prietenilor, în schimb, rămas singur, păreți o plantă care nu a fost udată. Detestați singurătatea, deoarece nu aveți destulă forță interioară, iar singurătatea poate aduce cu ușurință la suprafață starea de sumbră deprimare — melancolia dumneavoastră, la care sunteți predispus. În această privință semănați cu "vechiul prieten" al lui Samuel Johnson, Sober, care este de fapt autorul însuși, și care "tremură la gândul" că ar putea fi lăsat pradă propriilor gânduri.

Fața în formă de triunghi cu vârful în sus

Această formă a feței mai este cunoscută sub denumirea de față de tipul Foc sau Soare și este caracteristică pentru temperamentul coleric sau supărăcios. Se distinge prin maxilare late și frunte îngustă, adeseori ascuțită. O persoană cu o asemenea față are fizicul mai asemănător cu al celor cu față pătrată, cu care are multe puncte comune. Ochii au o deschidere normală, sunt luminoși și expresivi, deși culoarea lor deschisă și fixitatea privirii pot fi neplăcute, sprâncenele sunt nu prea bogate. Părul este des, ondulat, și în mod tipic blond. Bărbații cu acest tip de față de obicei nu chelesc. Barba le crește din

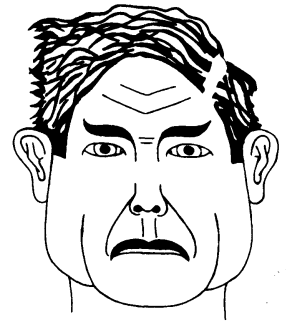

Figura 12. Față în formă de triunghi cu vârful în sus sau de tip Soare

abundență, ceea ce accentuează lățimea maxilarului, dându-le un aspect de bandiți. Urechile, mari, sunt depărtate de cap. Nasul este lung și, dacă nu a fost spart în vreo luptă, prezintă o curbură convexă, războinică. *Figura* 12 ilustrează acest tip de față.

Dacă aveți acest tip de față, al cărei contur seamănă cu flacăra unei lumânări, ați avut, probabil, o copilărie grea, ceea ce constituie cheia irascibilității dumneavoastră și a dorinței de a deveni cineva. Dar degeaba aveți elan, dacă vă pierdeți răbdarea de a vă atinge țelul prin muncă cinstită, fiind tentat să acționați pe sub mână, sau chiar prin metode ilicite. Sunteți însă norocos, ceea ce, concomitent cu limbajul persuasiv și maniera agresivă, poate, uneori, să vă facă să ajungeți departe. Nu sunteți un om prea fidel și nu ezitați să încălecați alt cal, dacă nu vă place cum merge cel pe care îl călăriți.

Puteți fi fermecător și agreabil când vă convine, dar și foarte urâcios când vă pierdeți autocontrolul, ceea ce se întâmplă cu ușurință când sunteți frustrat sau nu sunteți ascultat. Iritabilitatea și dispoziția la violență vă fac periculos pentru dumneavoastră înșivă și pentru alții. Sunteți orientat în foarte mare măsură spre sex și dacă aspectul exterior vă permite și aveți ocazia puteți deveni un adevărat armăsar sau o *femeie fatală*, dar și un potențial violator (dacă sunteți bărbat), respectiv, o femeie care face avansuri insistente. Vă place să vă lăudați cu însușirile minunate pe care le aveți, dar, din păcate, talentele dumneavoastră corespund numai rareori reclamei pe care le-o faceți.

Fața în formă de triunghi cu vârful în sus trunchiat

Această formă de față este o variantă a celei descrise anterior și o întâlnim mult mai frecvent în viața de toate

zilele. Mai este definită ca față de tipul Vulcan sau Saturn. Maxilarul este, și aici, mai lat decât fruntea, dar diferența dintre cele două lățimi nu este atât de mare, iar linia scurtă a marginii păroase reflectă o componentă melancolică (telurică) a unui temperament, altfel, coleric. Persoanele cu fața de acest tip sunt adesea destul de înalte și zvelte, cu membrele lungi și subțiri, cu genunchi proeminenți și degete butucănoase. Fața este osoasă, cu trăsături colțuroase, umerii obrazului — proeminenți, obrajii scobiți și ochii înfundați în orbite. Lipsa moliciunii feței este și mai vizibilă datorită pielii albe sau galbene și prezenței unor alunițe și negi. Fruntea este înaltă, dar îngustă și străbătută de mai multe riduri. Sprâncenele sunt groase și stufoase, părând că atârnă ca niște cornișe peste ochii de culoare închisă. Nasul este mare, adesearri acvilin, cu nări lungi, înguste și rigide. Gura este și ea mare, și din cauza buzelor subțiri pare a fi grosolană și sumbră. Barba deasă înconjoară gura într-un mod dizgrațios și dacă nu este rasă ascunde conturul obrajilor, făcând ca maxilarul să pară și mai lat. Pielea este rece la pipăit. O față de acest tip este ilustrată de *Figura* 13.

Dacă fața dumneavoastră are această formă, ați avut, probabil, o adolescență nu prea fericită și, precum la precedenta formă, aceasta este cauza supărării lăuntrice. Aveți însă mai mult autocontrol decât persoanele cu fața în formă de triunghi cu vârful în sus și vă exprimați antipatia sau supărarea mai curând printr-un criticism excesiv, decât prin țipete sau prin azvârlirea unor obiecte. Nu simțiți prea mare dragoste față de semeni, preferând să vă poerceți timpul singur cu propriile gânduri. Mai întotdeauna aveți păreri ferme și nu vă temeți să vă exprimați opiniile.

Interesul dumneavoastră are un caracter mai puțin obișnuit; vă atrag îndeletniciri cum sunt mersul pe jos sau observarea păsărilor, care vă scot afară din casă.

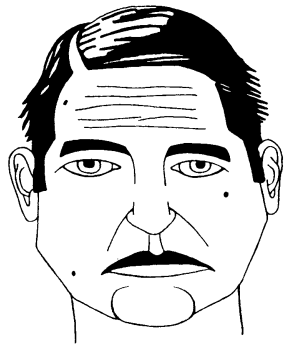

Figura 13. Faţa în formă de triunghi cu vârful în sus trunchiat sau de tip Saturn

Vă place să meditaţi asupra problemelor grave ale vieţii şi aveţi adeseori unele idei interesante, chiar originale. Întrucât sunteţi lipsit de căldură şi de dorinţa de a împărtăşi altora din înţelepciunea dumneavoastră, aceştia preferă să se lipsească de ea. Sunteţi, instinctiv, grijuliu, precaut şi conservator, mai ales în administrarea banilor, şi de aceea puteţi ajunge înstărit, dar niciodată bogat. Deşi aveţi un instinct sexual puternic, timiditatea şi neîndemânarea dumneavoastră înnăscută vă îngreunează găsirea unui partener, aşa încât este probabil să vă simţiţi frustrat şi neînţeles. Mai mult, există pericolul ca energia dumneavoastră neconsumată să fie canalizată spre unele activităţi ciudate sau chiar imorale.

Faţă în formă de triunghi inversat

Faţa cu această formă are fruntea cea mai lată şi bărbia cea mai îngustă, fiind opusul celor două tipuri anterioare. Este cunoscută şi sub numele de faţă de tip Aer sau Mercur, şi indică un temperament luminos, voios, adică sanguinic. Posesorii unei asemenea feţe nu sunt, de obicei, foarte înalţi, corpul lor este totuşi suplu şi proporţionat. Trăsăturile feţei sunt tipic regulate şi echilibrate, cu excepţia gurii, care poate fi prea mică sau prea mare. Pielea este catifelată şi curată, iar tenul — măsliniu. Ochii, mari, pot fi de culoare deschisă sau închisă, aproape negri. Nasul este subţire, lăţindu-se adesea spre vârf, formând nări largi. Dinţii sunt mici şi aspectuoşi. *Figura* 14 ilustrează această formă de faţă.

Figura 14. Faţă în formă de triunghi răsturnat sau de tip Mercur

Dacă posedați acest tip neobișnuit de față, cu fruntea lată și bărbia ascuțită, sunteți, probabil, un gen de persoană nervoasă, suprasolicitată, care cu foarte mare greutate se poate relaxa și sta liniștită. Trebuie să fi fost un copil hiperactiv. Neastâmpărul fizic e secondat de un creier fără odihnă, care tot timpul se frământă și se îngrijorează sau înregistrează fapte. Vă place să cunoașteți cât mai multe lucruri și cu cât dobândiți mai multe informații, cu atât e mai bine, deoarece cunoștințele vă asigură situație și putere. Preferați să lucrați cu capul decât cu mâinile și aveți talentul de a-i învăța și organiza pe alții. Vă place să vorbiți și să discutați în contradictoriu, iar replicile prompte și discursul dumneavoastră convingător vă fac apt în a influența pe semeni, dar, în mod special, vă conferă abilitatea de a comercializa bunuri, de a juca rolul de mediator în dispute, de a aranja întruniri și funcții și de a sugera soluții în diferite probleme. În această privință, sunteți un politician înnăscut. Sunteți ambițios, dar pentru că puteți fi viclean, necinstit și profitor, vă puteți face dușmani puternici ce vă pot împiedica să vă atingeți scopurile. Vă place să întâlniți oameni noi, dar aveți puțini prieteni apropiați; de fapt, vă deranjază apropierea emoțională.

Fața în formă de triunghi răsturnat amputat

Este o formă des întâlnită a feței și care se apropie cel mai mult de fața ovală, preferată de artiștii plastici. Mai este cunoscută sub numele de față de tip Găleată sau Venus. Este mai curând o față cu aspect tipic feminin, având o anume rotunjime în formă și moliciune în substanță. Ochii mari, cu gene lungi, au o strălucire atractivă. Nasul, drept, are aripi care se dilată și se contractă, cum se observă la caii nervoși. Buzele, roșii, conturează frumos o gură mare, ceea ce îi conferă femeii un aspect foarte senzual. Pielea este netedă, curată și lucioasă, iar obrajii au o nuanță roz. Părul, des, crește repede și este mai frumos dacă e lung. Maxilarul, puternic marcat, constituie partea cea mai masculină a feței. Un exemplu de asemenea față este prezentat pe *Figura* 15.

Figura 15. Față în formă de triunghi răsturnsat amputat sau de tip Venus

Dacă aveți o față de această formă sunteți o persoană plină de căldură și afectivitate, deschisă și, în general, cu tonus de viață. Iubiți oamenii și vă place societatea lor; încercați întotdeauna să aveți, pentru aceștia, numai gânduri bune. Asemenea atitudini vă ajută să câștigați noi prietenii și, totodată, să aveți o viață socială activă și variată. Sunteți rareori deprimat, iar o proastă dispoziție nu durează, din fericire, prea multă vreme. Aveți curiozitate pentru multe domenii, dar, mai mult decât orice, vă atrag

artele. În mod deosebit vă place cântecul, dansul și teatrul. Dragostea este un lucru important pentru dumneavoastră, așa că, probabil, vă veți căsători tânăr, pentru că vă surâde ideea de a avea un cămin, o soție și copii. Pentru că sunteți prea credul, puteți cădea, cu ușurință, victimă celor care pot să profite de dumneavoastră. Dacă trăsăturile feței sunt urâte, puteți părea letargic și destul de grosolan; sunteți, cu siguranță, fascinat de partea întunecată a vieții.

Fața în formă de dreptunghi

Această față se caracterizează prin aceea că lungimea ei depășește lățimea, de asemenea, prin uniformitatea lățimii sale, ceea ce o face să semene cu o față pătrată. Mai este cunoscută sub denumirea de față de tip Trunchi de copac sau Jupiter. De obicei se întâlnește la persoane care fie prin naștere, fie prin carieră ajung la o poziție înaltă în viață. Regina Elisabeta I avea o față "prelungă, frumoasă și zbârcită" (descrierea este făcută când regina avea 65 de ani); o față asemănătoare avea filosoful Thomas Hobbes.

În fond, este o față demnă și agreabilă. Fruntea este înaltă și lată, înălțându-se abrupt deasupra sprâncenelor arcuite și câștigând înălțime, cel puțin la bărbați, prin retragerea liniei de creștere a părului. Pe frunte se observă, de obicei, una sau mai multe riduri orizontale, bine marcate. Ochii, mari, limpezi și strălucitori, privesc lumea cu interes. Colțul ochilor este împodobit de riduri, sporind aerul de demnitate și înțelepciune al expresiei. Nasul este de tip grecesc sau roman: lung, lat și proeminent. Urechile cu lobi mari sunt lipite de cap. Gura, de mărime medie, cu buzele frumos creionate, dar nu pline, nu reduce fermitatea bărbiei. Pielea este netedă și fină, paloarea ei fiind luminată de roșeața obrajilor (*Figura* 16).

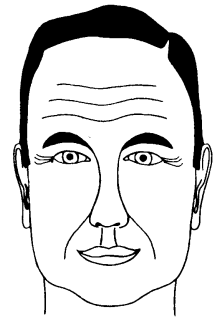

Figura 16. Față în formă de dreptunghi sau de tip Jupiter

Sunteți norocos dacă aveți o față de această formă, pentru că ea simbolizează un caracter onest, vertical și, adeseori, un destin remarcabil. Într-adevăr, posedați toată căldura și întreg optimismul tipului precedent, fără slăbiciunea anexă. Sunteți binecuvântat cu o mare energie, idealuri nobile și convingeri de nezdruncinat. Vă faceți, cu ușurință, noi prieteni, câștigându-le curând afecțiunea și stima. Credeți într-o comportare cinstită și în puterea legii, și țineți seama de ea atât în privința propriei persoane, cât și a altora. Sunteți perfect dotat pentru funcții de conducere, nu numai pentru că doriți o slujbă înaltă, ci și pentru că știți cum să vă tratați subalternii, prin exemplu personal și nu prin îndemnuri.

Aveți convingeri religioase puternice, care exercită, în condiții normale, o influență favorabilă asupra vieții dumneavoastră, dar, în împrejurări neobișnuite, pot devia, făcându-vă să vă considerați o persoană anume aleasă de Dumnezeu. O asemenea evoluție nefericită vă poate transforma voioșia în maliție, siguranța de sine în aroganță și, ce-i mai rău decât orice, bunăvoința în tiranie.

Capitolul 4

Punctele de vârstă ale feței

"Era ceva în fiziognomia lui, care a atras atenția lui Harley; într-adevăr, Harley a avut o slăbiciune pentru fiziognomie, pentru care era adesea admonestat de mătușa lui de la țară, care obișnuia să-i spună că atunci când va ajunge la vârsta și experiența ei va înțelege că nu tot ce strălucește este aur."

Henry Mackenzie, *The Man of Feeling*

Forma feței poate servi numai ca jalon de ordin general în privința caracterului și a destinului. Mult mai multe amănunte ne sunt furnizate de trăsăturile feței, care pot fi folosite pentru prezicerea unor evenimente importante ale vieții.

Prezentul capitol are ca subiect modul în care pot fi stabilite datele unor asemenea evenimente. Sunt conștient că cititorul poate fi sceptic în privința posibilității de a ghici trecutul sau viitorul după liniile feței, dar eu vă cer să mă însoțiți și să examinați fără patimă dovezile prezentate.

Le datorăm chinezilor sistemul marcării faciale pe care îl prezentăm în continuare. Am adus însă metodei lor o mică modificare. În China se obișnuiește să se considere că un nou-născut are vârsta de un an, în timp ce noi, cei din Occident, socotim vârsta copilului de la data nașterii lui. Din acest motiv am retrogradat cu un an punctele fiziognomice chinezești, astfel încât să se suprapună cu sistemul nostru de marcare a vârstei.

Dacă fața este împărțită în două jumătăți egale printr-o linie verticală imaginară, pe această linie se găsesc 13 puncte sau poziții ale vârstei (*Figura* 17). De fapt, acestea depășesc linia, cuprinzând, în funcție de așezarea fiecăruia, un spațiu de aproximativ 1,3 cm pe ambele părți ale liniei. Fiecare din aceste spații trebuie apreciat după culoarea și starea în care se găsește, luând în considerare forma și calitatea regiunii faciale pe care o ocupă. Pielea uscată sau grasă, petele negre sau albe, alunițele și imperfecțiunile, consecutive unui accident sau unei boli, trebuie considerate abateri de la semnificația poziției în care se constată prezența lor.

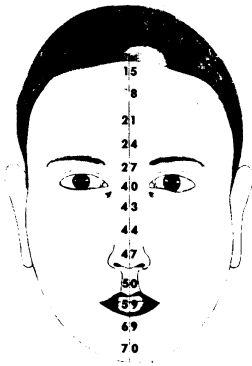

Figura 17. Cele 13 puncte (poziții) centrale ale vârstei

Patru poziții ce reprezintă vârstele de 15, 18, 21 și 24 de ani sunt situate pe frunte. A cincea poziție, cunoscută sub numele de Yin Deng sau "Locul Sigiliului", reprezentând vârsta de 27 de ani, este situată între sprâncene. Alte patru, corespunzătoare vârstelor de 40, 43, 44 și 47 de ani se află pe nas. Poziția vârstei de 50 de ani coincide cu șanțul nazo-labial (care leagă nasul de buza superioară). Una, reprezentând vârsta de 59 de ani corespunde porțiunii centrale a buzelor, iar altele două, corespunzătoare vârstei de 69 și, respectiv, 70 de ani, sunt situate pe bărbie.

Se poate vedea astfel că polul superior al frunții corespunde vârstei celei mai tinere, iar pe măsură ce coborâm, pozițiile corespund vârstelor tot mai înaintate. De fapt, urechile simbolizează anii cei mai tineri ai vieții — între naștere și vârsta de 13 ani, în timp ce celelalte vârste sunt reprezentate de acele părți ale feței care sunt perpendiculare pe linia verticală, de exemplu, sprâncenele.

Interpretarea celor 13 poziții centrale este oarecum greu de făcut, deoarece unele dintre ele nu vă privesc doar personal, ci se referă și la rudele dumneavoastră. Iar acelea care vă privesc direct indică atât laturi ale caracterului, cât și evenimente din viața dumneavoastră, la vârstele cărora le corespund. Totodată, indiferent de vârsta pe care o aveți în prezent, ele atrag atenția asupra problemelor viitoare, prin schimbarea culorii, de exemplu. De aceea, evaluarea trebuie făcută cu multă grijă.

Poziția 15

Chinezii o numesc Tien Cian; este poziția cea mai înaltă a liniei mediane, limita superioară a ei formând-o linia de creștere a părului. Ea semnifică, înainte de toate, persoana tatălui dumneavoastră și relațiile dumneavoastră cu el. În condiții ideale punctul trebuie să fie ușor rotunjit, iar pielea — netedă, imaculată și cu o tentă roz. Dacă situația se prezintă astfel, înseamnă că tatăl

dumneavoastră este sănătos și are o situație bună, iar relațiile dumneavoastră cu el au fost și sunt bune. Dacă poziția prezintă și trăsături negative — contururi dințate, de exemplu, ori deficiențe de calitate sau de culoare ale pielii — însemnează că ați avut o copilărie nu prea fericită din cauza relațiilor cu tatăl dumneavoastră, și că nici el nu este prea norocos.

Uneori, linia părului formează un unghi cu vârful spre poziția 15, cum se vede în schița de portret a starului cinematografic Robert Taylor (*Figura* 18). Dacă linia de emergență a părului prezintă acest aspect rezultă că aveți temperament și talent artistic. El mai arată că tatăl dumneavoastră va muri înaintea mamei. Dacă această poziție se închide la culoare, mai ales dacă înnegrirea persistă, aceasta constituie un semn negativ, de nenoroc.

Figura 18. Robert Taylor

Poziția 18

Această zonă a frunții, numită de chinezi Cien Cing, reprezintă însușirile moștenite de la mamă, relațiile cu ea și propria sa viață. Dacă poziția este rotunjită delicat, este imaculată și are o culoare sănătoasă, înseamnă noroc în aceste privințe. În plus, dacă poziția 18 are aceleași caracteristici pozitive cu poziția 15 însemnează că relațiile dumneavoastră cu ambii părinți au fost și continuă să fie satisfăcătoare, la fel și îndrumările de viață pe care le-ați primit de la ei. Dimpotrivă, dacă ambele poziții prezintă aspecte nu tocmai ideale — de exemplu, contururi dințate sau piele de slabă calitate — este semn că relațiile dumneavoastră cu părinții nu sunt prea fericite.

Dacă poziția 18 este colorată în cenușiu sau brun, ori dacă apare întunecată și devitalizată, este un semn rău, indicând că nu veți fi crezut nici chiat atunci când veți spune adevărul. În această privință semănați mai curând cu ciobănașul din fabula lui Esop care a strigat prea des, în joacă, "vine lupul" și s-a mirat că atunci când au venit lupii cu adevărat nimeni nu i-a dat nici o atenție, așa încât și-a pierdut toate oile. Din această cauză ar trebui să acceptați sfatul de a nu născoci povești, de a evita exagerările și vorbele în doi peri în discuții, astfel încât să câștigați încrederea oamenilor. Procedând astfel veți putea limita primejdiile care vă pasc.

Când în această poziție intervine o schimbare neobișnuită a culorii — cele mai nefaste nuanțe fiind albăstruie, verzuie sau roș-gălbuie — aceasta prezice iminența a ceva neplăcut. Dacă constatați o asemenea modificare, evitați orice acțiuni riscante.

Poziția 21

Numele dat acestei poziții de anticii chinezi este Su Kung; întrucât ea se referă la succesul în carieră, mai este

cunoscută și sub denumirea de Kuan Lu Kung sau "Locul Carierei". Împreună cu poziția 18, mai înaltă, și poziția 24, situată mai jos, formează o zonă intitulată "Locul Onorurilor". Pe frunțile celor care vor dobândi faimă și recunoaștere, se află întotdeauna locul norocos al onorurilor, în timp ce lipsa acestuia denotă că cel în cauză nu va avea asemenea succese.

În condiții ideale, poziția 21 trebuie să fie ușor rotunjită, să aibă un aspect luminos și să fie imaculată. În această situație înseamnă că vârsta de 21 de ani v-a fost, vă este sau vă va fi favorabilă și că previziunile în privința carierei sunt, în general, foarte bune. Veți fi ajutat să progresați de cei ce se interesează de bunăstarea dumneavoastră și binecuvântat cu prieteni buni și serioși.

Dacă această poziție se colorează în cenușiu sau brun, ori capătă un aspect întunecat, este un semn alarmant în privința carierei și trebuie să vă așteptați la un ghinion. Întrucât însă a fi prevenit înseamnă a fi înarmat, vă puteți folosi de această schimbare negativă a culorii și să vă pregătiți pentru ce e mai rău, luând contramăsuri care vor limita, poate, eventualele prejudicii.

Poziția 24

După cum ne arată *Figura* 17, această poziție, numită de chinezi Chung Cheng, se află imediat deasupra spațiului dintre sprâncene; ea formează treimea bazală a "Locului Onorurilor". Dacă este ușor rotunjită, fără alunițe de culoare închisă, pete sau alte discromii și este viu colorată, ea prezice un succes timpuriu și, în general, noroc.

Dacă poziția 24 prezintă adâncituri sau este crestată și are o culoare închisă ea semnifică un nivel intelectual scăzut, o piedică în calea obținerii unor succese în viață. Totuși, dacă acest semn negativ este însoțit de alte linii faciale indicând o inteligență superioară, înseamnă că,

din motive psihologice sau de altă natură, coeficientul de inteligență moștenit nu a fost pe deplin utilizat.

Când această poziție prezintă una sau mai multe alunițe negre, o cicatrice sau defecte cutanate, pete, este semn de nerăbdare și iritabilitate, ducând la fricțiuni cu cei din jur. Alunițele permanente dezvăluie tendințe înnăscute de acest tip; cicatricele denotă că starea morocănoasă a fost dobândită. Petele și alte modificări trădează o pierdere temporară a calmului.

Figura 19. Teroristа nord-coreeană Kim Hyon-hui, alias Mayumi Hachiya

Figura 19 ne-o prezintă pe terorista nord-coreeană Kim Hyon-hui, cunoscută mai bine sub numele ei japonez Mayumi Hachiya. La 12 noiembrie 1987, după opt ani de antrenament, organizat special pentru ea de Kim Jong-il, fiul conducătorului de atunci al Coreii de Nord, și cu încuviințarea acestuia, ea a plasat o bombă într-un avion al companiei Korean Air, care circula pe ruta

Bagdad-Seul. Împreună cu partenerul ei, Kim Sung-il, ea a părăsit avionul la Abudhabi. Bomba a explodat când avionul survola Marea Andaman, la vest de Burma. Toți cei 115 pasageri și echipajul și-au pierdut viața.

În consecință, Mayumi Hachiya poate fi acuzată de asasinat în masă. Ea nu este însă un criminal înnăscut ca Junzo Okudairo. Era, de fapt, o actriță pentru copii și a fost aleasă să devină teroristă pentru că ambii săi părinți erau membri devotați ai Partidului Comunist din Coreea. Fața ei nu prezintă asimetrii evidente ca Okudairo, nici majoritatea trăsăturilor pe care Lombroso le-a identificat ca atribute ale feței de criminal. Are părul des, de culoare închisă, dar aceasta nu este ceva neobișnuit la un oriental. Singurul semn vizibil indicând o înclinație spre criminalitate este mărimea feței sale, de două ori mai lată decât gâtul, pentru că forma ei rotundă, de tipul Lună, denotă, cum am mai spus, o personalitate dependentă și maleabilă, care poate fi transformată, de un diabolic Svengali, într-un veritabil asasin-mașină.

Dar locul cel mai interesant al feței sale este poziția 24, care prezintă o proeminență osoasă traversând zona inferioară a frunții, între marginile superioare ale celor două sprâncene, atribuind o convexitate nefirească poziției 24. O asemenea ridicătură în partea inferioară a Locului Onorurilor însemnează că persoana respectivă va dobândi o largă notorietate, dar nu faimă și noroc, la mijlocul celei de-a treia decade de vârstă. Această prezicere s-a adeverit. Mayumi Hachiya și-a plasat bomba când avea 25 de ani, iar acum ispășește o condamnare pe viață, cu riscul de a fi asasinată, într-o închisoare din Coreea de Sud.

Liniile frunții

Ridurile frunții, care întretaie oblic una sau alta din pozițiile menționate mai înainte, au o semnificație negativă,

prejudiciind, întrucâtva, calitățile sau aspectele de viață dezvăluite de poziția respectivă.

În schimb, liniile orizontale sau transversale ale frunții au, în general, o semnificație pozitivă, dacă nu sunt întrerupte sau destrămate pe poziția cu care se încrucișează. În acest ultim caz, ele deposedează poziția de norocul ei simbolic. Interpretarea liniilor orizontale ale frunții se va face mai pe larg în Capitolul 7.

Uneori, la rădăcina nasului sau în spațiul dintre sprâncene iau naștere una sau mai multe linii verticale. Despre importanța lor vom vorbi acum. Când o singură linie întretaie pozițiile 24 și 21, sau se îndreaptă chiar mai sus de ele (*Figura* 20), faptul denotă că respectiva persoană se concentrează asupra propriilor succese în viață, știe ce vrea, este egoistă și ambițioasă.

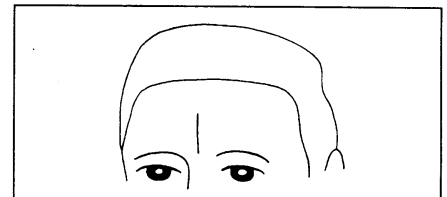

Figura 20. Ridul vertical singular

De aceea nu e de mirare, dacă pe fruntea celor ce ajung pe poziții înalte în viață prin propriile lor eforturi, observăm adesea o singură linie verticală. Asemenea indivizi au tendința să-și facă dușmani puternici și, din acest motiv, chinezii numesc această linie verticală unică *ac suspendat*, fiind descrisă ca un gen de sabie a lui Damocles, care semnifică pericolele ce îl pândesc pe posesor și daunele ce-i vor fi provocate la timpul potrivit.

Întrucât purtătorii liniei verticale singulare sunt firi egoiste, concentrate asupra propriei lor persoane, prezența ei indică, de obicei, că relațiile lor personale sunt dificile și nesatisfăcătoare. Nu trebuie să uităm însă că pot exista alte trăsături ale feței, simbolizând alte caracteristici, care pot diminua intensitatea celor indicate de singura linie verticală. Dacă ele nu sunt prezente, persoana respectivă poate suferi o moarte prematură și nenaturală, chiar violentă.

Mai frecventă este însă existența a două riduri verticale paralele, care iau naștere de la nivelul capătului intern al sprâncenelor. Ele denotă un caracter mai echilibrat, mai puțin dogmatic și egoist, ceea ce înseamnă că posesorul lor este capabil să ia în considerare ambele poziții într-o dispută și să acorde atenție părerilor altora. Cei dotați cu asemenea linii — ca, de exemplu, fosta stea a ecranului, Brigitte Bardot (*Figura* 21) — ajung adesea pe poziții înalte în societate, păstrându-și în același timp prietenii și fiind respectați.

Figura 21. Brigitte Bardot

În schimb, dacă cele două linii verticale tind să se apropie, ca și cum ar vrea să se contopească într-una singură (*Figura* 22), aceasta indică tendințe egocentrice care vor crea probleme persoanei respective, mai ales în domeniul relațiilor interpersonale.

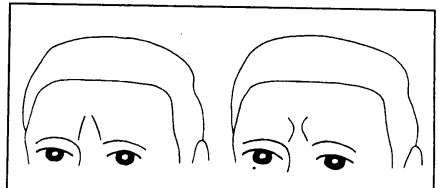

Figura 22. Două riduri verticale cu tendință de apropiere

Figura 23. Două riduri cu convexitatea orientată spre centru

Dacă cele două linii par să tindă să se apropie, ca apoi să se îndepărteze din nou (*Figura* 23), faptul denotă o tendință egocentrică, dar, în același timp, lipsă de curaj pentru a face uz de ea. De aceea, insul respectiv nu este sigur de el, pe de o parte dorind să se ridice pe spinarea altora, iar pe de altă parte, temându-se să nu rămână fără sprijin și să fie repudiat. Rămâne un tip izolat, pe care nimeni nu-l simpatizează, nici măcar el însuși. În consecință, o asemenea persoană greu poate obține o situație mai înaltă în societate și, în general, nu are rezultate deosebite în viață.

Când cele două riduri verticale prezintă meandre ca niște râuri (*Figura* 24), faptul indică mari incertitudini lăuntrice. Posesorul lor se stabilește cu greu într-o carieră, iar ulterior se poate confrunta cu pericole personale.

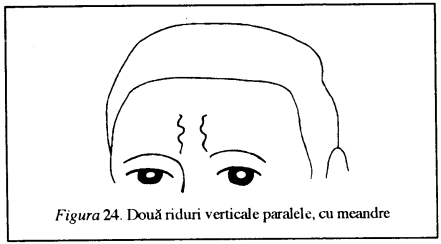

Figura 24. Două riduri verticale paralele, cu meandre

Când trei linii verticale se ridică spre "Locul Onorurilor" este un semn de noroc (*Figura* 25). O asemenea configurație semnifică un succes timpuriu și, concomitent, atingerea unei oarecare celebrități. Același lucru este valabil dacă cele două linii laterale se depărtează de cea centrală sub formă de trident (*Figura* 26), nu însă și dacă tind să se apropie, simbolizând o fire egoistă și anxioasă.

Figura 25. Trei riduri verticale

Figura 26. Trei riduri verticale sub formă de trident

Nu este un semn favorabil când ridurile verticale sunt întretăiate de mici linii orizontale sau oblice (*Figura* 27), mai ales când șanțurile sunt adânci, aceasta fiind dovada că persoana are o fire rigidă, iritabilă și va avea greutăți în relațiile sale. De aceea, persoanele cu asemenea linii încrucișate sunt adesea nefericite și nemulțumite.

Când un singur rid vertical se încrucișează cu asemenea linii, ia naștere o configurație foarte nefericită, trădând o persoană foarte egocentrică ce luptă cu dificultăți pe care singură și le-a creat și își generează un cocktail interior exploziv, format dintr-o stare de furie, vinovăție și frustrare. O asemenea persoană trebuie tratată cu grijă.

Uneori ridurile verticale se compun dintr-un șir de liniuțe, ceea ce le conferă un aspect imprecis (*Figura* 28). Această formațiune le scade potența și valoarea simbolică; posesorii unor asemenea linii vor constata că eforturile lor de afirmare sunt zădărnicite, ceea ce le va crea dezamăgiri la vârsta de 20 de ani. Dacă celelalte trăsături ale feței sunt bune, rămânerea în urmă va putea fi recuperată mai târziu.

Figura 27. Riduri verticale întretăiate de linii orizontale și oblice

Figura 28. Riduri verticale formate din liniuțe

Este un semn foarte nefavorabil când trei riduri verticale sunt întrerupte sau șerpuiesc, sau, eventual, apar ambele situații (*Figura* 29), întrucât aceasta poate indica atât o decădere mintală, cât și tendințe criminale.

Prezența a patru sau mai multe riduri verticale deasupra nasului este, de asemenea, un semn negativ, indiferent de gradul lor de accentuare (*Figura* 30). Asemenea trăsături indică o persoană agitată, ce nu se poate descurca singură, un hoinar care preferă o viață de peregrinări la periferia societății, fără ambiții motivate. Este adesea un alcoolic sau un consumator de droguri.

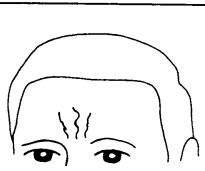

Figura 29. Trei riduri verticale care șerpuiesc sau sunt întrerupte

Figura 30. Patru riduri verticale

Poziția 27

Această zonă este situată între sprâncene și denumită de chinezi Yin Deng sau "Locul Sigiliului". Uneori i se mai spune "Zona Vieții". Împreună cu poziția 40 formează partea cea mai importantă a feței, deoarece ambele reflectă succesul în viață și longevitatea.

În condiții ideale, poziția 27 trebuie să fie fermă, ușor rotunjită, largă și fără pete. În caz afirmativ ea simbolizează o carieră reușită, care va începe în jurul vârstei de 27 de ani, precum și dobândirea unui renume. Dacă și trăsăturile faciale inferioare indică asemenea tendințe, succesul în carieră se va prelungi timp îndelungat.

Dacă zona este prost formată, fiind crestată, de exemplu, sau prezintă alunițe ori puncte negre, se poate anticipa un succes neînsemnat sau lipsa lui completă în primii ani de carieră. În schimb, sunt șanse de nefericire și de sănătate șubredă,

Când poziția 27 prezintă proeminență moderată, ea indică o minte ascuțită și incisivă, precum și multă energie și perseverență. Acestea sunt calitățile unui lider înnăscut. De aceea găsim o asemenea proeminență a pozițiilor 24 și 27 la Alexandru cel Mare (*Figura* 31).

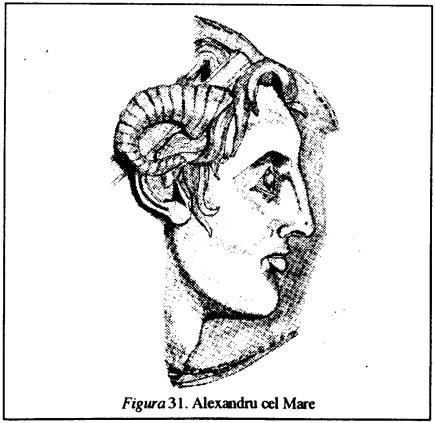

Figura 31. Alexandru cel Mare

Cu un coeficient rezonabil de siguranță putem afirma că acesta este profilul exact al cuceritorului macedonean, întrucât monezile au fost bătute de generalul său, Lisimah.

O poziție 27 lată, datorată unui spațiu larg între sprâncene, constituie, în mod normal, o indicație pozitivă, în special pentru femei, deoarece le prezice bogăție și faimă. Numeroase stele renumite ale ecranului au avut sau au un astfel de spațiu lat între sprâncene. Dacă însă o poziție 27 lărgită este concomitentă cu sprâncene subțiri, semnificația ei este mai puțin favorabilă, fiind posibilă și o moarte prematură. Această combinație se poate vedea pe fața Jeanei Harlow (*Figura* 32), care a murit la vârsta de 26 de ani, de uremie.

Figura 32. Jean Harlow a murit tânără, în împrejurări tragice

Figura 33. Scriitorul Roald Dahl

La Jean Harlow irisul are și el o poziție prea înaltă, deși capul era oarecum înclinat spre înainte, și de aceea se vede sub el albul ochilor. După cum am mai arătat, acest aspect, cunoscut sub numele de *sanpaku*, reflectă prezența unei stări de tulburare internă, și prezice o moarte prematură. Absența liniilor orizontale pe frunte indică mai curând un vacuum intelectual, în timp ce linia neuniformă a părului este semnul unei copilării tulburate, care sugerează, la rândul ei, un adult tulburat, concluzie susținută și de flotarea irisului.

Poziția 27 poate fi traversată ocazional de una sau mai multe linii transversale. Asemenea linii se pot vedea pe fața scriitorului Roald Dahl (*Figura* 33); o altă linie intersectează porțiunea superioară a poziției 40. Ea indică o persoană autoritară, căreia îi place drumul ales și pretinde celorlalți să se plieze la nevoile sale.

Modificările coloratiei la nivelul poziției 27 trebuie, întotdeauna, considerate cu seriozitate, ele fiind simptomatice pentru o boală în formare. De exemplu, apariția unei nuanțe albastre indică o suferință renală, în timp ce culoarea roșiatică este corelată cu anomalii cardiace. Întunecarea zonei avertizează asupra unor tulburări stomacale, eventual a ulcerului gastric. Când pe acest punct apare un neg urât, negru, el prezice o boală cronică, de exemplu, un diabet, la vârsta de 27 de ani sau puțin după această vârstă.

Apariția părului în poziția 27 nu este un semn favorabil, în special când sprâncenele o intersectează, formând o linie continuă. Sprâncenele simbolizează tipul emoțional al omului, precum și relațiile sale cu ceilalți. De aceea, sprâncenele unite indică emoții controlate, absența înțelegerii și capacitatea de a nesocoti sentimentele altora.

Poziția 40

Această poziție cuprinde puntea nazală, situată între cei doi ochi. Numele său chinezesc este Șhan Ken sau "Poalele Muntelui", admițând că prin "munte" este desemnat nasul însuși. Poziția rivalizează în importanță cu poziția 27, situată mai sus, mai ales pentru că ca poate prezice o moarte prematură.

Înălțimea și lățimea poziției 40 sunt foarte variabile. Când puntea nazală formează o linie continuă cu fruntea, realizând nasul grecesc clasic, care se poate vedea la profilul lui Alexandru cel Mare (*Figura* 31), poziția 40 este înaltă; această înălțime este rareori depășită. Pe de altă parte, această poziție poate fi atât de scufundată, încât puntea nazală dispare în întregime între ochi. Mai mult, ea poate fi foarte îngustă la un capăt sau, la alții, atât de lată încât seamănă cu o scândură.

Fiziognomiștii occidentali consideră, în mod tradițional, că poziția 40 înaltă este o trăsătură negativă, care simbolizează o fire vanitoasă, cu preferințe pentru lux și cochetărie diletantă cu artele. O asemenea interpretare este un nonsens. În realitate, o persoană cu o poziție 40 înaltă, cu condiția ca nasul în acest punct să nu fie prea îngust, este alcătuită din material dur și dotată cu multă energie care poate fi utilizată constructiv sau, dimpotrivă, distructiv, — cum altfel ar fi putut Alexandru cel Mare să cucerească o jumătate de lume? Într-adevăr, poziția 40 înaltă a fost constatată ca semn caracteristic pe fețele unor persoane care ajung la o oarecare situație în viață în jurul vârstei de 40 de ani. Întrucât nu putem prezice un renume după o singură trăsătură, poziția 40 înaltă poate fi privită numai ca un indicator al unor realizări deosebite.

Pe măsura scufundării poziției 40 scade și energia celui în cauză, ca și aptitudinea sa de a folosi această energie cu o finalitate determinată. Întrucât înălțimea acestei zone este realizată de osul subiacent (în timp ce

nasul, situat mai jos, este constituit, în mare măsură, dintr-un cartilaj), osul fiind un exponent tisular al forței și al hotărârii, pierderea de substanță osoasă se traduce prin diminuarea însușirilor menționate. Astfel se explică de ce indivizii cu o poziție 40 foarte joasă sau plată, de genul celei întâlnite la maimuțe, ajung rareori sau deloc să progreseze în activitatea lor. În plus, deoarece energia corpului determină, în ultimă instanță, rezistența la boală, o poziție 40 scufundată denotă o stare de sănătate mediocră, rezultatul posibil fiind scurtarea vieții.

O poziție 40 înaltă se constată la persoane care au adeseori probleme în relațiile lor personale, din cauza atitudinii lor autoritare și disprețuitoare. Acest tip va avea, probabil, o căsnicie nefericită și neînțelegeri cu alți membri de familie. O poziție 40 mai joasă sugerează o fire mai puțin impulsivă și egocentrică și, corespunzător, relații personale mai fericite, deși, dacă zona este prea joasă, aproape plată, este un semn că persoana respectivă va fi dominată de rude și prieteni. Când baza poziției 27 surplombează această zonă (*Figura* 34), ea acționează ca o barieră în calea circulației libere a energiei între cele două zone, ceea ce se traduce prin oboseală, nehotărâre și o sănătate șubredă.

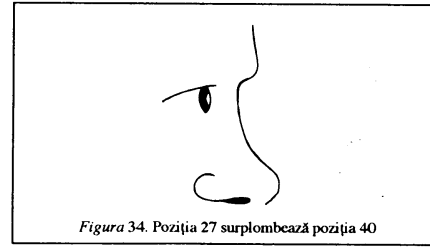

Figura 34. Poziția 27 surplombează poziția 40

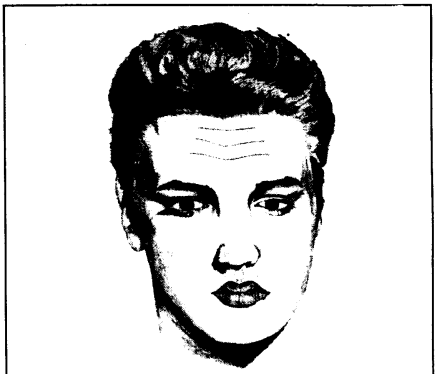

Figura 35. Elvis Presley: poziție 40 largă

Lărgimea poziției 40 este, de asemenea, foarte importantă. O oarecare lărgire este un semn pozitiv, simbolizând constanță, tenacitate și perseverență. Dacă poziția este largă, dar joasă, perseverența devine încăpățânare, care este adesea contraproductivă, și împinge, nu înainte, ci înapoi. O poziție 40 îngustă indică o slabă capacitate de concentrare și lipsă de perseverență, ceea ce poate constitui o piedică în calea propășirii, dacă nu este contracarată.

Dacă poziția 40 este atât de largă încât umple spațiul dintre ochi, ea capătă semnificația unei prezicri sinistre, indicând o moarte prematură, cam la vârsta de 42 de ani, în urma unui accident, ori prin sinucidere sau omor. Am găsit o astfel de lărgime nefastă a poziției 40 pe fața lui

Elvis Presley, care a murit în urma unei crize cardiace induse de droguri, la 42 de ani (*Figura* 35). De fapt, dacă examinăm fotografia din ziare a cuiva care a murit prematur, în împrejurări ciudate, putem constata această trăsătură.

Prezența unui neg în poziția 40 semnifică o lungă perioadă de absență din țara de baștină, poate o emigrare. Culoarea și forma aluniței (alunițelor) arată cât de norocoasă este o asemenea întreprindere. Cele mai norocoase alunițe sunt cele de culoare intens roșii sau negre și de formă rotundă. Cele cenușii sau brune, mai cu seamă dacă au un aspect întunecat, neregulat, sau o bază largă, prevestesc o evoluție nefastă a acestei aventuri, așa încât emigrarea poate fi considerată un pas nefavorabil. Nici o prezicere nu trebuie însă făcută exclusiv după caracteristicile unor alunițe; ele trebuie apreciate în coroborare cu alte trăsături ale feței, care pot diminua semnificația norocoasă sau, dimpotrivă, pot întări semnificația nefastă a unei alunițe.

O pată cenușie sau închisă pe piele în poziția 40 este semnul unei vitalități scăzute și al unor tulburări gastrointestinale incipiente. Culoarea albastră sau roșie a zonei are aceeași semnificație cu cea descrisă în cazul poziției 27. O linie sau mai multe linii transversale care străbat poziția 40 indică o intervenție chirurgicală la vârsta medie.

Pozițiile 43, 44 și 47

Toate aceste poziții sunt situate de-a lungul nasului și întrucât ele contribuie la forma de ansamblu a nasului, vor fi analizate în Capitolul X. Totuși, fiecare din ele are, ca substrat, un țesut diferit. Poziția 43, numită de chinezi Nien Shang, se sprijină pe os, poziția 44 (cu denumirea orientală Shou Shang) este cartilaginoasă, iar poziția 47 (Chan Tou), care determină tipul de nas, este formată din

muşchi şi grăsime. Cele trei poziţii reprezintă prima perioadă a vârstei medii. De aceea, dacă fiecare dintre ele este bine conturată, netedă, imaculată şi colorată normal, însemnează că, la vârsta medie, veţi fi sănătos şi fericit împreună cu soţia şi ceilalţi membri ai familiei.

Un aspect urât — uscăciune sau ten gras, pete, cicatrice, prezenţa unor linii oblice, a unor aluniţe întunecate sau a unor negi, şi orice depigmentare a pielii în aceste poziţii denotă o vitalitate scăzută şi o sănătate şubredă, indicând, de asemenea, neînţelegeri cu soţia şi boli ale membrilor familiei. Dacă pielea este de proastă calitate pot interveni dificultăţi şi în viaţa sexuală. Muchea nasului nu trebuie să fie nici prea subţire, indicând îngustime de vederi, precauţie excesivă şi zgârcenie, dar nici prea lată, ceea ce ar denota lipsă de concentrare, nechibzuinţă financiară şi tendinţa spre o viaţă destrăbălată.

Poziţia 50

Chinezii o numesc Ien Chang sau "Omul mijlociu"; ea constituie şanţul de legătură dintre nas şi centrul buzei superioare. Aceasta este o parte importantă a feţei, nu numai pentru că arată dacă veţi avea copii, ci şi pentru că poate ajuta la stabilirea duratei vieţii.

Cel mai favorabil şanţ nazo-labial este lung, drept, larg şi adânc, cu margini nete, formând un gen de canal prin care, simbolic, energiile vieţii curg de la nas la buze. Un asemenea aspect este semn de fertilitate, viaţă lungă şi norocoasă; el denotă, de asemenea, că cel de-al şaselea deceniu al vieţii va avea un start bun.

Numai că rareori poate fi întâlnit un şanţ nazo-labial atât de bine format, pentru simplul motiv că numărul oamenilor atât de norocoşi este mic. De regulă, acest şanţ este mai puţin adânc, ceea ce permite energiilor vitale să se reverse peste maluri. De aceea, adâncimea mică este

semnul unei moderaţii în privinţa perspectivelor favorabile, schiţate mai sus, care vor fi puţine dacă şanţul este foarte slab marcat sau vor lipsi cu desăvârşire dacă acesta este plat.

Dacă şanţul apare ca delta unui fluviu, adică mai larg la bază decât la vârf (*Figura* 36), este un semn că sunteţi fertil şi, dacă doriţi, puteţi avea mai mulţi copii.

Figura 36. Şanţul mai larg la bază

Figura 37. Şanţul mai larg la vârf

Dacă însă, dimpotrivă, şanţul este mai larg la vârf decât la bază, limitând curgerea energiei, fertilitatea dumneavoastră este scăzută şi este puţin probabil să aveţi mai mulţi copii, ba chiar s-ar putea să nu aveţi nici unul (*Figura* 37). În cazul în care aceasta se asociază cu un şanţ puţin adânc situaţia poate fi şi mai rea. Un asemenea aspect este nefast în ceea ce priveşte norocul, în general, întrucât el prevede frustrări şi dificultăţi profesionale şi personale, mai ales la vârsta de 50 de ani şi după aceea. Dacă partea inferioară a feţei nu prezintă unele trăsături atenuante, indicând o şansă mai bună, trebuie să vă aşteptaţi la tot mai multe probleme de viaţă, pe măsură ce îmbătrâniţi.

Uneori, şanţul nazo-labial este mai larg în porţiunea sa mijlocie, părând mai curând un lac decât un canal, în care energia stagnează în loc să curgă (*Figura* 38).

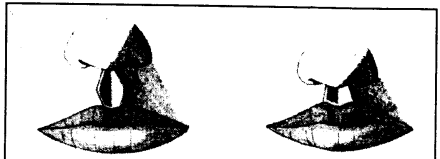

Figura 38. Șanțul mai larg la mijloc

Figura 39. Șanțul scurt

Aceasta semnifică, la rândul său, o stagnare a norocului la vârsta medie, care poate fi pricinuită de anumite boli, de o depresie nervoasă sau de evenimente ce vă sunt adverse. În plus, acest tip de șanț semnalează și probleme de sănătate la copiii dumneavoastră.

Dacă șanțul nazo-labial se șterge și dispare înainte de a atinge buza superioară sau dacă este foarte scurt pentru că buza este prea apropiată de nas (*Figura* 39), nu veți depăși vârsta de 50 de ani. Un șanț scurt de al doilea tip se poate vedea pe efigia profilului lui Alexandru cel Mare (*Figura* 31), care a murit la 32 de ani.

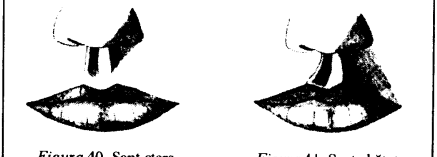

Figura 40. Șanț șters înainte de a atinge buza superioară

Figura 41. Șanț abătut într-o parte

Dacă șanțul este lung; dar nu este prea evident și se șterge în imediata vecinătate a buzei superioare (*Figura* 40), moartea va surveni mai târziu, dar bătrânețea vă va fi tulburată de griji materiale și neînțelegeri cu copiii, care pot chiar să vă abandoneze.

Un șanț nazo-labial care se abate spre dreapta sau spre stânga strică echilibrul feței, fiind, din această cauză, un semn nefavorabil (*Figura* 41). El prevestește o viață fără copii și o dezorientare la vârsta medie. Dacă șanțul deviat se încadrează într-o asimetrie generală a părții inferioare a feței, asocierea acestor particularități arată că, în perioada mai târzie a vieții veți fi bolnăvicios, veți avea griji și greutăți materiale.

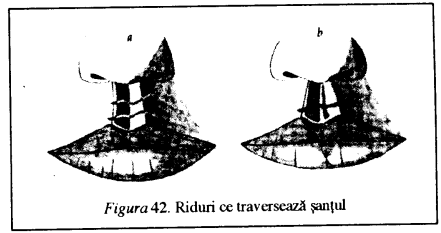

Figura 42. Riduri ce traversează șanțul

De rău augur este un șanț traversat de una sau mai multe riduri (*Figura* 42/a), care prevestesc nu numai o viață fără copii, ci și probleme neașteptate care vă vor întuneca vârsta mijlocie. Când însă o singură linie traversează șanțul sub centrul acestuia este semn că veți concepe un copil sau mai mulți la 40 de ani, dacă sunteți femeie, și la o vârstă și mai târzie, dacă sunteți bărbat (*Figura* 42/b).

Când este vorba de un bărbat, el este considerat norocos dacă mustața îi crește și în zona șanțului nazo-

labial, iar dacă și celelalte aspecte ale mustății și ale bărbii îi sunt favorabile, înseamnează că are mulți prieteni și nu are deloc sau are puțini dușmani. În schimb, dacă șanțul este lipsit de păr, astfel încât mustața crescută apare despărțită în două, înseamnează că veți supăra pe alții și prin aceasta vă veți face dușmani. În consecință, veți avea neplăceri la o vârstă mai avansată.

Poziția 59

Strict vorbind, această poziție ocupă centrul buzelor, dar, de fapt, putem include în ea buzele în totalitate. De aceea o vom analiza mai amănunțit în Capitolul XI, consacrat gurii și buzelor. Numele chinezesc al poziției 59 este Shui Hsing; chinezii o consideră, potențial, cea mai frumoasă zonă a feței. În general, buzele subțiri, uscate și palide denotă cruzime, fire răzbunătoare și lipsită de pasiune, în timp ce buzele mai pline, mai umede și mai roșii trădează o fire mult mai caldă, mai iubitoare și, în consecință, prevestesc o viață mai fericită.

Poziția 69

Această poziție, denumită de chinezi Cheng Chiang, ocupă partea superioară a bărbiei în vecinătatea buzelor. Dacă maxilarul este bine conturat, această poziție este verticală sau aproape verticală; dacă însă maxilarul este mai puțin evident, ea se restrânge spre interior și cu cât această deviere este mai mare, cu atât este mai accentuată slăbiciunea fizică asociată. Această poziție este legată nu numai de vârsta de 69 de ani, ci și de lichidele și de pericolele generate de ele în decursul vieții. De exemplu, dacă poziția are o nuanță ștearsă, întunecată, trebuie să evitați înotul și călătoria cu vaporul, altfel vă puneți viața în pericol. La fel, dacă zona este șters roșiatică, aceasta vă avertizează că puteți ingera un lichid toxic, dacă nu

sunteți precaut, că veți suferi de tulburări gastrice sau chiar că puteți deveni victima unei agresiuni. Aceste modificări de culoare sunt, evident, de mai mare însemnătate dacă sunteți în vârstă de 69 de ani, întrucât ele vă prevestesc iminența morții.

Unui bărbat trebuie să-i crească păr în poziția 69; în această situație este dotat cu o largă imunitate față de pericolele de a fi înecat sau otrăvit, deși emiterea unei previziuni presupune o apreciere prealabilă a celorlalte trăsături ale feței. Lipsa unei creșteri a părului în această zonă este un semn negativ, deoarece prezice constant pericolul legat de lichide, inclusiv de cele băute ca răcoritoare.

Poziția 70

Este cea mai joasă poziție dintre cele 13 poziții faciale de pe linia mediană, denumită de chinezi Ti Ko. În mod ideal, această regiune ar trebui să fie ușor bombată, cu aparență fermă și energică, iar bărbia să fie rotunjită. Dacă există acest aspect, el denotă o bătrânețe fericită și activă.

Desigur, poziția 70 nu poate avea o interpretare atât de favorabilă la un bărbat căruia nu-i crește păr pe acest loc. De aceea, o poziție 70, acoperită de un păr rar sau fără păr, chiar dacă este bine formată, prevestește o bătrânețe agitată și nefericită.

O bărbie ascuțită nu este niciodată o trăsătură favorabilă, deoarece ea prezice nu numai că posesorul va avea de luptat împotriva a numeroase adversități, ci și că la bătrânețe va trăi în sărăcie, lipsit de prieteni. Bărbia ascuțită într-o parte, caracterizează o persoană care nu uită niciodată un rău care i s-a făcut și îl răsplătește, indiferent de timpul necesar pentru aceasta. Un astfel de individ este infidel și neprietenos; de aceea el va fi un om nefericit, mai ales la bătrânețe.

Vechii vizionari susțineau că, atunci când poziția 70 se colorează în roșu aprins, ea prevestește fericire și noroc, în timp ce nuanța de roșu șters avertizează asupra pericolului de incendiu.

Linia mediană pe care sunt situate cele 13 poziții ar trebui, în mod ideal, să fie dreaptă și perfect verticală. În acest caz ea este de cel mai bun augur, așa încât, dacă pozițiile sunt bine conturate și colorate etc., trăsăturile de caracter și întâmplările din viață, legate de ele, își vor găsi expresia cea mai fericită. De fapt, o linie mediană dreaptă atenuează intensitatea caracteristicilor și a evenimentelor nefavorabile, sugerate de pozițiile rău conturate sau decolorate, precum și de cele cu alunițe sau alte pete nenorocoase.

La fel, o linie mediană care nu este dreaptă, nici verticală, scade din însușirile pozitive, prevestite de forma, culoarea și luminozitatea pozițiilor. Un exemplu obișnuit îl constituie persoanele la care maxilarul inferior nu se îmbucă perfect cu cel superior, fiind deviat într-o parte sau alta. Aceasta deviază partea inferioară a liniei mediene, influențând negativ pozițiile legate de vârsta medie și de bătrânețe; în consecință, posesorii se vor bucura de mai puțină fericire și sănătate, decât și-ar dori. Dacă devierea liniei mediane afectează poziții care prezintă, ele însele, anumite defecte, prezicerile pentru persoana respectivă sunt dintre cele mai nefavorabile.

Pe *Figura* 43 sunt prezentate cele 13 poziții centrale și relațiile lor cu alte vârste simbolizate de diferite zone ale feței. Se poate vedea astfel că primii 13 ani ai vieții sunt legați de urechi, și anume, primii 6 — de urechea stângă, iar următorii 7 — de cea dreaptă. Restul anilor adolescenței sunt asociați cu partea mijlocie și superioară a frunții. Vârsta de 20 de ani este indicată de mijlocul frunții și de tâmple, cea de 30 de ani — de sprâncene și ochi, 40 — de nas și oasele malare, 50 — de șanțul nazolabial, gură, liniile obrajilor și obraji, 60 și 70 — de bărbie și de fața ei inferioară, 80 — de partea dreaptă a feței și a capului, iar vârsta de 90 de ani — de partea stângă a feței și a capului. Vom vorbi despre toate acestea în capitolele consacrate diferitelor părți ale feței.

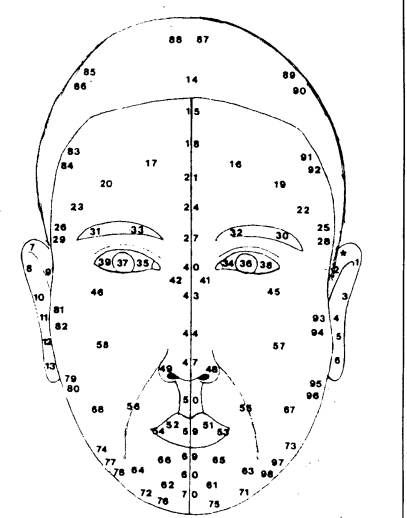

Figura 43. Pozițiile de vârstă ale feței

Capitolul 5

Părți și proporții

"În treacăt fie spus, Natura nu a scris niciodată indescifrabil. Scrisul ei, imprimat în înfățișarea oamenilor este mereu citibil, dacă suntem antrenați în descifrarea lui."

Din *Household Words*

Privit din față, chipul uman poate fi împărțită în trei arii, sau zone, fiecare dintre ele fiind corelată cu elemente specifice ale caracterului și, după cum am mai arătat, cu anumiți ani ai vieții. Cele trei zone sunt prezentate în *Figura* 44.

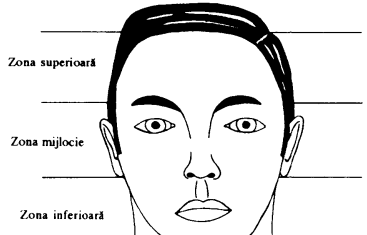

Figura 44. Cele trei zone ale feței

Zona cea mai înaltă — zona superioară — este formată de frunte și se întinde de la linia zonei păroase până la sprâncene. Chinezii o intitulează Zonă Cerească. Zona mijlocie — Zona Umană — cuprinde ochii, nasul și obrajii, întinzându-se în jos de la sprâncene până la baza nasului. În sfârșit, a treia zonă — zona inferioară — numită și Zona Pământului — cuprinde gura și bărbia, adică porțiunea de sub nas a feței.

Zona superioară simbolizează capacitatea noastră intelectuală, zona mijlocie ne reflectă adaptabilitatea, iar zona inferioară — potențialul nostru energetic. Aceste trei trăsături esențiale — inteligența, adaptabilitatea și potențialul energetic — determină în mare măsură felul relațiilor noastre cu ceilalți oameni și cu lumea înconjurătoare și, în consecință, măsura succesului nostru în viață. Capacitatea noastră de adaptare, prin care ne exprimăm inteligența și energia, este, poate, cea mai importantă dintre cele trei însușiri, deși un potențial intelectual scăzut ne-ar permite să ne propunem doar obiective prea modeste, iar fără suficientă energie am ceda cu prea mare ușurință, eforturile terminându-se cu un eșec.

De aceea, la modul ideal, avem nevoie de toate aceste trei însușiri în proporții aproximativ egale și când există un atare echilibru, el se reflectă pe față prin dezvoltarea egală a celor trei zone și prin caracterul rectiliniu al medianei. Dar un echilibru perfect nu poate fi constatat decât pe fața unor oameni excepționali și de aceea nu trebuie să fim prea dezamăgiți negăsindu-l pe propriul nostru chip.

Pe o față ideală, cele trei zone au aceeași înălțime și, aproximativ, aceeași lățime. În realitate, însă, egalitatea înălțimii zonelor este mai frecventă decât a lățimii zonelor, deoarece aceasta din urmă este determinată de forma feței, iar ea este constantă doar la persoanele cu fața pătrată sau dreptunghiulară. În *Figura* 45 putem vedea cum forma feței influențează lățimea zonelor.

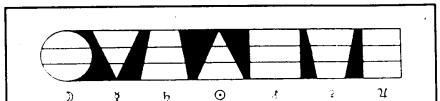

Figura 45.

În general, înălțimea unei zone simbolizează intensitatea însușirilor corelate cu ea, în timp ce lățimea servește ca măsură pentru statornicia, hotărârea și deschiderea care îi sunt corelate. De exemplu, o frunte înaltă denotă o minte iute, inteligență, în timp ce o frunte largă indică un orizont larg și vederi deschise, prezența ambelor însușiri sugerând, firește, o minte mai înțeleaptă și mai înzestrată. Prin contrast, o frunte joasă corespunde unui intelect mai modest și unei gândiri mai lente, iar o frunte îngustă denotă interese limitate și o capacitate redusă de înțelegere; asocierea acestor două însușiri trădează adesea un zel exagerat, bigotism și, ce-i mai rău, fanatism.

La tringhiul cu vârful în sus al feței de tip Soare este evident dezechilibrul dintre lățimea zonei superioare și a celei inferioare, cea dintâi fiind îngustă, iar cealaltă — largă, ceea ce denotă un orizont îngust și o capacitate redusă de înțelegere, asociate cu o energie neastâmpărată și persistentă. Un dezechilibru asemănător se constată pe trunghiul răsturnat al feței de tip Mercur, situația fiind însă inversă. În acest caz este vorba despre o minte cuprinzătoare și deschisă, asociată cu perseverență și hotărâre limitate; de aceea, posesorii unei asemenea fețe se plictisesc rapid, sunt ușuratici și iresponsabili. În cazul feței rotunde de tip lună, cu toate că există o egalitate între capacitatea intelectuală și energie, ceea ce ar avantaja persoanele respective, nici una din aceste însușiri nu poate sprijini în mod corespunzător adaptabilitatea

acestora și, de aceea, ele se vor simți adesea frustrate și nesatisfăcute.

Pe o față pătrată de tip Marte, lărgimea zonelor și, adeseă, și înălțimea lor sunt egale, ceea ce denotă un echilibru interior și ajută la explicarea faptului de ce persoanele cu o față de acest tip sunt, de obicei, capabile să ducă la bun sfârșit ceea ce și-au propus. Totuși, zonele feței de tip Marte sunt, întrucâtva, mai puțin înalte, ceea ce denotă o lipsă de strălucire și elan. Din această cauză, persoanele cu fața pătrată se caracterizează adesea prin lentoare, impasibilitate și conservatorism, personalitatea lor amintindu-ne de aceea a zeului Marte din mitologie, care a fost o zeitate protectoare a agriculturii, venerată de țăranii romani. Abia mai târziu Marte a devenit zeul războiului și a fost înzestrat cu însușiri bărbătești și agresive.

Atât fața de tip Saturn în formă de triunghi cu vârful în sus trunchiat, cât și aceea de tip Venus — triunghi răsturnat amputat, prezintă un echiliru general mai bun decât celelalte două forme de față cu care se aseamănă, adică fața de tip Soare, respectiv de tip Mercur. Zona superioară a feței de tip Saturn este mai largă și, de aceea, posesorii unei asemenea fețe au o minte mai cuprinzătoare decât cei cu față de tip Soare, în timp ce fața de tip Venus are o zonă inferioară mai largă, ceea ce denotă o adaptabilitate superioară comparativ cu cei de tip Mercur. Nu trebuie să ne mire, deci, că cele două tipuri de persoane menționate sunt mai apte să-și realizeze ambițiile și să se afirme, decât tipurile faciale înrudite, mai restrictive.

Fața dreptunghiulară de tip Jupiter prezintă o lărgime egală a zonelor ca și fața de tip Marte, dar înălțimea lor este mai mare. Când zonele sunt deopotrivă înalte și largi, aspect constatat pe cele mai reprezentative fețe de tip Jupiter, aceasta denotă o înzestrare deplină cu inteligență, adaptabilitate și energie. Iată de ce persoanele care

se ridică în poziții înalte de putere și influență au de multe ori fețe de tip Jupiter.

Deși egalitatea înălțimii zonelor are o frecvență mult mai mare decât cea a lățimii, din acest punct de vedere apar și diferențe semnificative. Deosebirile în privința înălțimii zonelor reflectă dezechilibre interioare. De exemplu, o persoană cu față pătrată de tip Marte, poate avea o frunte înaltă, în dauna înălțimii celorlalte două zone, așa încât, deși este, probabil, dotată cu o inteligență superioară, aceasta nu se poate manifesta din cauza timidității și a lipsei de entuziasm (reflectate de o zonă inferioară joasă), precum și a incapacității de a face față piedicilor și greutăților pe care le poate întâmpina (sugerată de o zonă mijlocie joasă). O astfel de persoană cu greu ar putea avea o viață fericită, cu satisfacții personale depline, în afară de cazul în care întâlnește un mentor care să îndrume și să o încurajeze. De aceea, nu trebuie să ne surprindă că putem descoperi în viața de toate zilele numeroase exemple de Svengali moderni, care își câștigă existența rezolvând problemele care îi încurcă sau îi înspăimântă pe cei talentați, dar ezitanți; unii, precum Rasputin, se folosesc de cei mai slabi decât ei, dar care dispun de avere și putere.

În schimb, persoanele cu zone ale feței de înălțime egală și cu linia mediană dreaptă, dar cu poziții diferite ca lățime, ajung adesea la bogăție și succes. Să privim, de exemplu, fața lui Dick Powell, stea a ecranului, prezentat în *Figura* 46.

La Dick Powell, marginea zonei păroase, deși oarecum neregulată, traversează totuși în linie dreaptă polul superior al frunții sale late, iar laturile feței sale coboară arcuindu-se spre interior și realizând o îngustare relativă a bărbiei, fără ca aceasta să fie ascuțită. Este o față de tip Venus, în formă de triunghi răsturnat și amputat, tip caracteristic pentru cei care activează în domeniul divertismentului. La o față de tip Venus, zona superioară are o

Figura 46. Dick Powell

Figura 47. Nelson Eddy

lățime maximă — la Dick Powell aceasta este dreptunghiulară, zona mijlocie ceva mai îngustă, iar zona inferioară — cea mai îngustă. Dacă măsurăm lungimea nasului său, între vârf și punctul dintre limitele interioare ale sprâncenelor, care corespunde zonei mijlocii, vom constata că aceasta este egală atât cu zona superioară, cât și cu cea inferioară. Prin urmare, fiecare zonă are aceeași înălțime, ceea ce este ideal. La fel, linia mediană, care începe de la marginea zonei păroase pe poziția 15 a lui Powell și ajunge în centrul bărbiei sale, este dreaptă și trece exact prin mijlocul nasului și prin centrul gurii sale.

O asemenea verticalitate și un astfel de echilibru contribuie la realizarea chipului plăcut al lui Powell, ca și forma și trăsăturile regulate ale feței sale. Din punct de vedere fiziognomic însă, mai important este faptul că această armonie sugerează că Powell va ajunge să se realizeze în viață, că nu va duce lipsă de inteligență,

adaptabilitate sau energie, chiar dacă aceasta din urmă nu îi va fi suficientă pentru a reuși într-un domeniu mai pretențios decât cel distractiv. El a făcut însă o alegere corectă, optând pentru podiumul scenei, pe care și-a dăltuit o bogată și din plin răsplătită carieră.

Născut în 1904, Dick Powell avea aptitudini muzicale a căror dezvoltare a fost încurajată din copilărie — a cântat în corul unei biserici —, iar mai târziu a activat în diferite formațiuni muzicale. În 1932, a fost depistat de un agent al firmei Warner Brothers și i s-a dat un rolișor în filmul *Blessed Event* (Întâmplare fericită), în urma căruia compania i-a oferit un contract pe termen lung. De atunci a jucat și a cântat în numeroase filme (în șapte împreună cu Ruby Keeler), iar în anii 1935 și 1936 a fost inclus printre primele zece staruri ale ecranului.

În timpul celui de-al doilea război mondial, dorința lui de a obține roluri mai importante s-a împlinit, fiindu-i încredințat rolul lui Philip Marlowe, în filmul adaptat după un roman al lui Raymond Chandler — *Murder, My Sweet* (Crimă, scumpa mea), turnat în 1945. Au urmat roluri la fel de dure în filme ca *Johnny O'Clock*, în 1947 și *Pitfall* (Capcana), în 1949; apoi, în 1950 a jucat, alături de soția sa, June Allyson (mai fusese căsătorit cu Joan Blondell), în filmul *The Reformer and the Redhead* (Reformatorul și roșcovanul). Declinul popularității sale ca actor de film l-a determinat să se angajeze, în 1952, în producții pentru televiziune, în care scop a înființat, împreună cu David Niven și Charles Boyer, Teatrul Celor Patru Stele, transformat, mai târziu, în Televiziunea Celor Patru Stele, care a realizat numeroase spectacole TV ce s-au bucurat de succes; printre acestea s-a numărat și *The Dick Powell Show* în care a jucat rolul unui detectiv particular asemănător cu Marlowe. Prezentarea spectacolului a provocat următorul comentariu sarcastic al lui Raymond Chandler: "Stați să vedeți spectacolul lui Dick Powell. În rolul principal, după cum ați bănuit, Dick Powell, cel mai mare detectiv particular cu voce de tenor". Powell a făcut ultimul să film de lung metraj în 1954, intitulat *Susan Slept Here* (Aici dormea Susan). A murit în 1963, în urma unui cancer pulmonar.

Cum însă nici o față nu este perfectă, și pe fața lui Dick Powell se pot vedea anumite defecte care îi strică echilibrul, altminteri norocos. Să vă ajut prin a le identifica pe cele mai importante, lăsându-vă să le descoperiți semnificația în capitolele corespunzătoare. De exemplu, marginea zonei păroase este neregulată și neprecisă, fruntea îi este lipsită de linii bine definite, sprâncenele sunt prea apropiate de ochi, irisul se află prea sus dezvelind albul ochiului în partea dreaptă, conturul obrazului său drept nu este evident, șanțul nazo-labial este puțin adânc și neconturat, iar buzele sale au o grosime inegală, buza superioară fiind mai subțire decât cea inferioară. Firește, nu putem face nici o apreciere în privința culorii, fiind vorba de o imagine sepia, nici în privința unor eventuale pete care puteau fi acoperite de fard sau retușate de fotograf.

Este oportun să comparăm fața lui Dick Powell cu aceea a lui Nelson Eddy (*Figura* 47), contemporanul celui dintâi și care, de asemenea, s-a bucurat de o popularitate considerabilă pentru filmele sale muzicale. Viețile lor au fost, în multe privințe, asemănătare.

Nelson Eddy s-a născut în 1901 și, la fel ca Dick Powell, a cântat, în copilărie, în coruri bisericești, iar mai târziu, pe când lucra ca jurnalist la un ziar din Philadelphia, s-a afirmat în spectacole muzicale de amatori. Reușind la un concurs, a fost angajat la *Civic Opera* din Philadelphia, unde a cântat în mai multe opere și recitaluri, inclusiv la transmisiuni radiofonice, ajungând la o notorietate apreciabilă. În 1933 a fost depistat de un agent al studiourilor MGM, cu care a și semnat un contract, dar un timp nu prea a fost utilizat. Marea lui șansă l-a reprezentat filmul *Naughty Marietta* (Marietta cea zburdal-

nică), din 1935, în care a fost partenerul Jeanettei MacDonald; succesul acestui film a încurajat studioul să turneze un al doilea film cu aceiași protagoniști. A fost extrem de popularul *Rose Marie* (1936), care le-a atras celor doi actori porecla de "Cântăreții îndrăgostiți". Au urmat alte filme cu cei doi, ultimul fiind *I Married an Angel* (M-am căsătorit cu un înger), în 1942. După ce s-au despărțit, popularitatea lui Eddy ca actor de cinema a început să scadă, iar în 1947 el s-a retras din activitatea cinematografică. Mai târziu a făcut înregistrări pe discuri și a dat concerte, marcând un gen de revenire în anii 1960, când a lucrat în baruri de noapte. În 1967, în timp ce cânta o arie dintr-unul din filmele sale favorite a suferit un atac de cord, a leșinat pe scenă și a murit.

Fața lui Nelson Eddy are aceeași formă de tip Venus ca și aceea a lui Dick Powell, deși fruntea sa mai îngustă, oglindind o minte mai puțin deschisă și multilaterală, îngreunează observarea acestui fapt. Cele trei zone faciale au aceeași înălțime, iar linia mediană este dreaptă, dacă ținem seama de faptul că, pe fotografie, capul apare ușor întors. Părul său dens, ondulat este aproape la fel cu al lui Powell, tot așa cum seamănă și linia părului care, deși este așezată orizontal, prezintă neregularități și aspecte imprecise. Fruntea sa este lipsită de riduri, iar sprâncenele sale, deși nu chiar atât de joase ca ale lui Powell, sunt totuși prea apropiate de ochi. (Cititorul poate să-și noteze că poziția 24 de pe fruntea lui Eddy este vizibil scobită, ceea ce, concomitent cu absența ridurilor orizontale și în ciuda înălțimii frunții, sugerează că respectivul nu a fost un bărbat foarte isteț.) În același timp, irisul este mare, bine conturat, luminos, fără o tendință de înălțare prea marcată. Ochii lui Eddy constituie cea mai benefică trăsătură a feței sale, care denotă că va cunoaște perioada cea mai norocoasă a vieții sale între 34 și 39 de ani. Prezicerea s-a adeverit, deoarece la acea vârstă a repurtat cele mai mari succese în filmele realizate

împreună cu Jeanette MacDonald. Ca și la Powell, nasul său este de tip grecesc. Șanțul nazo-labial nu este, de asemenea, net conturat, iar buza superioară este mai subțire decât cea inferioară. Nu se pot compara contururile obrajilor, pentru că apar întunecate de umbră, dar obrazul său drept pare și el destul de evident conturat.

Similitudinea acestor trăsături, pozitive și negative, indică o asemănare nu numai între cei doi bărbați, dar și între destinele lor. Ce-i drept, fruntea mai largă a lui Powell denotă că a fost mai multilateral; în consecință, el s-a îndreptat spre roluri mai importante, iar atunci când s-a retras din activitatea actoricească a trecut la regie și la producția de film. Mai puțin talentatul Eddy a rămas un cântăreț și a murit cântând, la 66 de ani, în timp ce Powell, ducând o viață mai plină de riscuri, a decedat la 59. De altfel, bărbia mai marcată a lui Eddy sugerează o viață mai lungă.

Desigur, încercarea de a analiza caracterul și soarta unor persoane ilustre după fotografiile lor comportă anumite riscuri. Am arătat deja că fardul poate masca anumite semne importante sau pete, tot așa cum un fotograf le poate retușa. Cât despre femei, ele se fardează de obicei și, în plus, își schimbă aspectul natural, smulgându-și sprâncenele, punându-și peruci, zugrăvindu-și false aluniță etc.; fețele lor suferă chiar modificări mai radicale prin diferite operații plastice. De fapt, în zilele noastre și bărbații sunt tot mai înclinați să-și modifice aspectul prin mijloacele amintite, mai ales dacă sunt persoane publice; aceasta îngreunează considerabil sarcina fiziognomiștilor.

În mod îndreptățit se pune întrebarea: dacă o față nemodificată artificial oglindește interiorul unui bărbat sau al unei femei, nu cumva restructurarea feței ar putea schimba acest interior? Fără îndoială, răspunsul este afirmativ, cel puțin până la un punct, mai ales în cazul unor persoane ale căror trăsături disproporționate sau

schimonosite le fac să se simtă nefericite și lipsite de valoare. Chiar și aceasta susține regula de bază a fiziognomiei, care spune că o față bine echilibrată, cu trăsături regulate și normal proporționate denotă o persoană calmă, onestă și psihic sănătoasă, în timp ce opusul acestui tip de față aparține unei persoane anxioase, nefericite și cu probleme. Și dacă este mai puțin probabil ca niște mici ajustări, ca, de exemplu, aplicarea unui fard să determine modificări ale caracterului, nu încape îndoială că un fard aplicat cu îndemânare poate spori temporar încrederea în sine a unei femei.

Capitolul 6
Urechile

"Întrucât fruntea spune adesea adevărul, întrucât ochii și nasul au limbajul lor, iar înfățișarea trădează intențiile inimii, îngăduie observației să te călăuzească în deslușirea trăsăturilor fiziognomice și îndreaptă-ți afecțiunea către fața cea mai umană."

Sir Thomas Browne, *Christian Morals*

Prin poziția, forma și culoarea lor, urechile spun multe despre interiorul nostru și nu trebuie ignorate, în ciuda faptului că observarea lor este adesea îngreunată, ele fiind ascunse de păr. Se prea poate ca unii să-și ascundă urechile tocmai pentru că intuiesc semnificația lor.

Clapele exterioare arcuite pe care le numim de obicei urechi, oamenii de știință le intitulează *pinnae*; ele servesc la orientarea undelor sonore spre canalul otic extern, apoi spre timpan, de unde, prin intermediul a trei oscioare, micile vibrații sunt transmise din urechea medie în urechea internă, fiind convertite acolo în impulsuri nervoase, care ajung, prin nervul acustic, la centrii auditivi din creier. Urechile sunt formate dintr-un cartilaj flexibil, învelit în piele. La om, mișcarea lor este rudimentară, în timp ce alte mamifere le pot întoarce și orienta în așa fel încât să prindă sunetele cele mai slabe.

Mărimea și aspectul pavilionului urechii diferă mult de la om la om, constituind o trăsătură strict individuală. Acesta era motivul pentru care, înaintea utilizării amprentelor digitale, tocmai urechea a fost recomandată drept mijloc de identificare a criminalilor. Procedeul nu putea fi însă de prea mare utilitate în depistarea răufăcătorilor,

aceștia aplicându-și iar urechile pe suprafețele de la locul crimei.

Fiecare ureche are o structură complexă, prezentată schematic pe *Figura* 48. Marginea externă a urechii, care, în mod normal, se arcuiește în sus, formând un gen de obadă, este denumită *helix*, iar încrețiturile din cuprinsul acesteia sunt cunoscute sub denumirea de *anti-helix*. *Tragus* este un mic nodul cu orientare posterioară, în direcția canalului otic; sub el se află un fel de golf, cunoscut sub denumirea de *anti-tragus*. La baza urechii se află *lobul* cărnos, de care se pot prinde cercei.

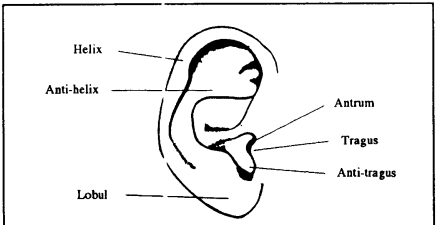

Figura 48. Componentele urechii externe

În ceea ce privește vârsta omului, urechile simbolizează cei mai tineri ani ai vieții: urechea stângă reprezintă primii șase ani, iar cea dreaptă — următorii șapte ani ai vieții. Urechea stângă mai simbolizează relația cu tatăl, iar cea dreaptă — relația cu mama. Chinezii susțin că la femei situația este invers, adică urechea stângă reprezintă mama, iar cea dreaptă — tatăl. De aceea, o conformație vicioasă a amb lor urechi este semnul unei copilării nefericite și al unor neînțelegeri cu ambii părinți. Dacă numai o singură ure he prezintă anomalii, de exemplu

este clăpăugă, în timp ce cealaltă este lipită de cap, aceasta denotă neplăceri cu părintele, corespunzător urechii, și nefericire în perioada respectivă a vieții.

Urechile înfățișează și anumite trăsături de caracter, despre care vom vorbi mai jos, iar împreună cu ochii și nasul, care se află tot în zona mijlocie a feței, pot prevesti despre perioada medie a vieții. În fine, fiecare porțiune a urechii poate fi corelată cu o arie specifică a corpului, ceea ce se consideră a fi un avantaj în acupunctură.

Poziția urechilor pe laturile capului oferă indicații precise despre inteligența dumneavoastră. Oricum, ele trebuie examinate atât din față, cât și din profil. Privite din față, urechile sunt situate în limitele zonei mijlocii a feței, marginea lor superioară aflându-se la același nivel cu ochii sau ceva mai sus (*Figura* 49). Urechile cu o asemenea localizare denotă o inteligență medie.

Cu cât sunt mai sus situate urechile sau cu cât mai mult se apropie marginea lor superioară de nivelul sprâncenelor, cu atât inteligența dumneavoastră este mai

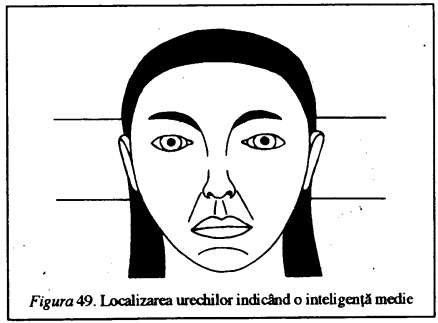

Figura 49. Localizarea urechilor indicând o inteligență medie

cuprinzătoare. De fapt, urechile ideale sunt mari, se întind între sprâncene și baza nasului, sunt lipite de cap, au o formă frumoasă și o culoare mai deschisă decât fața. Asemenea urechi — sunteți norocos dacă le aveți — denotă o persoană foarte inteligentă, modestă și cu șanse în viață.

Dacă marginea superioară a urechilor se află la un nivel superior sprâncenelor aceasta denotă că aveți o inteligență superioară și prevestește că veți ocupa, după toate probabilitățile, o poziție importantă în viață. Din păcate, poziția înaltă a urechilor mai indică și o persoană dificilă și pretențioasă, ceea ce înseamnă că cel ce are asemenea urechi își urmează propriul drum și are puțină considerație pentru sentimentele altora. Aveți o fire mai puțin neplăcută dacă lobii urechilor sunt situați la același nivel cu baza nasului și pe urechi sunt prezente caracteristicile pozitive menționate în paragraful precedent. Dar dacă urechile, indiferent de înălțimea lor, au culoarea roșie închisă, sunt depărtate de cap și nu au o formă plăcută, înseamnă că sunteți o persoană dificilă, poate chiar violentă.

Invers, dacă urechile nu ajung până la nivelul ochilor, aceasta denotă o persoană cu inteligență inferioară. Când urechile jos situate nu au un helix încurbat, ele oglindesc o persoană care nu are încredere în sine însăși și se respectă prea puțin. De aceea, este puțin probabil să aibă mari realizări în viață.

Ideal ar fi ca urechile să fie situate la același nivel, dar, în practică, se constată, de regulă, că una este situată ceva mai sus decât cealaltă. Nu este niciodată de bun augur dacă urechile sunt evident asimetrice, deoarece astfel se strică echilibrul feței. Asemenea urechi sugerează o copilărie nefericită și nestabilă, poate pentru că părinții au făcut o căsătorie nereușită, determinând suferința consecutivă a copilului. Gradul de deteriorare a psihicului este indicat de alte aspecte ale urechilor. Dacă

Figura 50. Profilul lui Alexander Pope; urechea este situată spre ceafă

urechile sunt mari, lipite de cap, palide și bine formate — toate acestea sunt trăsături pozitive — înseamnă că persoana respectivă s-a adaptat bine la greutățile copilăriei sale și folosește sau va folosi energiile pe care aceste trăsături le generează pentru a progresa. Dar dacă urechile asimetrice mai prezintă și alte trăsături negative, înseamnă că traumatismul psihic a fost adânc și grav, și poate să întunece viața. Oricum, asemenea urechi trebuie analizate concomitent cu restul feței, deoarece indicațiile lor pot fi atenuate de alte trăsături bine conturate și echilibrate.

La examenul urechilor din lateral, poziția lor trebuie raportată la o dreaptă imaginară, dusă dintr-un punct situat între sprâncene, și care, trecând prin orificiul canalului auditiv, ajunge la ceafă (*Figura* 50).

Dacă distanța dinaintea urechii constituie două treimi din cea totală — considerând fața ca un profil bidimensional — înseamnă că persoana respectivă are o inteli-

genţă medie. O proporţie mai mare este semnul unei inteligenţe superioare. De exemplu, pe profilul prezentat în *Figura* 50, aparţinând lui Alexander Pope (1688-1744), distanţa dinaintea urechii este vizibil mai mare, apropiindu-se de trei pătrimi din cea totală, ceea ce denotă o inteligenţă foarte înaltă. Această apreciere este susţinută de mărimea urechii, care începe puţin mai jos de nasul lung al lui Pope şi ajunge până la nivelul spaţiului dintre ochi şi sprâncene, precum şi de înălţimea şi lăţimea frunţii. Pope este unul dintre cei mai mari poeţi ai Angliei; lui îi aparţin următoarele versuri celebre, atât de relevante pentru studiul nostru:

"Cunoaşte-te pe tine însuţi,
Nu pe Dumnezeu să-l cercetezi,
Omul să fie obiectul de studiu al omului."

Când distanţa dinaintea urechii este mai mică decât două treimi din cea totală, inteligenţa este în mod corespunzător inferioară, iar trăsăturile animalice — reprezentate de distanţa retroauriculară — sunt proporţional accentuate. O persoană cu urechile situate pe o dreaptă imaginară la jumătatea distanţei dintre frunte şi ceafă are instincte animalice puternice şi un intelect slab, dacă faţa sa nu prezintă trăsături de sens contrar.

Întrucât inteligenţa are trei indici principali şi anume: a) înălţimea şi lărgimea frunţii; b) înălţimea urechilor şi c) poziţia orificiului auditiv, înainte de a emite o apreciere trebuie să se ţină seama de toţi aceşti indici. Când fiecare din ei sugerează o inteligenţă superioară, cum este cazul lui Alexander Pope, putem fi aproape siguri că persoana respectivă are o inteligenţă sclipitoare. Dacă indicaţiile lor sunt mixte, adevăratul coeficient de inteligenţă (IQ) se va situa, probabil, undeva între cele două extreme. O asemenea mixtură se poate vedea, de exemplu, pe fotografia din tinereţe a lui Cary Grant — *Figura* 51.

Figura 51. Cary Grant

Figura 52. Clark Gable

Fruntea lui Cary Grant este relativ înaltă, deşi nu prea largă, iar distanţa preauriculară comparată cu cea retroauriculară constituie două treimi faţă de o treime, ambele sugerând o inteligenţă medie sau uşor peste medie. Dacă mai ţinem seama de lungimea urechii sale, a cărei margine superioară se situează la acelaşi nivel cu sprâncenele, iar lobul ajunge până la baza nasului, se impune să-i acordăm un plus de inteligenţă, care depăşeşte astfel cu mult nivelul mediu. Aşa stând lucrurile, nu ne-a surprins cele scrise de David Shipman în cartea sa *The Great Movie Stars* (Marile stele ale ecranului), apărută în 1979:

"Cary Grant s-a ocupat într-o manieră unică printre starurile Hollywood-ului de propriile sale afaceri, exercitând un control deplin asupra oricărui aspect al filmelor pe care le-a făcut".

Un automanagement atât de reușit l-a făcut multimilionar.

Tipul cel mai reușit de urechi sunt cele care pot fi văzute din față, dar sunt lipite de cap (*Figura* 46). Asemenea urechi, vizibile, dar nu îndoite înainte, sugerează o copilărie fericită și o vârstă medie bogată în succese și satisfacții.

Totuși, dacă urechile sunt atât de lipite de cap încât nu se văd din față, ele indică o persoană cocoloșită în copilărie și care a devenit, în consecință, un adult leneș și iresponsabil. El (ori ea) va fi un slujbaș sau un soț indiferent, ceea ce va constitui un dezavantaj în viață. Desigur, dacă trăsăturile feței sunt armonioase și reciproc echilibrate este semn că, o dată cu avansarea în vârstă, posesorul va deveni mai energic și mai hotărât, fără însă a ajunge vreodată la o deplină maturizare.

Urechile depărtate de cap simbolizează o copilărie nefericită — gradul de nefericire fiind în relație directă cu amplitudinea depărtării lor de cap. Ele prevestesc, de asemenea, o vârstă medie dificilă și adeseori nefericită. Elevii cu urechi depărtate sau în formă de "cană" au adesea un comportament destructiv, purtarea lor inadecvată fiind determinată de o atmosferă domestică perturbată și nicidecum de depărtarea de cap a urechilor lor, cum ar crede cinicii. Dar, așa cum am consemnat deja, după Cesare Lombroso urechile depărtate constituie un semn al unei firi criminale.

Când însă urechile depărtate coexistă cu trăsături faciale puternice, pozitive, energiile neînfrânate din copilăria nefericită pot fi îndreptate pe făgașuri pozitive în perioada mai târzie a vieții, îmbogățind și făcând mai reușiți anii maturității. Clark Gable, fostul rege al Hollywood-ului, este poate cea mai bine cunoscută celebritate cu urechi depărtate (*Figura* 52).

Clark Gable, singur la părinți, s-a născut la Cadiz, în Ohio, la 1 februarie 1901. Mama sa, Adeline, a murit

când copilul avea nouă luni. A fost crescut de tatăl său, William Gable, un sondor aspru care îi disprețuia pe actori și tagma lor. Când tatăl s-a recăsătorit, tânărul Clark a găsit un sprijin în mama sa vitregă, care i-a încurajat aspirațiile artistice.

Nu încape îndoială că Clark Gable și-a depășit copilăria zbuciumată, a devenit un bogat și foarte iubit star al ecranului, deși suferea de complexul matern. Prima lui soție, Josephine Dillon, profesor de teatru, cu care s-a întâlnit în timp ce lucra ca depanator de telefoane, era cu 17 ani mai în vârstă decât el, iar a doua soție, moștenitoarea Rita Langham, cu 14 ani. O relație mai obișnuită a fost aceea cu Carole Lombard, născută în 1908. Căsătoria lor a avut loc în 1939, în perioada negativă a vârstei sale mijlocii (urechile sale depărtate), și a luat sfârșit în 1942, în urma morții tragice a lui Carole într-un accident aviatic. Clark Gable a fost distrus și nu și-a revenit niciodată pe deplin. Pentru o scurtă perioadă a fost căsătorit cu o altă femeie mai în vârstă decât el, și anume, cu Sylvia, Lady Ashley, iar în cele din urmă a rămas alături de tânăra Kay Spreckles, care a dat naștere singurului lui copil, un băiat, la scurtă vreme după moartea lui Gable, survenită în 1960, după ce tocmai terminase filmările la *The Misfits* (Oameni nepotriviți), cu Marilyn Monroe.

Este importantă și mărimea urechilor. Ideal este ca, fiind mari, să se armonizeze cu celelalte trăsături, ca în cazul lui Clark Gable. Urechile mici aparțin unor persoane cu gândire greoaie și ușor de manevrat, care se pot cu greu descurca la nevoie. Și urechile foarte mari strică echilibrul feței. Ele dezvăluie că posesorul lor este imatur, întrucât dă dovadă de însușiri copilărești; este lacom, țâfnos și egoist. Aceasta îi îngreunează relațiile personale. Încă Aristotel spunea: "Urechile mari și groase sunt un semn sigur de om prost". Apoi adăuga: "Urechile depărtate de cap și foarte mari denotă stupiditate, locvacitate și imprudență".

Dacă marginea superioară a urechilor este rotunjită, aceasta indică o fire deschisă, entuziastă, în timp ce o margine mai plată denotă o fire mai ponderată, care îi permite posesorului să activeze mai eficient într-un mediu stabil și organizat. Urechile ascuțite au o semnificație negativă; ele denotă o persoană egoistă, revendicativă și uneori agresivă. Aceste tendințe devin și mai puternice când urechile sunt subțiri și descărnate.

Forma helixului auricular ne dezvăluie multe despre modul în care ne autoapreciem și reușim să stabilim contacte cu lumea. De aceea trebuie să examinăm mai amănunțit acest aspect.

Un helix plat este totdeauna un semn negativ; el denotă o persoană cu un caracter slab dezvoltat sau chiar fără caracter. Nu constituie un semn bun nici arcuirea exagerată a helixului, care capătă astfel forma unui tub, simbolizând o accentuare nenaturală a caracteristicilor revelate de helix. Din această cauză, persoanele cu helix tubular au o părere excelentă despre ei înșiși și doresc din răsputeri să-i convingă și pe alții să gândească la fel. Asemenea indivizi pot face mult rău când ideile lor sunt eronate sau rău intenționate.

Helixul fiecărei urechi poate fi împărțit în cinci zone, situate circular, asemănător orelor de pe cadranul unui ceasornic. Totuși, zonele trec adeseori dintr-una într-alta, nefiind strict delimitate și identificabile, ceea ce face ca uneori să fie greu de stabilit unde începe și unde se sfârșește zona respectivă. Se constată frecvent că anumite zone sunt mai pronunțate decât altele, ceea ce reflectă trăsături diferite de caracter la diferiți indivizi.

Zona 1 corespunde punctului de origine a helixului pe partea laterală a capului (*Figura* 53). Ea este, de obicei, cea mai lată și mai evidentă dintre zone; când are o conformație pronunțată denotă o personalitate puternică însoțită de o autoapreciere corespunzătoare. Într-adevăr, asemenea persoane doresc să se afirme și să atragă astfel

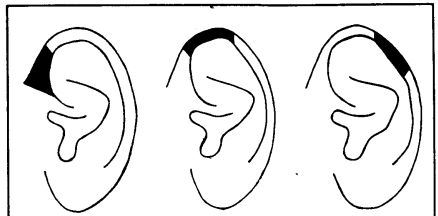

Figura 53. Zona 1 a helixului

Figura 54. Zona 2 a helixului

Figura 55. Zona 3 a helixului

atenția altora. Aceasta explică de ce persoanele publice au totdeauna zona 1 bine dezvoltată. La cei cărora le lipsește această zonă, le lipsește și autoaprecierea, rezultând un complex de inferioritate; situația este similară și la cei care dispun de această zonă numai la o ureche.

Zona 2 este situată la polul superior al helixului (*Figura* 54) și când este bine dezvoltată denotă existența unor idei sau convingeri ferme. Dacă se asociază cu o zonă 1 slab pronunțată sau absentă, aceste idei se pot manifesta ca excentricități inofensive; dar dacă sunt concomitente cu un ego puternic, indicat de o zonă 1 net pronunțată, ele dau un sens și o direcție vieții. Dacă zona 2 este tubulară însemnează că aceste convingeri se bazează pe premise false și că, în prezența altor trăsături faciale negative, ele pot fi folosite pentru a justifica bigotismul și alte concepții extremiste. Când zona 2 este mai puțin dezvoltată la una din urechi, convingerile nu sunt atât de ferme.

Zona 3 cuprinde partea inițială a ramurii descendente a helixului (*Figura* 55). Când această zonă este bine formată, ea denotă o curiozitate înnăscută pentru tot ce e

ciudat şi misterios, în special pentru ceea ce îi face şi pe aşa-numiţii experţi să se scarpine în cap. De aceea, persoanelor cu o zonă 3 accentuată bilateral le place să citească despre subiecte ca OZN-uri, Atlantida, Eldorado, viaţa de după moarte etc., precum şi despre diferite ciudăţenii ale ştiinţei; dacă mai au şi o zonă 2 pronunţată, vor avea ele însele o mulţime de idei despre asemenea lucruri. Iar dacă şi zona 1 le este bine dezvoltată, sunt probabil direct implicate în cercetări excentrice sau în expediţii. O zonă 3 tubulară trădează o persoană cu idei bizare.

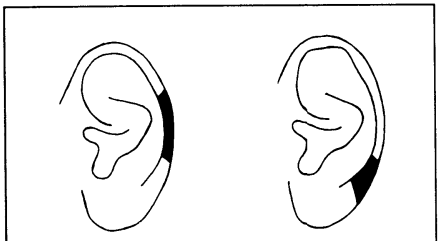

Figura 56. Zona 4 a helixului *Figura* 57. Zona 5 a helixului

Zona 4, cea mai lungă din cele cinci, formează marginea externă a pavilionului urechii, coborând în direcţia lobului (*Figura* 56). Ea semnifică putere de concentrare şi stăruinţă; de aceea, persoana cu această zonă bine dezvoltată îşi duce întotdeauna sarcinile la bun sfârşit, nu se odihneşte până ce nu-şi rezolvă problemele. Acest lucru este deosebit de valabil pentru persoanele la care zona 4 uneşte, fără întrerupere, zona 3 cu zona 5. Asemenea oameni nu dau niciodată înapoi. Dacă zona 4 este evidentă

numai la o ureche, dezechilibrul denotă o persoană care, deşi inteligentă în copilărie, va eşua mai târziu în viaţă sau care, precum Winston Churchill sau Albert Einstein, consideraţi proşti în copilărie, ca adulţi au dat dovadă de talente ieşite din comun.

Zona 5, dacă este prezentă, se întinde până la lobul urechii. Ea simbolizează o preocupare materială a minţii şi, în consecinţă, interesul pentru bani şi pentru tot ce se poate cumpăra. Persoanele cu o zonă 5 foarte evidentă cred că haina şi confortul fac pe om; din această cauză, ei luptă permanent nu numai ca să se menţină la un nivel considerat superior, ci şi ca să-i întreacă pe muritorii de rând. Cu toate acestea, în realitate nu sunt absolut egoişti şi când au vederi mai largi sunt capabile să-şi utilizeze bunurile materiale şi în folosul altora.

Lobul urechii este, de asemenea, foarte important căci el ne poate dezvălui multe despre caracterul, longevitatea şi destinul unei persoane. Examinaţi-vă, de aceea, cu atenţie propriul lob.

S-a constatat demult că fiecare ureche seamănă foarte mult cu un făt pe punctul de a se naşte. Ca atare, lobul corespunde capului fetal, astfel putându-se explica de ce lobul este asociat cu însuşirile mentale. Acesta este şi motivul pentru care acupunctorii îşi plasează acele în lobul urechii pentru a trata bolile capului.

Lobii cei mai favorabili şi norocoşi sunt mari, rotunjiţi şi cărnoşi. Dacă aveţi asemenea lobi, sunteţi nu numai deştept şi cu o mare capacitate de înţelegere, dar aveţi şi remarcabile însuşiri spirituale. Se spune că Buddha avea lobi atât de lungi încât îi ajungeau până la umeri. O persoană cu lobi mari va ajunge la o poziţie înaltă în societate, deşi această prezicere poate fi făcută numai dacă mai există şi alte trăsături pozitive. Cesare Lombroso a notat că la criminalii înnăscuţi se constată adesea lobi anormal de mari, numai că aceştia aparţineau unor urechi foarte mari, care stricau echilibrul feţei. Lobii mari mai

sunt și un semn de viață lungă. Cititorul a observat, probabil, că persoanele foarte în vârstă au lobii urechilor de mari dimensiuni.

Liderul social-democrat, dr. David Owen, are lobi mari (*Figura* 58), ceea ce reflectă succesul pe care l-a realizat în politică și înțelegerea sa deosebită față de problemele naționale și internaționale. Și totuși, următorii câțiva ani este probabil să-l dezamăgească. La 2 iulie 1989 el a împlinit 51 de ani, iar următorii patru ani (1989-1993) sunt simbolizați de buzele sale subțiri, cea mai nefavorabilă trăsătură a feței sale. Se poate aștepta ca pentru câtva timp să fie lăsat în umbră.

Figura 58. Dr. David Owen

Lobii mai mici indică o capacitate de înțelegere mai modestă și un destin mai puțin spectaculos. Lobii prea subțiri, chiar dacă sunt mari, nu prevestesc succes, neavând consistență. Același lucru se poate spune despre lobii lipiți de cap, cu alte cuvinte care nu atârnă liber.

Urechile fără lobi sunt cele mai nefaste. Ele semnifică o gândire trivială, plăceri josnice, greutăți în înaintare și o viață scurtă. Lombroso a observat, de asemenea, că numeroși criminali au urechi fără lobi.

Creșterea părului din antrul urechii nu este niciodată un semn bun, și mai rău fiind când părul crește din ureche. Părul vizibil scade valoarea punctelor forte, indicând că talentele nu sunt valorificate. Creșterea părului pe niște urechi inferioare denotă un caracter josnic și o viață nefericită.

Capitolul 7

Fruntea

"Fruntea-i de fildeş, plină de îndrăzneală,
Ca o masă întinsă, dispreţuind,
Pentru iubire, triumfările ieftine,
Înscriind bătăliile măreţiei sale.
Putem citi pe ea tot binele şi onoarea
Care în ea sălăşluiesc."

Edmund Spenser, *The Faerie Queen*

După cum am mai spus, fruntea formează zona superioară a feţei. Ea reprezintă puterile spirituale şi trăsăturile de caracter asociate. Mai simbolizează soarta unei persoane între anii 15 şi 29 ai vieţii.

Forma frunţii este determinată, în mare măsură, de linia părului. Aceasta poate înconjura partea superioară a frunţii în linie dreaptă sau arcuindu-se în semicerc, poate forma un punct sau un M. Aceste linii diferite modifică interpretarea frunţii şi, în plus, contribuie la alcătuirea formei generale a feţei.

Înălţimea frunţii se întinde între punctul situat între sprâncene şi linia părului. În condiţii ideale această distanţă ar trebui să fie egală cu lungimea nasului şi înălţimea zonei inferioare. Nu este niciodată semn bun dacă fruntea are o înălţime mai mică decât celelalte zone, în acest caz ea dezvăluind o inteligenţă redusă şi lipsă de spontaneitate. În schimb, o frunte înaltă indică atât un intelect superior, cât şi o minte ageră. Fruntea nu trebuie însă să fie mult mai înaltă decât celelalte două zone, altfel ar indica procese mentale confuze şi inabilitatea de a fi în rând cu lumea.

Figura 59. Sir Walter Ralegh

"Era un om înalt, prezentabil şi îndrăzneţ; avea însă cusurul că era îngrozitor de mândru" — scria John Aubrey despre Sir Walter Ralegh, adăugând: "Avea un aspect dintre cele mai remarcabile — o frunte înaltă şi ochi morocănoşi, un gen de ochi de porc" (*Figura* 59).

Desigur, nu este permis să se supraestimeze înălţimea frunţii la bărbaţii ce chelesc. Căderea părului nu schimbă înălţimea iniţială a frunţii, a cărei margine superioară poate fi totdeauna descoperită la o examinare atentă. *Grosso modo*, fruntea nu ar trebui să aibă o înălţime sub doi inch-i (un inch = 2,54 cm) şi nici peste trei inch-i şi jumătate (aproximativ între 5 şi 9 cm).

Lăţimea frunţii se determină măsurând distanţa dintre cele două linii ale părului la tâmple, cu un inch deasupra sprâncenelor (*Figura* 60). Deşi lăţimea frunţii este, firesţe, condiţionată de mărimea craniului, putem spune, orientativ, că o frunte largă are o lăţime de minimum şase inch-i (aproximativ 15 cm).

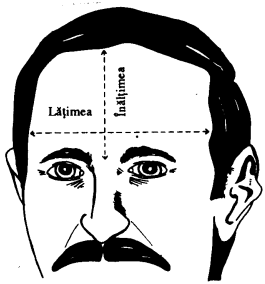

Figura 60. Dimensiunile frunții

După cum am explicat în Capitolul V, lățimea frunții simbolizează lărgimea orizontului și capacitatea de înțelegere, mai mari când fruntea este lată și inferioare când ea este îngustă. O frunte îngustă are o formă tipică datorită părului care depășește tâmplele spre față, cum se vede în portretul lui Junzo Okudairo (*Figura* 5), ceea ce simbolizează un fanatism criminal. O creștere a părului asemănătoare este vizibilă la Margaret Thatcher, a cărei frunte, deși înaltă, este relativ îngustă (*Figura* 61). Aceasta sugerează că, deși fosta prim-ministru este o femeie cu o inteligență apreciabilă, vederile sale sunt, mai curând, înguste și restrictive. Spre deosebire de Junzo Okudairo, doamna Thatcher are, în rest, trăsături faciale excelente, care semnifică funcții înalte și viață lungă.

Tâmplele sunt așezate în partea postero-laterală a frunții, deasupra cozii sprâncenelor; colțurile lor trebuie să fie ușor rotunjite și nu angulare ca niște trepte.

Figura 61. Doamna Margaret Thatcher, fost prim-ministru

Colțurile rotunjite întăresc caracteristicile pozitive ale frunții, în timp ce unghiurile ascuțite reduc din trăsăturile favorabile ale acesteia, iar pe cele nefavorabile le întăresc.

Când linia părului este dreaptă (*Figura* 62), ca la fețele pătrate, dreptunghiulare, precum și la cele în formă de triunghi răsturnat, simplu sau amputat (adică cele de tip Marte, Jupiter, Mercur și Venus), este vorba de o fire rațională, la al cărei posesor judecata precumpănește asupra sentimentelor și care crede că toate problemele umane pot fi soluționate prin puterea minții. O asemenea persoană dă dovadă de simț practic și metodic în abordarea vieții.

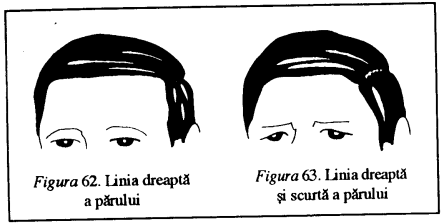

Figura 62. Linia dreaptă a părului

Figura 63. Linia dreaptă și scurtă a părului

De obicei, au o linie dreaptă a părului și cei cu fața în formă de triunghi cu vârful în sus trunchiat de tip Saturn (*Figura* 63), dar lungimea ei este scurtată din cauza părului care acoperă tâmplele.

O linie a părului dreaptă, dar scurtă, simbolizează o personalitate reprimată, însoțită de proastă dispoziție și irascibilitate, gusturi și interese limitate, de concepții imuabile. Asemenea persoane au avut, adesea, o copilărie nefericită și de aceea tânjesc după afecțiune, dar întrucât și necesitățile lor sexuale sunt puternice, ele pot lua atracția sexuală drept iubire și se căsătoresc de tinere, cu rezultate adeseori dezastruoase, sau nu se căsătoresc deloc, preferând să-și schimbe mereu partenerul. De aceea, sunt anxioși tipici, înclinați spre depresie.

O linie a părului rotunjită este caracteristică pentru o față rotundă de tip Lună (*Figura* 64), și denotă, în acest caz, nestatornicie, credință în superstiții și o imaginație exagerată; când însă această formă de linie a părului se constată la altă formă a feței, ea semnifică o gândire mai deschisă și intuitivă și, deci, o individualitate mai pronunțată. Posesorii unei asemenea linii sunt înclinați, în același timp, să nu-și asume responsabilități, fac dificilă convietuirea, sunt egoiști și pasionați ai vieții confortabile, și de aceea se folosesc de alții și sunt alințiați după bani.

Figura 64. Linia rotunjită a părului

Figura 65. Linia ascuțită a părului

O linie a părului ascuțită este tipică pentru fețele în formă de triunghi cu vârful în sus de tip Soare (*Figura* 65); de cele mai multe ori ea apare sub o formă atenuată. Trădează o adolescență tulburată, constituind caracteristica unei persoane nesigure, oarecum neadaptabilă, care ar dori să se despartă de propria origine, pe care o disprețuiește, vrea să urce pe scara socială, adeseori sub un nume de împrumut. Inteligența îi este superioară, dar vederile sunt înguste; de aceea, unii sunt atrași de grupări revoluționare extremiste, violente. Acestea le acceptă și le oferă "dragoste", precum și prilejul de a-și încheia socotelile cu societatea.

O linie a părului în formă de M denotă o fire artistică, posesorii fiind sensibili la desen, formă și culoare, dar și ahtiați după aplauze și succes (*Figura* 66). Asemenea persoane se consideră diferite și superioare celor din jur; deși obișnuiesc să ia în derâdere gusturile și aspirațiile acestora din urmă, acceptă bucuroși ajutorul lor când le merge greu. Persoanele de acest gen preferă o viață liberă, fără responsabilități, dar în realitate se iubesc numai pe sine.

O linie a părului neregulată sau crestată (*Figura* 67) este semnul unei persoane pusă pe harță, recalcitrante, nevrotice, mereu în dispută cu societatea în care trăiește

Figura 66. Linia părului în formă de M

Figura 67. Linia crestată a părului

și care, din cauza atitudinii și a comportamentului său, a avut o tinerețe dificilă și nefericită. Totuși, o asemenea mentalitate "de a sta în afară" nu constituie neapărat un obstacol în calea succesului; dacă fruntea ca atare este înaltă și lată, persoana respectivă va depăși tulburările timpurii și va reuși în viață. De exemplu, Nelson Eddy (*Figura* 47) și Dick Powell (*Figura* 46) au avut linia părului neregulată — la cel de-al doilea neregularitatea era mai atenuată — și totuși au devenit renumiți cântăreți și staruri ale ecranului.

Când ne apreciem propria noastră frunte este important să o examinăm atât dintr-o parte, cât și din față. Înainte însă de a privi fruntea din profil trebuie să amintesc celebrul eseu al naturalistului olandez Petrus Camper (1722-1789), intitulat *Legătura dintre știința anatomiei și desen, pictură, sculptură etc.*, apărut în 1781. El arată, în această lucrare, că a descoperit o legătură între poziția frunții și a buzelor, văzute din profil, și gradul de frumusețe și inteligență la persoana respectivă.

El scria:

"Punând alături craniul unui negru cu al unui calmuc, iar apoi cu al unei maimuțe, am observat că o linie care unește fruntea cu buza superioară definește diferența fiziognomică națională; totodată, am notat gradul de asemănare între negru și maimuță. Schițând unele din aceste trăsături pe un plan orizontal, am obținut liniile care marchează înfățișarea, cu diferitele ei unghiuri. Înclinând în față aceste linii am obținut fața unui grec din antichitate (clasic); aplecând-o spre înapoi a apărut fața unui negru, iar accentuând aplecarea în sens posterior — am obținut trăsăturile unei maimuțe, ale unui câine, ale unei becațe etc. Această descoperire a constituit baza studiului meu."

Binecunoscutul azi "unghi al lui Camper" este format de linia care unește fruntea cu buza superioară (MG pe *Figura* 68) și linia orizontală dusă prin antrul auditiv (AB pe *Figura* 68).

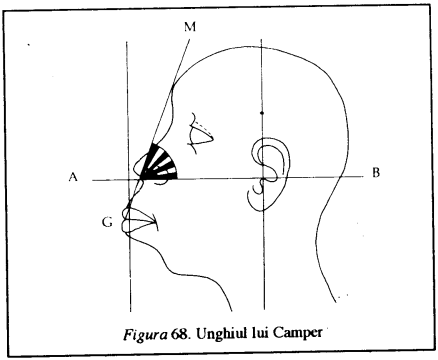

Figura 68. Unghiul lui Camper

Camper a constatat că acest unghi măsoară 47° la gorilă, 58° la urangutan, 70° la negru și la calmuc și variabil

între minimum 70° și maximum 80° la compatrioții săi olandezi; unghiul era de obicei mai mare la profilurile grecești clasice, ca cele pe care le-a examinat pe monede, basoreliefuri, mozaicuri, statui antice etc.

"Unghiul format de cele două extremități ale liniei feței — nota el — variază între 70° la negru și 100° la grecul antic; micșorați-l sub 70° și veți înfățișa un urangutan sau o maimuță; reduceți-l și mai mult și veți obține capul unui câine... dar dacă facem ca partea bombată a frunții să depășească unghiul de 100°, obținem un cap diform, hidrocefal."

Pornind de aici, P. Camper a formulat ipoteza potrivit căreia inteligența este cu atât mai mare și fața cu atât mai frumoasă cu cât unghiul menționat este mai mare, bineînțeles fără a depăși 100°. Cinstit vorbind, trebuie să arătăm că în ceea ce îi privește pe negri, măsurătorile lui Camper au fost făcute pe craniul unui singur reprezentant al acestora, de fapt un copil de 11 ani ("Am disecat, în public, corpul acestui tânăr, la Amsterdam, în 1758").

Cititorul interesat poate să măsoare unghiul lui Camper pe profilul lui Alexandru cel Mare (*Figura* 31), la care acest unghi este mai mare, și să-l compare cu al său propriu. Dacă unghiul dumneavoastră Camper este apropiat sau egal cu cel al lui Alexandru cel Mare, care nu era numai un strălucit strateg militar — a cucerit cea mai mare parta din lumea cunoscută pe-atunci —, ci și venerat ca un zeu în timpul vieții, s-ar putea ca și destinul dumneavoastră să fie tot atât de spectaculos. Aceasta s-a adeverit, cu siguranță, în cazul lui Elvis Presley (*Figura* 69), al cărui unghi din profil era tot atât de mare, dacă nu chiar puțin mai mare decât al lui Alexandru cel Mare; Elvis a cucerit lumea ca rege al rock-ului și a fost — și eu cred că mai este — venerat ca o zeitate.

Figura 69. Elvis Presley din profil

Nu fiți dezamăgiți dacă aveți un unghi de profil mai mic. Norocul prevestit de un unghi mare pare să se limiteze la anii înscriși pe frunte după care treburile încep să meargă rău. Alexandru cel Mare a murit la 32 de ani — s-ar putea să fi fost otrăvit —, iar Elvis Presley — la 42, după o lungă perioadă de declin.

Fruntea poate fi împărțită, în sens orizontal, în trei regiuni (*Figura* 70), fiecare din ele reprezentând o anumită însușire mintală. Când una sau alta dintre ele este mai pronunțată, aceasta arată că însușirile asociate sunt mai bine dezvoltate.

Dacă aria imediat superioară sprâncenelor este mai plină, ea vădește un spirit de observație și o capacitate perceptivă mai accentuate (*Figura* 71). Dacă propria dumneavoastră frunte prezintă o asemenea lărgire nu vă veți bucura numai de o vedere bună, ci veți înregistra diferite amănunte, care indivizilor mai puțin înzestrați le scapă.

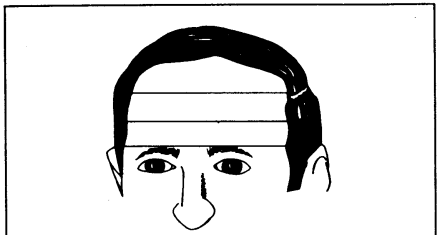

Figura 70. Cele trei regiuni al frunții

De aceea, veți excela în activități care necesită o asemenea îndemânare, fie că este vorba de îndeletniciri obișnuite, cum ar fi inspectarea produselor finite înainte de livrare, pentru a descoperi eventualele lor defecte, fie de activități mai puțin obișnuite, ca spionajul sau cercetarea penală. Un spirit de observație ascuțit se mai cere în hobby-uri ca: observarea păsărilor, aruncarea cu talere sau studiul naturii; bineînțeles, el este necesar și pentru fiziognomie și alte metode de analiză a caracterului.

"S-a spus că se poate preciza caracterul unui om după felul în care își poartă pălăria" — afirma lordul Baden-Powell, un înzestrat detectiv și spion. "Dacă o poartă ușor pe o parte, purtătorul este un om bun; dacă o poartă foarte mult pe o parte este un îngâmfat; dacă o poartă dată pe spate este un rău platnic al datoriilor; dacă o poartă drept, este, probabil, o persoană onestă dar foarte plicticoasă."

Dacă regiunea mijlocie a frunții vă este mai largă, încât pare că se bombează (*Figura* 72), înseamnă că aveți o memorie bună, în sensul că rețineți cu ușurință fapte sau alte informații pe care le-ați văzut sau le-ați auzit;

Figura 71. Frunte proeminentă deasupra sprâncenelor

Figura 72. Frunte proeminentă în regiunea mijlocie

aceasta nu înseamnă însă în mod necesar că sunteți mai deștept decât cel cu memorie mai slabă. Întrucât orice tip de memorie poate fi ameliorat prin exersare, nu trebuie să disperați dacă a dumneavoastră este mai deficitară.

În fine, dacă porțiunea superioară a frunții este proeminentă înseamnă că aveți o imaginație bogată (*Figura* 73). În timp ce acest tip de imaginație vă este util dacă

Figura 73. Frunte proeminentă în zona superioară

lucrați într-un domeniu de creație, el vă poate face hipersensibil față de lucruri de minoră importanță și, totodată, vă poate determina să exagerați dificultățile și să fiți predispus la depresie. O zonă superioară mai puțin proeminentă sau plată semnifică o imaginație mai slabă, iar înfundarea zonei denotă o imaginație foarte slabă sau total absentă.

Nu este semn bun dacă fruntea este teșită, înclinată spre înainte sau bombată deasupra ochilor, aceste aspecte indicând o inteligență redusă și o labilitate mintală. Totuși, înainte de a face o asemenea apreciere este necesară cercetarea altor trăsături, ca, de exemplu, poziția urechilor, care ar putea duce la o concluzie diferită. De pildă, pe fotografia lui Cary Grant (*Figura* 51) se poate vedea o frunte aproape teșită, dar alte trăsături, pozitive, arată că el a fost, în ciuda acestui aspect, un om inteligent și a reușit în viață. Julius Capitolinus ne spune că împăratul roman Verus "era un bărbat înalt, cu fruntea proeminentă deasupra sprâncenelor... a trăit patruzeci și doi de ani, împărțind tronul cu fratele său timp de unsprezece ani".

Într-un capitol anterior am vorbit despre ridurile verticale ale frunții de deasupra nasului. Să le examinăm acum și pe cele orizontale.

Despre poetul și regalistul Edmund Waller, din secolul al XVII-lea, John Aubrey scria: "Este ceva mai înalt decât media, zvelt, deloc robust; are pielea fină, fața oarecum smeadă, părul ondulat de culoare castanie, ochii puțin bulbucați și vii, fața ovală, iar fruntea înaltă și plină de riduri..."

Waller a fost excepțional nu numai ca poet, ci și pentru că a trăit până la vârsta de 82 de ani, atunci când media de viață era de aproximativ 40 de ani. De aceea, nu trebuie să ne surprindă informația că fruntea lui era "plină de riduri", întrucât acest aspect era, de multă vreme, considerat drept un semn de venerabilitate și

longevitate. De fapt, celor ce ating o vârstă înaintată nu le lipsesc niciodată cutele de pe frunte; cei care nu au cute pe frunte sunt grei de cap, imaturi sau trăiesc puțin. Este adevărat că ridurile frunții se adâncesc, devenind mai evidente pe măsură ce îmbătrânim, dar apariția lor se produce, invariabil, între vârsta de douăzeci și treizeci de ani.

Interpretarea frunții și a ridurilor acesteia, denumită metoposcopie, a fost perfecționată de învățatul italian Gerolamo Cardano, care a scris mai multe cărți pe această temă. Cardano susținea că fruntea este străbătută, tipic, de șapte cute orizontale, fiecare din ele fiind asociată cu una din planetele astrologiei tradiționale. Pornind din punctul cel mai de sus al frunții în jos, ele corespund lui Saturn, Jupiter, Marte, Soarelui, lui Venus, Mercur și Lunei (*Figura* 74).

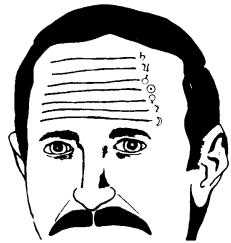

Figura 74. Ridurile frunții și planetele

Cutele frunții sunt analizate în același fel ca și liniile palmei. Examinarea lor are în vedere numărul, claritatea, lungimea, culoarea, direcția și adâncimea, acordându-se

o deosebită atenție unor defecte ca întreruperea, apariția de insulițe, alunițe, negi etc. Dar ceea ce este mai important, după cum se susține, este aceea că ele semnifică influențele planetare.

Din acest punct de vedere, fruntea, despre care se spune că se află sub semnul zodiacal al Berbecului, este analoagă primei case a hărții nașterii, al cărei semn dominant este Berbecul. Prima casă este legată, în primul rând, de individualitate: sub oblăduirea ei se află aspectul exterior, constituția fizică, temperamentul, și, după unii astrologi, starea socială și renumele. Liniile frunții sunt interpretate ca și planetele din prima casă, ceea ce explică de ce o frunte fără cute denotă o persoană fără caracter și cu puțină energie personală. În schimb, fiecare linie adaugă individului, pe a cărui frunte se află, trăsături legate de planetele oblăduitoare, conturând mai bine caracterul și conferindu-i o mai mare profunzime.

Totuși, situația nu este chiar atât de simplă încât să se creadă că mai multe cute înseamnă și o personalitate mai bună, deoarece o dată ce acestea depășesc un anumit număr, influențele planetare încep să se interfereze între ele, dând un efect negativ. Astfel se explică de ce Edmund Waller, a cărui frunte era "plină de riduri", era descris de Aubrey ca o persoană cu un comportament de tip coleric. De fapt, trei riduri lungi, bine marcate și neîntrerupte sunt cele mai norocoase, în timp ce cinci, șase sau, și mai rău, șapte linii constituie, pentru posesorul lor, mai curând dificultăți decât beneficii. O persoană cu șapte riduri este, de regulă, săracă, ignorantă și singuratică. Pe de altă parte, un singur rid, net desenat, lung și neîntrerupt este un semn mai pozitiv decât două sau trei linii neclare, scurte sau întrerupte. De aceea Clark Gable, a cărui frunte era brăzdată de două linii pronunțate (*Figura* 52), a devenit un strălucit actor de cinema.

Nu este întotdeauna ușor de precizat care dintre ridurile frunții sub oblăduirea cărei planete se află; dar dacă o linie traversează fruntea la mijlocul distanței dintre sprâncene și linia părului, aceasta poate fi, cu încredere, atribuită Soarelui. O astfel de linie semnifică o puternică influență solară asupra persoanei respective, înrâurire care nu prea poate fi influențată de celelalte planete; astfel, persoana este blondă, cu fizic robust și bună sănătate, optimistă și plină de energie. Ridurile situate deasupra liniei mijlocii sunt guvernate (dacă există) de Marte, Jupiter și Saturn, iar cele de sub această linie — de Venus, Mercur și Lună.

Renumita frunte, prezentată în *Figura* 75, are trei linii norocoase sus situate. Cuta de jos poate fi identificată cu Soarele, cea apropiată de linia părului, cu Saturn, este însă greu de spus dacă cea de mijloc intră sub controlul lui Marte sau al lui Jupiter. Dar, pentru că Presley și-a ruinat sănătatea mâncând excesiv și folosind droguri, iar Jupiter este planeta unor asemenea excese, s-ar părea că, totuși, Jupiter este dominant.

Fruntea din *Figura* 76 aparține actorului englez John Thaw: linia bine marcată, dar întreruptă și ondulată, loca-

Figura 75. Cute sus-situate ale frunții

Figura 76. Cută a frunții, guvernată de Venus

lizată sub linia de mijloc, se află sub oblăduirea lui Venus. Venus este emblema planetară a dansului, actoriei și a altor forme de divertisment și guvernează talentele unei persoane în aceste domenii.

A treia frunte, care aparține celebrului scriitor Roald Dahl, este dominată de cute jos situate (*Figura* 77). Cuta neîntreruptă de jos este guvernată de Mercur, patronul ideilor creatoare, al scrisului și al comunicării, în general; acest semn se întâlnește constant la cei ce trăiesc de pe urma scrisului. Cuta situată complet deasupra acesteia, este guvernată de Venus.

Figura 77. Cute jos-situate ale frunții

Pe această frunte putem vedea și o variantă a celei mai joase linii sau a liniei aflate sub semnul Lunei. Când ea este împărțită în două, ca aici, se spune că jumătatea de deasupra ochiului stâng este guvernată de Lună, în timp ce jumătatea de deasupra ochiului drept de Soare, cum rezultă din schița datată din 1695, prezentată pe *Figura* 78.

Ridurile frunții au o semnificație pozitivă dacă sunt lungi și neîntrerupte, au o culoare sănătoasă și nu sunt afectate de aluniță sau negi. Sunt favorabile și liniile cu aspect de unde simetrice, a căror curbură de mijloc

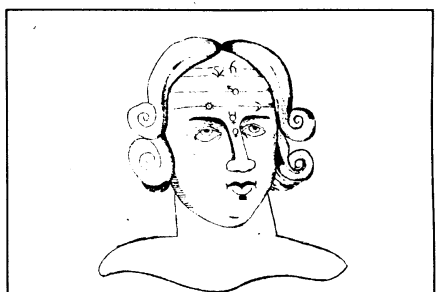

Figura 78. Schița din *Studium Curiosum* de Nicholai Spadon, 1695

coboară ușor spre nas, cum se vede pe *Figura* 75. Dacă linia situată cel mai jos, patronată de Lună, este de o asemenea conformație, denotă o bună intuiție, sensibilitate artistică, dragoste pentru poezie și mare, noroc în privința lichidelor; a doua linie, aflată sub egida lui Mercur, indică procese mintale rapide, fluență verbală, talente scriitoricești și simț al afacerilor; a treia linie, patronată de Venus, dezvăluie o înclinație spre plăceri și confort în viață, voce frumoasă și talente muzicale, bune maniere și pricepere în materie de cumpărare-vânzare; a patra linie, guvernată de Soare, semnifică mândrie și ținută demnă, dorință de putere și prestigiu, respect pentru lege și ordine; a cincea linie, dominată de Marte, semnifică un temperament vulcanic, egoism, agresivitate — tot atâtea motive de conflict cu alții —, dar și multă energie, curaj, vigoare și spirit de inițiativă; a șasea linie, a lui Jupiter, denotă lăcomie, o credință religioasă puternică, bogăție

dar și generozitate, dorință de cunoaștere; în fine, a șaptea linie, a lui Saturn, simbolizează o oarecare tristețe, talent pentru învățarea limbilor străine, interes pentru agricultură și minerit, preferințe pentru solitudine.

Când cutele frunții sunt scurte, subțiri, neregulate sau deformate în alt fel, aceasta constituie expresia oarecum negativă a trăsăturilor de caracter sau a însușirilor asociate. Astfel, de exemplu, o persoană cu linia lui Mercur slab pronunțată sau întreruptă, fiind înzestrată cu locvacitate, o poate folosi pentru a-i ponegri pe alții; ea poate deveni chiar critic literar. Cutele slab pronunțate mai pot indica o sănătate șubredă, anxietate și putere de concentrare redusă.

Cardano mai susținea că dacă liniile frunții au capetele ondulate, aceasta indică lungi călătorii pe mare; când capetele se îndoaie în jos — călătorii terestre prelungite; iar dacă sunt îndoite în sus — deplasări aeriene!

Liniile sus-situate și bine conturate denotă realizarea scopurilor la o vârstă tânără, liniile mijlocii — succes în perioada medie a vârstei, iar cele jos-situate — reușită la o vârstă mai avansată. De obicei, se consideră că liniile bine marcate și neîntrerupte, situate în jumătatea inferioară a frunții, sunt preferabile celor localizate în jumătatea ei superioară. Un succes timpuriu, mai ales dacă este apreciabil, se bucură rareori de o bună administrare și poate umbri restul vieții.

Capitolul 8
Sprâncenele

"Cel născut sub semnul Berbecului are două umflături dure la baza frunții, asemenea celor observate la berbecii din țarcurile noastre. Sprâncenele sale sunt frumos arcuite și adeseori concrescute la mijloc, formând hieroglifuł semnului zodiacal respectiv. Ochii săi sunt mai curând depărtați. Are o ținută mândră, dar capul său este întotdeauna aplecat spre înainte, ca și cum ar fi mereu gata de atac."

Maurice Druon, *Alexander the God*

Chinezii consideră sprâncenele drept una din cele cinci trăsături vitale ale feței. Într-adevăr, nici o față nu poate fi citită cum se cuvine fără a le lua în considerare.

Sprâncenele constituie granița dintre zona superioară și zona mijlocie a feței; ele nu țin întrutotul de nici una dintre aceste zone, dar, în același timp, aparțin amândurora. Aceasta îi conferă o anumită însușire intangibilă, ceea ce îngreunează interpretarea lor, mai ales de către un ochi neantrenat.

Biologii consideră că sprâncenele s-au dezvoltat pentru a opri sudoarea de pe frunte să se scurgă în ochi, atribuindu-le deci un rol utilitar și protector. De aceea, ele trebuie să fie destul de lungi și de groase pentru a-și îndeplini misiunea; rezultă că sprâncenele prea scurte sau prea subțiri reprezintă un handicap în această privință, dar și însușirile simbolizate de astfel de sprâncene sunt oarecum deficitare. În același timp, sprâncenele nu trebuie să fie prea groase, nici prea apropiate — sau, ce-i mai rău, — împreunate, formând o barieră între zona superioară și zona mijlocie.

O astfel de barieră arată că însușirile mintale, reprezentate de prima zonă, sunt separate de calitățile mai umane, simbolizate de cea de-a doua, ceea ce denotă o oarecare lipsă de conștiință. Sprâncenele groase indică o personalitate puternică. Posesorul ei este o persoană care dorește să înainteze și să lase urme în lume, neadmițând ca cineva sau ceva să-i stea în cale. De aceea, cei ce devin lideri au adesea sprâncene groase.

Sprâncenele arată tipul afectiv al omului, precum și gradul de înțelegere între minte și inimă. În această privință ele arată calitatea relațiilor cu alții, mai ales cu cei apropiați. Ele mai servesc, concomitent cu urechile și fruntea, ca indicație în privința capacității intelectuale.

În ceea ce privește viitorul, sprâncenele ne vorbesc despre intervalul dintre 30 și 33 de ani.

Figura 79. Joan Blondell — sprâncene aproape ideale

În cazurile ideale, sprâncenele sunt în echilibru cu restul feței. De aceea, ele nu sunt nici excesiv de mari, dar nici de dimensiuni reduse. Cel mai bine este când se arcuiesc ușor deasupra fiecărui ochi, având capătul central mai gros și subțiindu-se treptat către cel lateral. Culoarea lor trebuie să fie la fel cu cea a părului de pe cap, pentru a nu strica armonia feței. Perii sprâncenelor trebuie să crească în direcția axului longitudinal al acestora, fiind îndreptați în direcție opusă liniei mediane a feței. Nu este semn bun când sprâncenele sunt stufoase, iar perii lor au o lungime inegală. Sprâncenele trebuie să fie bine conturate, să nu fie întrerupte sau cu aparență de petice.

O pereche de sprâncene, aproape ideale, aparțin lui Joan Blondell (*Figura* 79), actrița de cinema, una din soțiile lui Dick Powell. Cititorul poate observa că sprâncenele sale sunt mai lungi decât ochii, trăsătură ce indică o inteligență deasupra mediei, fără a fi prea lungi. Culoarea sprâncenelor este ceva mai închisă decât a părului, ceea ce constituie un semn negativ, deși deosebirea se datorește, fără îndoială, faptului că își vopsea părul, realizând acel blond, la modă și astăzi, ca și în 1930.

În primul său film — *Sinner's Holiday* (Vacanța păcătosului), realizat în 1930, Joan Blondell a jucat cu James Cagney; ea a devenit rapid o stea a ecranului. În 1945 a divorțat de Dick Powell, iar după doi ani s-a căsătorit cu impresarul Mike Todd.

Fiecare din vestitele portrete schițate în *Figura* 80 prezintă o serie de trăsături interesante, dintre care aspectul fizic diferit al sprâncenelor se situează aproape în capul listei. Sprâncenele lui Muhammed Ali sunt pline, fără a fi exagerate, în timp ce sprâncenele lui Frank Sinatra sunt mici, distonând cu restul feței.

Sprâncenele lui Ali sunt bine conturate și au aceeași culoare închisă ca și părul. Lungimea lor depășește pe a ochilor. Cu toate că nu sunt arcuite, cum ar trebui să fie,

Figura 80. Muhammed Ali și Frank Sinatra

imaginea lor în oglindă nefiind superpozabilă (stânga este ceva mai subțire decât dreapta), ele sunt, altfel, de tip superior. Asemenea sprâncene denotă că Ali este mai bine dotat intelectual decât o arată fruntea lui nu prea înaltă și lipsită de cute și poziția joasă a ochilor săi, că relațiile sale cu alții sunt în general bune și că începutul anilor treizeci ai vieții sale a fost cel mai norocos.

Sprâncenele lui Frank Sinatra sunt mai scurte decât ochii, drepte și nearcuite, de culoare diferită de a părului. Aceasta denotă că relațiile sale personale nu sunt dintre cele mai amicale, și de aceea se simte oarecum singur. Aceste aprecieri negative trebuie însă atenuate, ținând seama de urechile sale mari și situate sus, precum și de fruntea sa amplă care denotă un coeficient de inteligență superior. Sprâncenele lui Sinatra mai dezvăluie că a trecut prin mari greutăți în primii ani ai celui de-al patrulea deceniu al vieții sale, perioadă care, pentru el, a fost cea mai nefastă.

Cititorul poate constata că ambii bărbați au fața neechilibrată, deoarece fiecare din cele trei zone faciale are

o înălțime diferită. La amândoi zona inferioară este lungă, zona superioară — mai scurtă, iar zona mijlocie este cea mai scurtă dintre ele. De aceea, nici unul din ei nu este, în sens psihologic, bine integrat.

Schița de portret a lui Junzo Okudairo (*Figura* 5) ne furnizează o mostră de sprâncene cu o formă negativă. Acestea sunt situate la niveluri diferite, au o lungime inferioară lungimii ochilor, o grosime uniformă și sunt stufoase, ceea ce denotă, în ansamblu, un om tulburat, periculos.

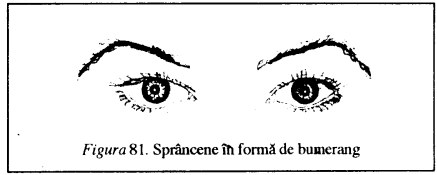

Figura 81. Sprâncene în formă de bumerang

Când sprâncenele au o formă de bumerang, ridicându-se spre un vârf central, în loc să fie arcuite (*Figura* 81), ele simbolizează independență și putere de voință, aparținând unei persoane căreia îi place drumul ales, pe care dorește să progreseze. Aceste însușiri sunt cu atât mai pronunțate cu cât unghiul "V"-ului inversat este mai ascuțit și mai înalt. Acest aspect era numit odinioară "Punctul lui Rubens", după numele artistului care avea asemenea sprâncene, punct despre care se credea că indică abilitate în amestecul culorilor.

Sprâncenele jos-situate, care par că se prăbușesc peste ochi (*Figura* 82), sunt un semn negativ, simbolizând o fire excesiv de prudentă și calculată, de asemenea o minte ezitantă și nesigură. Persoana respectivă nu are fler, iar lașitatea sa în asumarea riscurilor prevestește că își va atinge obiectivele târziu sau, poate, deloc.

Figura 82. Sprâncene jos-situate

Dimpotrivă, sprâncenele foarte sus-situate denotă o atitudine exaltată, iresponsabilă (*Figura* 83), ceea ce se poate solda cu câștiguri timpurii (dacă urechile și fruntea sunt bine formate), dar mai târziu pot creea dificultăți, precum și afecțiuni cardiace.

Figura 83. Sprâncene sus-situate

Sprâncenele drepte trădează o persoană practică, onestă și mai curând lipsită de imaginație (*Figura* 84*a*). Asemenea persoane preferă să se bazeze pe fapte și au continuitate în muncă, dar pot deveni o problemă dacă se

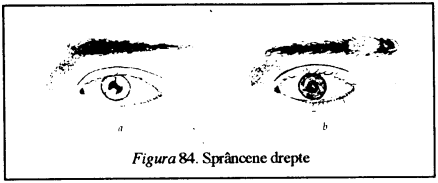

Figura 84. Sprâncene drepte

supără sau li se cere să schimbe direcția. Dacă sprâncenele drepte se lărgesc la capetele lor laterale (*Figura* 84*b*), ele dezvăluie o persoană severă, hotărâtă, un bun conducător, care aduce la îndeplinire proiectele propuse. Acești oameni își fac dușmani periculoși, pentru că nu se opresc niciodată până nu depășesc pe cei ce le stau în cale.

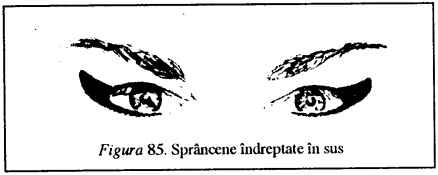

Figura 85. Sprâncene îndreptate în sus

Sprâncenele îndreptate în sus față de centrul feței, și care conferă posesorului lor un aer mefistofelic (*Figura* 85), denotă o persoană egoistă, care merge numai pe drumul pe care și l-a ales și crede că are întotdeauna dreptate. Ea poate ajunge departe în viață, dacă încrederea în sine este îndreptățită, dar prea frecvent nu confirmă, în schimb îi rănește pe ceilalți prin dușmănie și furie, promisiuni gratuite și încăpățânare.

Când sprâncenele se arcuiesc mult în jos la capătul lor extern (*Figura* 86), ele oglindesc o persoană timidă și nu

Figura 86. Sprâncenele arcuite în jos la Margaret Sullavan

prea capabilă, care înaintează foarte greu, fiindu-i teamă de lume și neavând încredere în sine însăși.

Semnificația liniei sprâncenelor se modifică, întrucâtva, ca urmare a grosimii lor și a sensului în care cresc perii. Sprâncenele groase și stufoase (*Figura* 87) trădează o persoană irascibilă și agresivă; aceste trăsături neplăcute

Figura 87. Sprâncene stufoase

devin și mai negative, dacă perii cresc în direcții diferite. Lombroso a constatat prezența unor sprâncene stufoase la mai mulți criminali, în special la violatori și asasini.

Sprâncenele ale căror peri cresc în sus (*Figura* 88), semnalizează o persoană curajoasă și decisă, întotdeauna gata să răspundă la o provocare. Ea își va croi propriul drum în viață și nu o vor descuraja piedicile întâlnite. O asemenea persoană se plictisește repede în condițiile unei vieți liniștite.

Când perii sprâncenelor cresc în jos, ele dezvăluie lipsă de energie și încredere de sine; de aceea, posesorul lor este slab de îngeri. Oamenii din această categorie pot fi lesne dați la o parte și descurajați; în consecință, ei ocupă frecvent poziții sociale inferioare.

Sprâncenele foarte subțiri denotă lipsă de strălucire și hotărâre; totuși, aceste însușiri nu lipsesc cu totul dacă sprânceana, ca atare, este proeminentă. Oricum, oamenii cu sprâncene subțiri tind să plutească în derivă prin viață, fără vreun sens sau scop. Aceia dintre ei care obțin succese sunt de obicei îndrumați de cineva mai puternic.

Trebuie întotdeauna să ținem minte că multe persoane, în special femeile, își pensează sprâncenele, ceea ce le schimbă forma și structura lor naturală, așa încât evaluarea lor corectă nu poate fi făcută. Astfel de sprâncene modificate nu schimbă eul interior al femeii (sau al bărbatului), dar furnizează date mincinoase celor din jur.

Figura 88. Perii sprâncenelor cresc în sus

Capitolul 9

Ochii

"Părul şi ochii îi sunt închise la culoare,
Mai negri decât ar putea să spună cineva,
Iar genele-i lungi ascund o lumină
Care ar putea fi prea strălucitoare."

Thomas Hood, *Ruth*

A devenit un truism afirmaţia că ochii sunt ferestrele sufletului, dar este cu siguranţă adevărat că forma, strălucirea, culoarea şi, desigur, mişcarea lor dezvăluie foarte multe informaţii despre interiorul persoanei respective.

Ochii sunt, fireşte, organe de simţ care ne permit să vedem. Fiecare glob este o capsulă sferică, situată în orbită şi care se poate roti graţie muşchilor oculari. Accesul luminii este permis printr-o deschidere circulară — pupila —, care, privită din faţă apare ca un punct mare negru. Pupila este înconjurată de un halo pigmentat, irisul, care, la cele mai multe rase de oameni, este colorat în negru; la europeni culoarea irisului variază între negru şi albastrul foarte deschis.

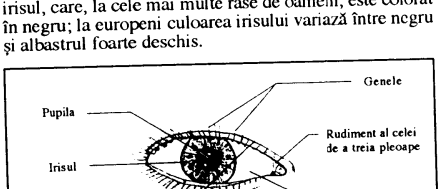

Figura 89. Aspectul frontal al ochiului

O altă porţiune vizibilă a globului ocular, care, în cazuri ideale, este într-adevăr albă, este albul ochiului. Ochii se pot închide, fiind astfel apăraţi de pleoape, ajutate de gene. Suprafaţa ochiului este continuu umezită de lacrimi, lichid antiseptic care dă ochilor strălucire (*Figura* 89).

Ochii trebuie să se încadreze în echilibrul general al feţei. Nu trebuie să fie prea mari sau prea mici, prea bombaţi sau căzuţi în fundul capului. Trebuie să fie aşezaţi pe aceeaşi linie, să fie orizontali şi nu oblici în sus sau în jos. Când ochii sunt relaxaţi şi privesc înainte, irisul trebuie să fie astfel situat între pleoape încât deasupra şi dedesubtul lui să nu se mai vadă albul ochilor. Acesta din urmă nu trebuie să prezinte vase de sânge vizibile, zone decolorate sau pătate. Ochii care întrunesc aceste aspecte pozitive denotă o persoană onestă, demnă de încredere şi încrezătoare, care, probabil va avea o viaţă fericită şi îşi va realiza multe din scopurile urmărite. Asemenea ochi oglindesc o seninătate interioară, izvor al fericirii.

Una din cele mai importante trăsături a ochiului este strălucirea (luminozitatea) lui. Această trăsătură unică sau cum o numesc unii, magică, se datorește interacţiunii dintre lumină şi lacrimile de pe suprafaţa ochiului; pe lângă viaţa pe care o dă ochiului, ea constituie o măsură a scânteii lăuntrice a posesorului. Ochii strălucitori, vii, caracterizează o persoană isteaţă şi vioaie, în timp ce ochii lipsiţi de strălucire şi lumină denotă nu numai oboseală şi descurajare, ci şi o prăbuşire spirituală. Diferenţa dintre asemenea ochi este ilustrată de cele două schiţe de portret din *Figura* 90. Ochii prinţesei Diana sunt strălucitori şi vii, în timp ce ai lui Bo Derek apar lipsiţi de scânteia vieţii.

O privire strălucitoare şi, totodată, directă şi pătrunzătoare este o privire care nu admite nesupunerea. Ea aparţine celor destinaţi să deţină poziţii de putere şi autoritate.

Figura 90. Ochi strălucitori, respectiv, stinși

Persoanele lipsite de atributele sus-menționate nu trebuie să se aștepte la poziții supreme, oricât de favorabile ar fi celelalte trăsături ale feței lor.

Suetoniu ne spune că Iulius Caesar avea "ochi pătrunzători, castanii închiși", iar succesorul acestuia, Octavianus Augustus, avea ochii "limpezi și lucitori și îi plăcea să creadă că ei strălucesc ca un fel de raze divine; îi făcea o deosebită plăcere când o persoană asupra căreia își ațintea privirea pătrunzătoare își lăsa capul în jos, ca și cum ar fi fost orbită de soare". Plutarh relatează despre Alexandru cel Mare că acesta avea "o anumită vioiciune a privirii, pe care au căutat să o imite mulți din prietenii și discipolii lui". Cititorul care ar voi să vadă o asemenea privire la un lider modern are ca cel mai bun exemplu pe Margaret Thatcher, a cărei privire directă, luminoasă și pătrunzătoare ar putea îmblânzi chiar și o ceată de lei neastâmpărați.

Ochii strălucitori, dar care nu sunt și pătrunzători, nu pot fi considerați ochi care nu suportă să fie contrazișI; dar dacă posesorii lor au trăsături favorabile, energice și echilibrate, pot să se realizeze în domeniul artelor și al

activităților de divertisment, în servicii publice și pe tărâm științific. Sir John Denham, poet, dramaturg și diplomat din secolul al XVII-lea a fost o persoană de acest gen. John Aubrey ne spune că acesta "avea ochii nu prea mari, de culoare cenușiu vernil deschis; privirea lui era ciudat de pătrunzătoare, așa încât atunci când discutai cu el și îl priveai în ochi părea că îți ghicește adevăratele gânduri". Același John Aubrey a consemnat că filosoful Thomas Hobbes "avea ochi buni, căprui, plini de viață și spirit, chiar și în ultima perioadă a vieții sale. Când se scufunda în discuții, ochii îi străluceau ca niște cărbuni aprinși."

Posesorii mai puțin norocoși ai unor ochi strălucitori nu numai că nu-și pot controla pe deplin ochii, dar au și trăsături faciale neechilibrate, deși net pronunțate. Acestora le lipsesc calități precum răbdarea și perseverența, fără de care este greu să reușească în viață, în schimb au energie și dorință de a se realiza. Dezamăgirile și eșecurile le accentuează frustrarea și supărarea, ambele stricând armonia vieții de familie și provocându-le declanșarea unui ulcer sau a altor dereglări legate de stres.

Persoanele cu ochi strălucitori, dar care nu își pot controla privirea și au trăsăturile slab pronunțate și neechilibrate, rareori ajung departe în viață. Energia lor este fie necanalizată, fie îndreptată pe o cale greșită, ceea ce le atrage disprețul și indiferența celor din jur, deși sunt adeseori foarte mulțumiți pentru ceea ce au realizat.

Ochii vă prevestesc soarta în perioada de vârstă între 34 și 39 de ani. De aceea, dacă aveți ochi strălucitori care privesc direct, concomitent cu celelalte trăsături pozitive, menționate în al patrulea paragraf al prezentului capitol, veți avea (ați avut) noroc în perioada amintită. Vă puteți aștepta la fericire și bună sănătate, și veți progresa și în activitatea profesională.

Figura 91*a*. Ochi de lup — irisul care flotează prea sus

Dar dacă ochii prezintă una sau mai multe trăsături negative, această perioadă nu va fi atât de favorabilă. Dacă albul ochilor este gălbui sau prezintă vreo pată, de exemplu, aceasta prezice deteriorarea sănătății însoțită de o stare anxioasă. Chinezii susțin că o pată pe albul ochilor prevestește și pierderi bănești, mergând până la faliment total. Și prezența unor vase în albul ochiului este un semn rău. Ea simbolizează neliniști mintale, o gândire tulburată și, posibil, predispoziție la violență.

Un iris care flotează prea sus, evidențiind albul ochiului în jurul său (*Figura* 91*a*) dezvăluie o stare lăuntrică nestabilă, negativă și perturbată spiritual, respectiv o persoană periculoasă pentru sine însăși și pentru alții. Asemenea oameni trebuie tratați cu grijă și nu trebuie să li se acorde încredere. De aceea chinezii numesc astfel de ochi — ochi de lup (vezi și *Figura* 91*b*).

Tânărul model prezentat în *Figura* 91*a* are un dublu nenoroc: are nu numai irisul flotant, ci și vase de sânge evidente în albul ochilor, precum și sprâncenele prea joase. Aceste trăsături dezvăluie o persoană extrem de încurcată și nefericită, care, probabil, va avea diferite probleme majore în al patrulea deceniu al vieții.

S-a spus, uneori, că Adolf Hitler nu avea față de nebun, nici de criminal, dar un cititor cu spirit de observație va constata, fără îndoială, unele trăsături extrem de negative în desenul din *Figura* 92.

În același timp, Hitler avea niște ochi albaștri remarcabili, și o privire care strălucea aproape hipnotic,

Figura 91*b*. William Powell

Figura 92. Adolf Hitler

sesizată de toți cei cu care s-a întâlnit. Aceasta nu trebuie să ne surprindă, deoarece el a ajuns liderul germanilor și trebuia să aibă acea tărie interioară care i-a permis să ajungă la o poziție atât de înaltă. Numai că în timp ce privirea sa reflectă neînduplecarea, irisul său flotează mult prea sus, descoperind albul ochilor. Doar această singură trăsătură trădează învălmășeala lăuntrică și dezechilibrul afectiv, care și-au găsit expresia subversivă în doctrinele partidului nazist.

Irisul înalt mai prevestește o perioadă dificilă între anii 34 și 39 ai vieții. Adolf Hitler s-a născut în 1889, deci a împlinit 34 de ani în 1923, an în care a condus, în mod pripit, partidul nazist, încă în formare, în revoluționarul "marș asupra Berlinului". Tentativa a fost înăbușită de poliție, care a împușcat mai mulți dintre acoliții lui Hitler, iar pe el l-a arestat. Hitler a stat în închisoare nouă luni, timp de care a profitat scriind *Mein Kampf*, devenită biblia naziștilor. Următorii cinci ani au fost grei atât

pentru Hitler, cât și pentru partidul nazist; acesta din urmă a fost doar unul dintre multele partide politice aflate în competiție în statul german democrat și care a suferit o înfrângere zdrobitoare în alegerile din 1928, când Hitler avea 39 de ani. În schimb, următorii câțiva ani au fost mult mai favorabili naziștilor. Aceștia au înregistrat rezultate electorale apreciabile în 1930, îmbunătățindu-le substanțial în 1932. În anii următori, Hitler și-a eliminat rivalii din partid, a obținut o victorie categorică în alegerile din 1934 și, la vârsta de 45 de ani, a devenit dictator. Acești ani sunt oglindiți, pe fața lui Hitler, de nasul său, trăsătura lui cea mai favorabilă, când și-a atins apogeul succesului.

Figura 93. Iris situat prea jos

Figura 94. Ochi bulbucați

Irisul poate fi situat, uneori, prea jos, așa încât este vizibil albul ochiului în partea de sus (*Figura* 93). Acesta este un aspect rar întâlnit al ochiului, apreciat ca foarte nefavorabil. El denotă cruzime și perversitate și aparține unei persoane căreia îi face plăcere să-i facă pe alții să sufere. Posesorii acestui tip de ochi, ca și cei din paragraful precedent, au șansa să moară la o vârsă relativ tânără (uneori de moarte violentă), iar dacă ajung la o vârstă mai înaintată, îi așteaptă singurătatea și nefericirea.

Mai obișnuiți sunt ochii bulbucați, la care albul ochiului este vizibil deasupra și dedesubtul irisului (*Figura* 94). Această formă, numită medical exoftalmie, este unul din simptomele hipertiroidiei, adică al unei hiperactivități a glandei tiroide, care determină o fire nervoasă, iritabilă, concomitent cu violență temperamentală și comportamentală.

Trăsături similare, dar mai puțin marcante ale temperamentului și ale comportării se înregistrează și la persoanele cu ochi bulbucați, dar fără a avea o disfuncție tiroidiană. Asemenea oameni sunt excesiv de ironici. În plus, sunt lascivi și geloși, în stare să-și înșele partenerii, acuzându-i, totodată, pe aceștia de infidelitate. Nu e surprinzător că asemenea persoane își petrec bătrânețea în singurătate și suferință.

O distanță între ochi egală cu lungimea unui ochi este semnul unui bun echilibru al calităților reprezentate de ochi. O distanță mai mare denotă agilitate mintală redusă, proporțională cu creșterea distanței interoculare. De aceea, ochii foarte depărtați sugerează un intelect diminuat, chiar stupiditate.

Ochii aflați la o distanță mai mică decât lungimea unui ochi denotă o persoană cu vederi înguste și funciar suspicioasă. Asemenea oameni sunt lipsiți de căldură afectivă; ei pun pe primul plan propriile nevoi și preocupări și de aceea nu se bucură de încredere și au puțini prieteni intimi.

Dacă aveți ochi mari, nu atât de mari însă încât să rupă echilibrul feței, înseamnă că aveți o fire îndrăzneață, aventuroasă, responsabilă și poruncitoare. Într-adevăr, cei cu funcții înalte în industrie, comerț și politică au adeseori ochi mari. Nu este exclusă nici prezența unor talente artistice în proporție superioară mediei.

Dimpotrivă, ochii mici denotă o personalitate mai puțin deschisă și mai precaută, cu preferință pentru meditație în dauna activității. O asemenea persoană preferă să lucreze de una singură decât cu alții și îi convin mai mult sarcinile care îmbracă, oarecum, o formă de provocare la întrecere. Un om cu aceste însușiri poate fi un excelent cercetător, analist sau teoretician, cu toate că încăpățânarea sa înnăscută îl împiedică să caute și alte soluții, mult mai productive. Femeile cu ochii mici au tendința de a fi cicălitoare și pretențioase, dând totodată dovadă de o mare fidelitate față de soți și de membrii familiei lor.

Culoarea ochilor se datorează pigmentului numit melanină. Cu cât mai multă melanină este prezentă în iris, cu atât mai închiși la culoare sunt ochii, în timp ce scăderea progresivă a pigmentului dă naștere la culori mai deschise: cenușiu, verde și albastru. Când melanina este cu totul absentă, situație existentă la albinoși, ochii au culoarea roz.

În mod tradițional, ochii negri sunt asociați cu însușiri precum căldură afectivă, deschidere sufletească, extravertire și iritabilitate. Trebuie să fim însă precauți, întrucât nu toți oamenii cu ochi negri — care alcătuiesc cea mai mare parte a rasei umane — întrunesc aceste calități. Chiar dacă ochii negri ne sugerează prezența lor, ele trebuie evaluate ținând seama de restul feței. Este totuși adevărat că oamenii cu ochi negri sunt mai puțin sensibili la durere decât cei cu ochi de culoare mai deschisă.

Ochii căprui denotă, de asemenea, căldură afectivă, dar și un intelect mai viguros decât la cei cu ochi negri. John Aubrey ne spune că filosoful Thomas Hobbes "avea ochi frumoși căprui", iar Francis Bacon — "ochi delicați, vioi, căprui". Oamenii cu ochi căprui sunt mai puțin iritabili decât semenii lor cu ochi negri, ceea ce îi face mai apți să se descurce în situații neprevăzute.

Culoarea ochilor albaștri poate prezenta diferite nuanțe: safir întunecat, azuriu, acvamarin și albastru spălăcit, ultima fiind obișnuită la stelele americane ale ecranului. De regulă, se consideră că, pe măsură ce culoarea albastră a ochilor este mai deschisă, posesorii lor sunt mai lipsiți de pasiune și compasiune. În general, ochii albaștri denotă o persoană mai calmă, mai ponderată și mai introvertită decât una cu ochi negri, cu atitudine conservatoare și tendință de a lăsa lucrurile să-și urmeze cursul. Persoanele cu ochii de un albastru mai închis sunt mai entuziaste decât verii lor cu ochii de un albastru pal, foarte reci și calculați. În timp ce persoanele cu ochi mai intens albaștri sunt pașnici din fire, o tristă realitate ne arată că violatorii și criminalii au adeseori ochi albaștri mai decolorați. Astfel, faimosul asasin James Hanratty se distingea, la fel cu Hitler, prin privirea sa "pătrunzătoare și de un albastru deschis". Știm, de asemenea, de la Suetoniu, că Nero, împăratul dement al Romei, care își încorda lira în timp ce orașul ardea în flăcări, avea "ochi albaștri, spălăciți".

Ochii verzi s-au bucurat, de-a lungul anilor, de o presă favorabilă; în ce mă privește, am văzut atât de puțini oameni cu ochi de această culoare, încât nu aș putea să garantez că însușirile ce le-au fost atribuite sunt adevărate. A mers vestea că cei cu ochi verzi sunt individualiști curajoși și voioși, figuri temerare, inteligente și inventive, dar aceste zvonuri îmi fac aceeași impresie ca și smiorcăielile irlandezilor.

Ochii cenușii aparțin unor persoane cu afectivitatea controlată, care gândesc îndelung și din greu înaintează de a se decide pentru orice acțiune. Fie-ne permis să amintim cititorului că zeița-fecioară Atena, care a ieșit, gata înarmată, din capul lui Zeus, avea ochi cenușii ce "scânteiau ca niște stele". John Aubrey scria despre Sir William Petty că "ochii lui aveau o culoare cenușie ca ai gâștei", în timp ce Erasmus a observat că Sir Thomas More,

celebrul autor al *Utopiei*, avea "ochi cenușiu-albăstrui cu mici pete ici și colo... Expresia chipului și privirea jucăușă erau în concordanță cu caracterul său, oglindind întotdeauna o veselie agreabilă, amicală".

Ideal, ochii ar trebui să fie situați orizontal, contribuind astfel la echilibrul feței, dar nu este un semn negativ dacă sunt oblici în sus sau în jos, exceptând cazul că alte trăsături faciale prezintă vreun defect, caz în care însușirile pe care aceștia le reprezintă pot fi folosite în scopuri reprobabile. Firește că la orientali, ai căror ochi sunt, în mod normal, oblici, numai cei la care oblicitatea este pronunțată posedă caracteristicile personale ce vor fi prezentate mai jos.

Figura 95. Ochi oblici în sus

Ochii oblici orientați în sus (*Figura* 95) denotă o persoană mândră, care își dă importanță și se crede buricul pământului, năzuind ca cele mai multe din ocazii să evolueze în sensul dorit de ea. O asemenea persoană este extravertită, energică și totodeauna gata să-și asume riscurile; este lesne de imaginat că dacă i se oferă un prilej favorabil, ea poate fi cu ușurință atrasă în săvârșirea de fărădelegi, ba chiar a unor crime.

Figura 96. Ochi oblici în jos

Ochii oblici orientați în jos (*Figura* 96) au o privire tristă, deși posesorii lor nu sunt nicidecum întristați sau nesiguri. Ochii de acest fel oglindesc decență, generozitate și bunătate; de aceea, cel mai mare defect al unei asemenea persoane este acela că pare dispusă să creadă poveștile despre o soartă nenorocită pe care i le spun cei ce vor să profite de ea. Acest gen de oameni se caracterizează prin constanța sentimentelor și, de obicei, au o căsnicie stabilă și de lungă durată.

Încrețiturile sau ridurile care apar la colțul ochiului sunt cunoscute sub numele de "talpa gâștei". În mod normal, apariția lor este legată de bătrânețe, fiind cu totul neobișnuit să întâlnești oameni în vârsă fără asemenea riduri. Dar dacă cel mult patru asemenea riduri pot fi considerate ca ceva normal la bătrânețe, prezența unui număr mai mare constituie un semn negativ, care sugerează singurătate și greutăți personale.

Ridurile de tipul "talpa gâștei" sunt mai revelatoare dacă apar pe fața unei persoane înainte de împlinirea vârstei de 40 de ani, deoarece ele devin semnificative în ceea ce privește caracterul și soarta ei. Prezența lor în număr mai mare semnifică indolență și lipsă de orizont. Posesorii lor sunt parteneri inconsistenți într-o căsnicie, care, probabil, vor avea neînțelegeri cu soții (soțiile), mergând până la divorț, cu urmări nefericite,pentru copiii familiei respective. Liniile "talpa gâștei" având o lungime până la tâmple dezvăluie lascivitate și dorința de a obține bani nemunciți.

Când "talpa gâștei", formată din patru linii sau mai puține la număr, apare la o persoană tânără este important să se observe direcția lor. O arcuire a lor în sus, spre ridurile frunții (*Figura* 97) este un semn deosebit de favorabil, care prezice o viață norocoasă, incluzând și o căsnicie fericită.

Dimpotrivă, arcuirea cutelor în jos are o sèmnificație nefavorabilă (*Figura* 98) care prevestește dificultăți în

muncă și afaceri, probleme materiale și o căsnicie nefericită.

Când una sau două cute se arcuiesc în sus, iar celelalte — în jos, așa încât se întretaie ca niște foarfece (*Figura* 99), ele denotă o dispoziție spre dispute, concomitent cu refuzul de a primi sfaturi și tendința de a se plânge. Aceste însușiri provoacă neplăceri persoanei respective, în special în relațiile intime.

Cesare Lombroso a observat că la criminalii înnăscuți zona centrală a pleoapei superioare este frecvent coborâtă, conferindu-i respectivei persoane un aer somnoros. Aceasta concordă cu atributele acordate de chinezi unor asemenea oameni: interesați, vicleni și lipsiți de sensibilitate. Când întreaga pleoapă este mult coborâtă, generând aspectul cunoscut sub denumirea de "ochi de iatac", ea denotă, cum era de așteptat, lascivitate, preocupări pentru seducție și aventuri amoroase.

Dacă pleoapa inferioară a unui bărbat este atât de trasă în jos încât devine vizibilă marginea ei roșie interioară este semn de impotență; la femei, același aspect denotă că este pătimașă și plină de dorințe trupești.

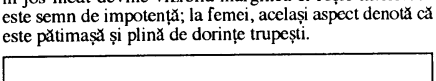

Figura 97. "Talpa gâștei" arcuită în sus

Figura 98. "Talpa gâștei" arcuită în jos

Figura 99. "Talpa gâștei" cu riduri încrucișate "în foarfece"

Capitolul 10

Nasul

"Mintea îi e ascuțită și exigentă,
Nasul, remarcabil de mare,
Fața — mai mult sau mai puțin hidoasă,
Iar barba — ca o perucă."

Edward Lear, *How Pleasant to Know Mr Lear*

Nasul, numit, în glumă, trompă, este situat în mijlocul zonei medii a feței, în centru, cel mai important loc pentru chinezi, unde era amplasat din cele mai vechi timpuri palatul imperial, precum și steaua polară. Centrul este locul din care toate pleacă și în care toate revin. De aceea, astrologii plasează nasul sub egida Scorpionului, deoarece Scorpionul guvernează organele sexuale care pe noi toți ne-au creat, cedând lui Marte dreptul de stăpânire a nării noastre drepte și lui Venus — a celei stângi. Cum știm din mitologie, Venus era zeița amorului, iar Marte — amantul ei. Corelația dintre nas și organele genitale este și mai strânsă decât o sugerează tradiția astrologică. Nasul mare este de multă vreme corelat, cel puțin la bărbați, cu dimensiuni mai mari decât cele normale ale organelor intime, iar nasul mic era considerat drept semn al unor dimensiuni mai mici ale acestora. Într-adevăr, Edward Lear, cel pomenit mai înainte, ne-a spus despre sine însuși mai mult decât se obișnuiește, atunci când s-a lăudat cu nasul său *remarcabil de mare*.

Importanța nasului ca emblemă a feței a fost descoperită de Aristotel și confirmată de aproape toți fiziognomiștii de marcă. Dr. Roger Rogerson spunea că "dintre toate trăsăturile feței omenești, nasul, fiind cel mai proe-

minent, joacă cel mai de seamă rol în dezvăluirea caracterului".

Noi am stabilit, deja, că lungimea nasului, respectiv a zonei mijlocii trebuie să fie egală cu aceea a frunții și a treimii faciale inferioare. O asemenea egalitate simbolizează un echilibru interior, exprimat prin cinste, loialitate și dragoste pentru adevăr, ceea ce caracterizează orice om destoinic. Posesorii unui asemenea nas echilibrat au un instinct sexual normal, sunt optimiști și au păreri sănătoase despre ei înșiși și despre propriile lor capacități. Dar aceste caracteristici se manifestă pe deplin numai dacă nasul are o formă bine conturată, ca de altfel și celelalte trăsături.

Un nas lung, adică un nas a cărui lungime o depășește pe aceea a frunții sau a zonei inferioare, denotă o fire mai puțin deschisă și o comportare mai rigidă. Într-adevăr, indivizii cu nas lung sunt mai degrabă snobi și nejustificat de mândri de priceperea lor, tratând totodată cu dispreț pe cei ce vor să-i îndrepte. Lungimea nasului trebuie însă confruntată cu lățimea lui. De exemplu, un nas lat indică hotărâre în urmărirea scopurilor, în timp ce un nas subțire simbolizează o fire mai schimbătoare și mai nesigură. De aceea, nasul lung și subțire e semnul diletantului, care este adeseori spiritual și distractiv, dar cu un fond mai superficial, în timp ce un nas lung și lat este corelat cu o concentrare superioară și o energie mult mai constantă, ceea ce îl ajută pe posesor să obțină succese. Oricum, lărgimea trebuie să intereseze jumătatea inferioară a nasului, încadrându-se întotdeauna în echilibrul general al feței, întrucât, după cum am mai observat, lărgirea lui în zona superioară prevestește o moarte prematură. Nasurile foarte lungi aparțin unor bărbați, respectiv unor femei, cu noblețe a caracterului, precum și persoanelor care, precum prințul Charles și episcopul Ken, din secolul al XIX-lea, vădesc înclinații spirituale (*Figura* 100).

Figura 100. Episcopul Ken și prințul Charles, ambii cu nas lung

Nasul scurt, în genul celui din *Figura* 80, pe lângă faptul că strică echilibrul feței, denotă o persoană mai libertină, mai puțin responsabilă și, întrucâtva, nedemnă de încredere, căreia îi place să se bucure de viață. Asemenea oameni agreează promiscuitatea și nu ezită să ocolească legea, dacă e necesar. Dacă nasul este mai lat, el denotă, și aici, mai multă afectivitate, semnificând o personalitate mai stabilă.

Nasul ideal, pe lângă egalitatea lungimii sale cu a zonei superioare și a celei inferioare, trebuie să aibă o față dorsală dreaptă care să nu devieze într-o parte sau alta, vârful să fie cărnos și frumos rotunjit, aripile în formă frumoasă, iar nările invizibile în cazul examinării frontale a nasului. Un nas aproape perfect este cel al actriței Norma Shearer (*Figura* 101), deși nu sunt absolut sigur dacă este natural.

Acest tip de nas este denumit, popular, "nas grecesc", deși nasurile de pe monedele grecești, pe lângă o punte

Figura 101. Norma Shearer — nasul ideal

dreaptă prezintă continuitatea sau aproape continuitatea liniei nasului cu aceea a frunții. Alexandru cel Mare avea un nas grecesc (*Figura* 31), deși nu era grec, ci macedonean, același aspect fiind prezent la Elvis Presley (*Figura* 69). Dar atât nasul lui Alexandru cel Mare, cât și cel al lui Elvis Presley prezintă un mic defect: au o lățime prea mare în zona punții (între ochi), ceea ce semnifică moarte prematură. Această lățime nefirească a nasului acestor doi oameni este evidentă în imaginea prezentată în *Figura* 102.

Nasul grecesc simbolizează nu numai un caracter anumit, care include rafinament, dragoste pentru artă și muzică, autoritate din naștere, plus trăsăturile pozitive amintite mai sus, dar și faptul că perioada dintre anii 40 și 49 ai vieții va fi cea mai bună, întrucât acești ani sunt reprezentați de nas.

Oricum, asemenea trăsături pozitive și probabilitatea unor succese în perioada de mijloc a vieții sunt diminuate, dacă două unghiuri nazale specifice sunt prea mari

Figura 102. Doi bărbați care au cucerit lumea

sau prea mici. Unul dintre ele este format de linia punții nazale (privind nasul din profil) și de linia feței, iar celălalt de linia care trece pe sub baza nasului și de aceeași linie a feței (*Figura* 103). Primul unghi trebuie, în mod ideal, să măsoare cam 30°, iar celălalt — aproximativ 90°,

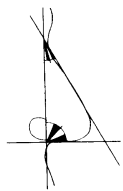

Figura 103. Unghiurile nazale

adică, vorbind despre al doilea, nările nu trebuie să fie vizibile din față, iar vârful nasului nu trebuie să se întindă în jos spre marginea superioară a gurii.

Asemenea unghiuri ideale pot fi observate pe profilul lui Alexander Pope (*Figura* 50) și pe schița de portret a reverendului William Ellis (1795-1872), care și-a închinat viața activității misionare în Mările Sudului și în Madagascar (*Figura* 104). Ar merita ca cititorul să examineze nu numai forma și unghiurile nazale ale reverendului Ellis, ci și alte trăsături pozitive ale feței acestuia, confruntându-le apoi cu ceea ce a spus despre el, curând după moartea lui, un alt reprezentant al bisericii: "Dumnezeu i-a dat monseniorului Ellis o viață plină de noblețe, noblețe în aspirații, spirit, fapte și rezultate. Noblețea și omenia lui trebuie să fie evocate. Singura lui grijă a fost

Figura 104. Reverendul William Ellis

sădirea credinței în sufletul oamenilor și sporirea împărăției lui Hristos pe Pământ".

Când unghiul nazo-facial se apropie de 40° sau este mai mare, nasul este prea bătător la ochi (*Figura* 105), semnificând o diminuare a însușirilor pozitive, menționate; posesorul respectiv are un temperament caracterizat prin mândrie exagerată, iresponsabilitate și curiozitate. Poate din acest motiv un asemenea nas este numit "nas obraznic".

Figura 105. Nas ascuțit, "obraznic"

Dimpotrivă, când nasul este mai turtit, astfel încât unghiul său cu fața are sub 30°, este semnul lipsei de încredere în propria persoană; posesorii acestui aspect vor avea nevoie de ajutor și sprijin în toate, ca să progreseze; în plus, ar putea trece prin anumite greutăți în al cincilea deceniu al vieții.

Indiferent de forma și mărimea unghiurilor sale, nasul este influențat de partea lui cărnoasă, care poate îmbunătăți o formă defectuoasă sau, dimpotrivă, poate strica

un nas bine conturat. Cel mai bun nas este cel acoperit bine de țesuturi, fără unghiuri ascuțite, rotunjit și de o lățime decentă. Un nas "plinuț" și rotunjit aduce noroc; acest semn denotă maniere cordiale, optimism, câștiguri bune și, foarte frecvent, pricepere în afaceri. Foarte puțini oameni cu nas subțire și ascuțit se îmbogățesc sau duc o viață fericită. De aceea, un nas descărnat este o trăsătură facială negativă. El sugerează o fire rece, anxioasă și pesimistă, și un viitor fără mari speranțe.

Când vârful nasului este întors în sus, astfel încât nările devin vizibile la o examinare frontală, acesta se numește "cârn" și denotă nepăsare și o oarecare iresponsabilitate; posesorul unui asemenea nas cu greu își va putea salva averea, având, de asemenea, greutăți în finalizarea acțiunilor sale. Aceste caracteristici personale sunt înrăutățite dacă unghiul de înclinație este mai mare, cum se întâmplă când nările sunt largi. Posesorii unor nări largi, evidente, se caracterizează prin moralitate scăzută, aversiune pentru muncă și pasiune pentru jocuri. De unde proverbul italian: "Un nas cârn e mai rău decât grindina".

Un nas al cărui vârf se îndreaptă în jos, spre gură, denotă o persoană hipersenzuală, ale cărei necesități în această sferă sunt acute și cer o satisfacere neapărată. El (sau ea) este, de asemenea, egoist, zgârcit și nu prezintă încredere. Dar gradul în care aceste trăsături negative sunt prezente este direct proporțional cu înclinația pantei și cu gradul de consistență a nasului. O înclinație moderată, cum are nasul împăratului Claudius (*Figura* 106), poate fi chiar pozitivă, dacă ținem seama de răul pe care l-ar fi putut pricinui un astfel de om, dacă nu ar fi fost înzestrat de la natură cu prudență și aversiune pentru excese, care i-au oprit pornirile. Oricum, "sentimentele lui pentru femei erau foarte aprinse" — scrie Suetoniu, care adaugă că "băieții și bărbații îl lăsau rece". Claudius a fost căsătorit de patru ori. De primele două soții a

Figura 106. Împăratul Claudius

divorțat, iar pe a treia — Messalina — a fost silit să o execute, deoarece era o nimfomană care a comis și delictul de bigamie, căsătorindu-se ilegal cu unul din amanții ei.

Cititorul trebuie să acorde atenție specială urechilor lui Claudius, depărtate de cap, trăsătură facială care semnifică, invariabil, o copilărie perturbată, de asemenea frunții sale joase (degeaba poartă părul orientat spre înainte) și sprâncenelor sale subțiri și să ia în considerare faptul că tatăl său, Drusus, a murit în război cu câteva luni înainte de nașterea lui Claudius și că "aproape întreaga lui copilărie și adolescență au fost atât de perturbate de diferite boli, încât creșterea i-a fost întunecată de tristețe și a devenit un adult cu vigoare fizică redusă". Mama sa își bătea adesea joc de el, numindu-l "un monstru, un bărbat pe care mama natură a început numai să-l modeleze și apoi l-a dat la o parte".

Pentru studiul nostru mai este relevant să subliniem că Claudius a primit purpura la 50 de ani, vârstă simbolizată

de șanțul său nazo-labial bine marcat, și că anii următori, în care a guvernat Roma cu succes și a cucerit Britania, își găsesc expresia în gura lui frumos conturată și bărbia fermă. Claudius a murit la 13 octombrie 54 d.H., la 64 de ani. Se pare că a fost otrăvit.

În esență, nasul lui Claudius este un nas grecesc, deși el prezintă o ușoară umflătură în zona centrală. Când o asemenea convexitate este mai mare, ea imprimă nasului forme diferite. Alteori, dimpotrivă, nasul se înfundă, luând astfel o formă concavă.

Există patru variante de nas convex (*Figura* 107). Acestea sunt: a) nasul roman clasic, cu convexitate superioară, b) nasul asemănător cu al lui Claudius, cu convexitate mijlocie, c) nasul convex în partea lui inferioară și d) nasul convex uniform, pe toată lungimea lui, cunoscut sub denumirea populară de "nas coroiat (de șoim) sau nas evreiesc".

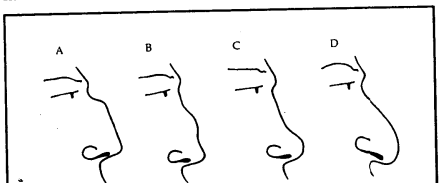

Figura 107. Cele patru tipuri de nas convex

Forma de nas roman este determinată de proeminența osului nazal care iese în afară ca o creastă stâncoasă și de care se fixează porțiunea cartilaginoasă a nasului. Aceasta conferă nasului o mare asemănare cu un cioc de vultur, căreia i se datorează descrierea sa ca nas "acvilin" (de la latinescul *aquila* = vultur). Un asemenea nas

simbolizează o mare energie, încredere în sine, fermitate și minte ascuțită. Cu alte cuvinte, este un nas ofensiv, ceea ce explică faptul că numeroși reputați conducători civili și militari au avut nasul de acest tip. Nu trebuie să ne surprindă, așadar, relatarea lui Suetoniu că împăratul Octavianus Augustus avea "un nas roman"; la fel au avut și Sir Francis Drake, ducele de Wellington, George Washington, Henric al VII-lea, Fernando Cortez și regina Elisabeta I. Thomas Fuller scria despre aceasta din urmă: "Era înaltă, blondă la păr și ten, dar cu nas acvilin".

Când nasul prezintă o convexitate în porțiunea lui mijlocie, el semnifică grija pentru drepturile și privilegiile altora. Posesorul unui asemenea nas este energic și cu minte ascuțită, ca și cel dotat cu nas roman, cu care se înrudește, dar el nu folosește aceste însușiri ca să domine și să controleze, ci ca să ajute și să-i apre pe cei mai slabi decât el. Nu este, așadar, un nas ofensiv, ci unul defensiv. Fie-ne permis să luăm ca exemplu pe Claudius, înzestrat cu acest tip de nas. Citim despre el că:

> *"A fost un judecător dintre cei mai conștiincioși: împărțea dreptatea chiar în ziua propriei sale aniversări sau în zilele aniversare ale membrilor familiei, uneori chiar în timpul unor vechi sărbători populare sau în zilele prezise ca nefaste. În loc să se mențină strict în litera legii, el se conducea după propriul său simț de echitate și când credea că pedepsele aplicate erau prea blânde sau prea severe, le schimba corespunzător."*

Nasul cu convexitate în porțiunea sa inferioară denotă o persoană care își consumă energia asigurându-și satisfacerea propriilor nevoi. Este un nas ofensiv și, totodată, defensiv, dar întotdeauna orientat în favoarea posesorului său. Toți cei ce îi stau în cale acestuia sunt doborâți, în timp ce persoanelor care își bat joc sau condamnă vanitatea și ambițiile lui le opune rezistență. Aceasta explică de ce numeroși actori au un asemenea

Figura 108. Rochelle Hudson

nas, ei având de luptat din greu pentru a ajunge pe scenă. Un modest exemplu de acest tip de nas îl constituie nasul actriței de cinema Rochelle Hudson, al cărei profil este prezentat în *Figura* 108. Este interesant de observat că nasul ei este oarecum ridicat în sus, devenind astfel vizibile nările —, această trăsătură dezvăluind că ea era, în același timp, ușuratică și iresponsabilă, ceea ce, poate, a împiedicat-o să devină o stea de primă mărime.

În fine, nasul acvilin sau evreiesc, coroiat în ansamblu, este corelat de multă vreme cu priceperea în treburi financiare și de afaceri, mintea ageră și energia. Toate acestea sunt adevărate, dar nu numai evreii posedă asemenea trăsături și nasuri. Cunoscuți oameni de afaceri din toată lumea au nasuri convexe, unul din exemple fiind răposatul Aristotel Onassis. Trebuie să facem însă o distincție între un nas subțire, convex, și unul rotunjor și cărnos. Primul tip caracterizează o persoană care, deși energică, este lipsită de o putere constantă. Este înclinată

să joace și să riște, ceea ce uneori îi aduce câștig, dar adeseori o împinge să intre în datorii, să nu respecte contracte, să nu se țină de promisiuni și chiar să-i certe pe cei ce au ajutat-o și au susținut-o. Un asemenea om duce, adeseori, o viață singuratică și incertă, pășește pe cărarea îngustă dintre legalitate și ilegalitate, cu perioade temporare de abundență, dacă are noroc. Adevăratul nas evreiesc este voluminos și pronunțat rotund. El simbolizează o fire energică și statornică, optimistă și ambițioasă, aceste caracteristici fiind precursori indispensabili ai succesului în orice domeniu de activitate.

Nasul concav, lipsit de cartilaj, uneori și de os, care dau substanță tipurilor de nas descrise mai înainte, este adesea lat și turtit, ca și cum ar fi fost lovit de un pumn. Unghiul format de un asemenea nas cu fața este întotdeauna sub 30°, indicând slăbiciune de caracter; nările fiind caracteristic vizibile se realizează adevăratul nas cârn. Când însă un nas concav nu este îndreptat în sus, el poartă denumirea de "celest", pentru că odată se credea că sporește frumusețea feminină, nu numai datorită formei sale, ci și pentru că i se asociau castitatea și obediența, considerate atunci drept calități feminine ideale. În realitate, nasul concav era cunoscut de multă vreme ca semn de pasivitate, lașitate, slăbiciune a voinței și lipsă de energie. Aceste caracteristici își găsesc expresia cea mai negativă la cei cu nasul cârn, când se asociază cu o moralitate șubredă și cu iresponsabilitate, ceea ce înrăutățește prognoza, la fel cum deversarea apelor reziduale într-o apă stătătoare o face mai toxică și periculoasă. Și Cesare Lombroso a observat că mulți criminali aveau un nas concav cârn.

Nasul este o parte din linia mediană a feței, care trebuie să fie dreaptă. Este un semn rău dacă nasul se abate de la linia dreaptă sau se strâmbă într-o parte. Aceeași apreciere este valabilă pentru un nas asimetric, când cele două jumătăți ale sale au forme diferite. Un asemenea

dezechilibru atenuează trăsăturile pozitive reprezentate de nas și accentuiează semnificația trăsăturilor lui negative. Un nas neechilibrat prevestește o perioadă tulbure și nefericită a vieții între anii 40 și 49.

"Dar cu mine cum rămâne?" — Parcă și aud întrebându-se unul sau altul dintre cititori. "Nasul meu era absolut drept până mi-a fost rupt într-o bătaie/accident de mașină/meci de rugby. Oare o asemenea schimbare a trăsăturilor mele îmi alterează caracterul și îmi înrăutățește soarta?"

Regret, dar trebuie să dau un răspuns afirmativ, valabil pentru orice lezare care provoacă un defect permanent al feței. Nu este greu de înțeles de ce trebuie să se întâmple astfel. Dacă o persoană care înfățișase lumii un nas fin, grecesc, se va prezenta din nou cu nasul turtit din cauza unor pumni, ea însăși se va vedea diferită, ceea ce îi va schimba, treptat, caracterul; în plus, schimbarea aspectului său va antrena o atitudine diferită a celorlalți față de ea, fiind afectate relațiile sale și poate chiar întreaga-i soartă. Aceasta decurge din faptul că cele mai importante evenimente ale vieții noastre depind adesea de întâmplări minore, ocazionale. De exemplu, un bărbat cu nasul recent turtit poate rămâne neobservat la dans de o fată care mai înainte îl găsea atrăgător, putea să se mărite cu el și să-i devină o soție minunată; o altă fată, însă, poate fi atrasă de vânătăile lui, poate să intre în vorbă și să iasă în oraș cu el și, în cele din urmă, să-l ia de bărbat. Dacă însă căsnicia lui se încheie printr-un divorț în perioada mijlocie a vieții, despărțindu-l de copii, noua situație îl poate împinge la băutură și poate determina pierderea respectului de sine sau, eventual, și a slujbei. Iată cum o traumă minoră — un nas rupt — poate schimba cu totul viața și norocul posesorului.

Uneori, nasul, privit frontal, este vizibil îngroșat în porțiunea lui medie (*Figura* 109). Acesta este un alt semn negativ, mai ales pentru o femeie, deoarece semnifică

Figura 109. Albert Victor, duce de Clarence (1864-1892), nepotul reginei Victoria, suspectat că ar fi fost Jack Spintecătorul

pierderea soțului, prin divorț sau deces, în jurul vârstei de 40 de ani; de asemenea poate prevesti o bătrânețe singuratică, exceptând cazul că partea inferioară a feței sale este bine formată. Atât bărbații, cât și femeile cu asemenea nas trebuie să muncească din greu, fără să obțină însă, în multe cazuri, răsplata pe care o merită. Este, în parte, și propria lor greșeală, pentru că sunt foarte încăpățânați, refuzând orice schimbare chiar când ar trebui să o facă. Părul care crește din nas, ca și părul care crește din ureche, constituie un semn rău. Într-adevăr, un nas păros este caracteristic pentru o fire de jucător, care își asumă prea multe riscuri și, în cele din urmă, pierde totul. Nu se recomandă să aveți relații de afaceri sau să acordați împrumuturi unor oameni cu nas păros.

Forma și dimensiunile nărilor cuiva spun o mulțime de lucruri despre caracterul acestuia. De exemplu, dacă aripile nasului sunt turtite și, deci, nările — înguste, per-

soana respectivă are un modest simț al banilor, în sensul că îi va fi greu să-i câștige și numai rareori îi va putea folosi rațional.

În general, nările mari semnifică atitudine ușuratică în mânuirea bunurilor, gen "mână spartă", în timp ce posesorii unor nări mici sunt economi și optează pentru un serviciu stabil și sigur, mai curând decât pentru unul care presupune riscuri.

Dacă nările au o formă pătrată, posesorul are o fire conservatoare, crede că știe cum trebuie să fie lumea și își schimbă greu părerea despre orice. Ceilalți îl consideră insensibil și obtuz.

Când nările au o formă triunghiulară, posesorul are un fond de tipul lui Silas Marner: îi place să adune bani și exercită un control sever asupra cheltuielilor. Rareori (sau niciodată) se va afla în nevoie, dar nici averea nu îl va bucura prea mult.

Nările rotunde caracterizează o persoană mai curând pisăloagă și meticuloasă, căreia îi place ca lucrurile să evolueze după dorința proprie; de asemenea, o încântă să-i învețe pe alții ce să facă și cum să se poarte. Totodată, uneori poate avea idei originale și interesante, așa încât nu va fi considerată plicticoasă.

Persoana cu nări dreptunghiulare sau eliptice, a căror axă longitudinală este paralelă cu septul nazal, este o fire deschisă, întreprinzătoare, amatoare de riscuri ocazionale, căreia îi place să petreacă, dar cu greu își adună avere. În această privință se deosebește de cel cu nările de formă asemănătoare, dar cu axa longitudinală paralelă cu fața. Acesta din urmă este mai curând stupid, satisfăcut de sine-însuși și lipsit de interes pentru orice noutate. Pentru că e indulgent față de sine însuși și are voința slabă, va întâmpina greutăți în a-și păstra banii.

Un nas prea mic strică echilibrul feței și semnifică un caracter deficitar și o soartă nenorocoasă. O persoană cu nas mic este emoțional labilă, are un libido scăzut și nu

este onestă; aceste însușiri îi afectează relațiile, în special cu persoanele cele mai apropiate. Nasul mic mai semnifică o viață scurtă.

Dar nasul trebuie apreciat și în funcție de culoarea lui, de prezența unor vene, cute sau defecte cutanate. O culoare urâtă sau prezența unor anumite semne particulare pot lipsi chiar un nas bine format de majoritatea sau totalitatea semnificațiilor sale pozitive. De aceea, trebuie să se ia în considerație și acest gen de factori.

La modul ideal, nasul nu trebuie să aibă o culoare mai închisă sau mai deschisă, sensibil diferită de restul feței, cu condiția ca fața să fie, în general, normal colorată. Aceasta înseamnă că nasul unui european trebuie să fie roz și să aibă un luciu sănătos. Dacă nasul are o mărime și o conformație bună, o culoare ca cea menționată mai sus prevestește o bună sănătate fizică și psihică, bogăție, succes și recunoaștere.

Un nas roșu, mai ales roșu-închis, semnifică greutăți materiale, neplăceri în relațiile cu rudele și prietenii, sănătate șubredă și viață scurtă. "Era de statură mijlocie și avea un aspect fragil, cu ochi vioi rotunzi, fața roșcovană și un nas roșu (bolnav de ficat)" — scria John Aubrey despre Sir John Suckling, poet și curtean, care s-a sinucis la vârsta de 33 de ani. Un nas roșu este, adeseori, rezultatul unei slăbiciuni exagerate pentru băuturile alcoolice, care pot determina problemele menționate. În plus, persoanele cu nasul roșu sunt, frecvent, desfrânate și irresponsabile.

Posesorul unui nas de culoare roz-gălbuie este, în general, norocos și va repurta multe succese.

Din fericire, rar se poate vedea un nas de culoare foarte închisă, vinețiu sau negricios; aceasta prevestește probleme serioase posesorului: boală, încarcerare sau crah financiar.

Ridurile profunde care traversează puntea nasului, la un bărbat, previn asupra eventualității unui accident

grav, poate chiar mortal. La o femeie, asemenea riduri prevestesc o căsnicie nefericită, care se va încheia cu un divorț. Dacă cutele sunt verticale, persoana respectivă nu va avea copii, poate din cauza sterilității.

Defectele cutanate — erupții cutanate, puncte negre sau albe — prezente permanent pe nas, denotă un libido scăzut și o posibilă impotență, respectiv frigiditate, în perioada mijlocie a vieții. Venele vizibile de pe nas aparțin unor persoane iubitoare de promiscuitate și cu un standard etic scăzut.

Capitolul 11

Gura

"Muzica se aude tot mai tare,
Picioarele lui groase vibrează.
Buzele lui mici sunt pline de zâmbet."

Rupert Brooke, *Wagner*

Gura, orificiul extern al obrajilor, este partea cea mai mobilă a feței, o ușă batantă, care permite să intre hrana, băutura și aerul ce ne sunt necesare; ea mușcă, la nevoie, ca să ne apere, ne rostește gândurile, râde când suntem bucuroși și îi sărută pe cei pe care îi iubim. De aceea nu este surprinzător că forma și conturul gurii spun atâtea despre noi; trebuie să examinăm cu atenție diferitele ei variante constitutive. Ne vom ocupa cel mai mult de mărimea gurii și de forma buzelor, dar va trebui să acordăm atenție și dinților și limbii, care, deși în bună parte sunt ascunse vederii, contribuie la aprecierea gurii.

O gură rea, adică urâtă în aparență, nu semnifică, obligatoriu, că posesorul ei are un caracter condamnabil sau că va eșua în încercarea de a ajunge la funcții înalte; ea prevestește însă neplăceri în anii pe care îi reprezintă, adică pentru vârsta între 51-54 de ani, de asemenea, la 59 de ani. De exemplu, Claudius, amintit mai înainte, avusese "câteva trăsături nefaste — râs nestăpânit, bale la gură, nasul curgând, bâlbâială și un tic persisteht", în timp ce regele Iacob I, care i-a urmat reginei Elisabeta, avea "o limbă prea mare pentru gura lui și, de aceea, părea că vorbește cu gura plină și îi era incomod să bea, părând că-și mănâncă băutura, care curgea înapoi în cupă din ambele colțuri ale gurii... (totuși) era foarte spiritual

și făcea mai multe glume decât oricine altul, fără să zâmbească, ci cu un aer grav și serios".

Gura ideală are dimensiuni moderate și buze frumos conturate, de grosime egală, colorate în roșu-deschis. Fiecare jumătate a gurii este copia fidelă, în oglindă, a ceilalte jumătăți. Buzele sunt lipite, fără spațiu între ele, îndreptate în sus la colțuri. În plus, ele au un luciu natural, dar nu sunt umezite de salivă. La bărbat, buzele trebuie să fie ferme, fără a fi dure, iar la femei — moi, dar nu flașce (*Figura* 110).

Figura 110. Buze aproape ideale

Dacă aveți o asemenea gură sunteți o fire prietenoasă, iubitoare și cinstită, având un caracter hotărât și scopuri precise în viață. În plus, ea relevă că succesul obținut la vârsta de patruzeci de ani va conduce la o creștere a recunoașterii și respectului în anii 50 ai vieții dumneavoastră.

Gura mare semnifică o fire deschisă, extravertită, generoasă. Aceste însușiri se bucură de mai multă atenție și atrag mai mulți prieteni decât posesorii unei guri de dimensiuni mai modeste. Dar o gură mare semnifică și lipsa unui scop determinat în viață și o oarecare slăbiciune a capacității de rezoluție, care denotă adeseori că posesorul ei nu reușește să-și fructifice succesele obținute în societate, râsul lui zgomotos și dorința de anturaj fiindu-i răsplătite prin disprețul celorlalți. Totuși, femeile cu gură mare par să se impună mai ușor decât bărbații cu

acest tip de gură. Ele reușesc în special în industria de divertisment și în afaceri.

Oamenii cu gură mică sunt mai introvertiți, mai grijulii și mai precauți decât cei cu gura mare. Într-adevăr, gura mică semnifică, adeseori, lipsa încrederii în forțele proprii, concomitent cu suspectarea motivațiilor și acțiunilor altora. De aceea, asemenea persoane nu joacă niciodată cu cărțile pe față; mai curând evită societatea sau o frecventează pentru a descoperi ce are de gând fiecare din cei prezenți. În plus, detestă cheltuielile inutile.

Buzele subțiri semnifică lipsă de căldură și simpatie reală pentru semeni, însușiri direct proporționale cu subțirimea buzelor și, de aceea, sugerează că posesorul lor are puține relații intime și că, mai ales în perioada mijlocie a vieții, va trăi în singurătate. Buzele subțiri care nu se închid perfect, strâmbe sau neechilibrate în alt mod, vorbesc despre o fire crudă și răzbunătoare. O gură mică și cu buze subțiri denotă o fire rece, închisă și neprietenoasă, însușiri care derivă din complexul de inferioritate, caracteristic pentru acest tip de indivizi.

Este, întotdeauna, un semn bun când buzele sunt pline și frumos desenate, dar acestea nu pot fi considerate ideale decât dacă sunt, totodată, de dimensiuni egale și întoarse în sus la colțuri, de asemenea, dacă împreunându-se dau o linie ușor arcuită (*Figura* 110). Dimensiunea buzei superioare arată capacitatea dumneavoastră de a iubi, iar a celei inferioare — nevoia de iubire. Ponderea acestor două calități trebuie să fie aproximativ egală, în caz contrar s-ar dori mai mult decât s-ar da, sau invers. De aceea, dacă buza de sus este mai plină decât cea inferioară, ea semnifică o fire pasională, care nu se va bucura de reciprocitate deplină, în timp ce o buză inferioară mai groasă denotă o mare nevoie de iubire, dar o capacitate redusă de a răspunde la dragoste. Acest din urmă tip prevestește dezamăgire în așteptări,

Figura 111. Fay Wray — buza inferioară mai plină

persoanele respective fiind acuzate de răceală de către cei ce se îndrăgostesc de ele (*Figura* 111).

Dacă apropierea buzelor formează o linie dreaptă, aceasta dezvăluie o fire grijulie, ordonată şi calculată, dar aceste trăsături împiedică adesea manifestarea reacţiilor afective, uneori în detrimentul persoanei respective. Buzele prezentate pe *Figura* 112 aparţin unei femei care

Figura 112. Buzele împreunate formând o linie dreaptă

Figura 113. Deviere la centru a buzelor împreunate în linie dreaptă

simte nevoia de dragoste şi care îşi foloseşte creierul pentru a obţine ceea ce doreşte; în consecinţă, nu încape îndoială că nu va fi niciodată pe deplin fericită cu nici unul din admiratorii sau iubiţii săi.

Când linia de întâlnire a buzelor este dreaptă, dar uşor deviată în zona centrală (*Figura* 113), aceasta denotă o persoană statornică, oarecum închisă, dar care, ocazional, iese din carapacea ei şi întreprinde acţiuni curajoase, spre surprinderea tuturor. De aceea, prezenţa acestui semn trădează o anumită impulsivitate în acţiuni.

Buzele care se întâlnesc formând o linie uşor arcuită şi care se îndreaptă în sus la colţuri aparţin unei persoane deschise şi prietenoase, în nici un caz retrase şi nehotărâte (*Figura* 114). Dacă buzele sunt totodată şi pline, denotă o persoană aptă să îndeplinească funcţii de răspundere şi să îndrume sau să organizeze pe alţii într-o manieră corectă şi plină de tact. Întrucât, însă, asemenea buze indică o fire senzuală, posesorul îşi poate complica, inutil, existenţa implicându-se în aventuri extraconjugale

Figura 114. Buze voioase, întoarse în sus la colţuri

sau în alt gen de povești de dragoste. Această apreciere este valabilă în special pentru o persoană a cărei buză superioară este mai groasă decât cea inferioară.

Când buzele formează, prin împreunare, o curbă convexă în sus și sunt colorate în roz aprins înseamnă că posesorul lor nu este zgârcit la vorbă și are o mare putere de convingere (*Figura* 115). Asemenea indivizi sunt extravertiți și creativi, dar din cauza firii lor intrigante au probleme cu alții. Totodată, linia de acest tip a buzelor semnifică intimitate în viața de familie și bogăție.

Buzele care se împreună formând o linie neregulată denotă o personalitate oarecum perturbată; ele aparțin unei persoane care se simte, adeseori, neînțeleasă și care este nefericită din această cauză. Asemenea tensiuni interioare sunt și mai accentuate în cazul buzelor prezentate în *Figura* 116, unde buza de sus reprezintă aproape imaginea în oglindă a celei de jos. Posesorul unei asemenea guri are o sexualitate puternică, ceea ce îl îndeamnă la relații intime fără implicare afectivă și la întâlniri imprudente, adesea nefericite, cu sexul opus.

Figura 115. Buzele se împreună formând o curbă convexă în sus

Figura 116. Buzele care se unesc formând o linie întreruptă și o imagine oglindă

Figura 117. Buze pline, senzuale

În cazul în care buzele de acest tip sunt și foarte pline, avem de-a face cu o persoană foarte senzuală, care se comportă adeseori într-o manieră foarte romantică, deși preocuparea sa majoră este satisfacerea dorințelor sexuale (*Figura* 117). Totodată, o asemenea persoană este dotată cu un fizic robust și cu o bună poftă de mâncare.

Cesare Lombroso a observat că buzele violatorilor (și ale asasinilor) au adesea o grosime superioară mediei, astfel încât acestea apar cărnoase, umflate și oarecum ieșite în față. O buză superioară mai proeminentă denotă, la bărbat, un apetit sexual puternic.

Dacă niște buze subțiri, palide au colțurile întoarse în jos, apare aspectul, denumit de chinezi, "gură de pește" (*Figura* 118). Acest tip de buze caracterizează o persoană șovăitoare, în care nu prea poți avea încredere și care își provoacă singură dureri de cap vorbind fără chibzuință. Când buzele sunt mai pline, voința și forța aspirațiilor sunt mai mari, ceea ce ajută persoana respectivă să se

comporte mai rațional și cu mai multă încredere. Oricum, este mare amatoare de bârfeli și de colportare a unor povești obscene. Adeseori are o căsnicie agitată.

Buzele cu colțuri întoarse în jos prevestesc greutăți la începutul vârstei de 50 de ani, când căsnicia poate să eșueze sau să se încheie prin moartea soției (soțului), după care urmează o bătrânețe în singurătate. Dacă la o gură cu colțurile lăsate în jos se adaugă o bărbie "moale", iar liniile obrajilor nu sunt net conturate, persoana respectivă va avea o viață scurtă.

Dinții cu o lungime moderată, regulați, dispuși fără spații între ei și având o culoare albă indică o bună sănătate în perioada mijlocie a vieții. În schimb, dinții scurți, neregulați, distanțați și decolorați nu denotă numai nenoroc, ci și că posesorul lor este iresponsabil, predispus la accidente și lipsit de abilitate în afaceri. În plus, dinții de acest tip, coexistenți cu o față neechilibrată și inexpresivă, semnifică o viață nefericită și o moarte timpurie. Dinții scurți arată nerăbdare și incapacitate de a aduna bani. Dinții lungi dezvăluie calități de sens contrar.

Când analizăm gura, trebuie să acordăm importanță zâmbetului. Cei ce zâmbesc fără a-și dezlipi buzele au ceva de ascuns și nu inspiră încredere.

Figura 118. Gură cu colțuri lăsate în jos

Figura 119. Gingii superioare expuse în timpul zâmbetului

Zâmbetul care descoperă numai dinții de sus, nu și gingiile superioare este un semn de bunătate, cinste și destin favorabil; desigur, dinții și buzele trebuie, de asemenea, să aibă un aspect fast, pentru a conferi certitudine rezultatelor acestei analize. Dacă zâmbetul dezgolește și gingiile de sus (*Figura* 119), aceasta denotă că posesorul este predispus la deprimare, care îi poate afecta fericirea și cariera.

Când zâmbetul dezgolește atât dinții de sus, cât și pe cei de jos, posesorul are o fire deschisă, corectă și generoasă, care însă va fi obiectul criticii și antipatiei altora. În același timp, și femeile cu simț moral deficitar au adesea acest tip de zâmbet.

Rar se întâmplă ca zâmbetul să dezvăluie numai dinții de jos. Acest aspect nefiresc trădează o fire îndărătnică și defensivă, care aparține unor oameni cu complexe de inferioritate, dar care nu permit nimănui să-i calce pe picioare. Ei sunt radicali, și dacă și alte trăsături ale feței lor sunt neechilibrate, se pot implica în crime sau în acțiuni politice revoluționare.

Limba nu joacă un rol însemnat în descifrarea feței pentru că, în mod normal, ea este vizibilă numai cu intermitență, deși este un organ important. Pe lângă faptul că e legată de simțul gustativ și ne ajută la mestecatul

hranei, ne permite, în anumite ocazii, interpunându-se între dinți, să ne exprimăm dezaprobarea față de cei pe care îi considerăm antipatici sau proști. Regele Iacob I a suferit toată viața din cauza rușinii că avea o limbă prea mare, dar a fost infinit mai bun pentru supușii săi decât dacă ar fi fost un înfumurat. "În concluzie — scria despre el Sir Anthony Weldon — a fost un rege bun, regatul să nu aibă niciodată parte de unul mai slab, a trăit în pace, a murit în pace și pacea domnea în întregul său regat, împreună cu deviza lui *Beati pacifici* (Fericiți cei pașnici)."

Trebuie să reținem însă că o limbă lungă și groasă este semn de noroc în privința sănătății și a bogăției, iar dacă posesorul ei își poate atinge vârful nasului cu limba se va bucura de bogăție și de stimă. Dimpotrivă, limba lungă și îngustă are o semnificație nefavorabilă: posesorul este iscusit la vorbă, dar și înclinat să-și folosească retorica în dauna altora. Prevestește și nenoroc, mai ales dacă vârful ei nu poate atinge vârful nasului. Limba scurtă semnifică o natură avidă și cârtitoare, de asemenea, lipsă de noroc, în general.

Oricum, toate aceste trăsături pozitive se mențin numai dacă limba are o culoare roz închis, ceea ce îi ameliorează semnificația, în timp ce o limbă de alte culori — cenușie, albă sau intens roșiatică — semnifică lipsă de respect, o sănătate precară și nenoroc.

În fine, analizând mirosul gurii, este oportun să luăm notă de observația lui Aristotel, cum că, "acela, a cărui gură miroase urât, suferă de ficat sau de plămâni, este adesea vanitos, destrăbălat, mincinos, dotat cu un intelect mediocru, invidios, lacom și nedispus să-și respecte promisiunile. Acela care are respirația frumos mirositoare are însușiri de sens contrar".

Capitolul 12

Bărbia, maxilarul și umerii obrajilor

"Fire demolatoare: tendința de a strica, a desfigura și a distruge. Nasul jos și turtit, deosebit de lat la îmbinarea aripilor sale cu fața, urechile scurte și late..., ceafa groasă, fălcile groase și fruntea joasă sunt semne care indică o fire intens demolatoare, cu tot atâta precizie ca și umbra care căzând pe cadranul unui ceas solar arată direcția soarelui."

Joseph Simms, *Nature's Revelations of Character*

Nici un studiu privind aspectul feței nu este complet dacă nu se ține seama de bărbie, maxilare și obraji; fiecare dintre acestea poate întregi sau accentua indicațiile sugerate de alte trăsături pozitive în privința caracterului și a destinului, sau, dimpotrivă, ne poate arăta că aceste trăsături nu spun totul despre valoarea feței. Pe fața cea mai bună, bărbia, maxilarele și obrajii exprimă hotărâre; orice slăbiciune a acestora reduce din valoarea celorlalte trăsături pozitive.

Știm toți ce se înțelege prin "bărbie slabă" — prea îngustă, prea ascuțită sau ștearsă, și nu ne este greu să distingem o bărbie "energică" după lățimea și rotunjimea ei, după cum nici instinctul nostru nu greșește în aprecierea unor astfel de bărbii. Cesare Lombroso a observat, de pildă, că la criminalii înnăscuți, bărbia este fie mică și ștearsă, fie excesiv de lungă, scurtă sau plată, ca la maimuțe. În sine, bărbiile de acest tip nu denotă criminalitate, ci sugerează, mai curând, lipsă de vervă și

Figura 120. Bărbia lată și rotundă a Barbarei Stanwiyk

Figura 121. Bărbia lată, pătrată, a lui Sydney Lipton, conducător al unei trupe de balet dinainte de război

hotărâre, care, altfel, ar fi suficiente să mențină persoana respectivă pe drumul cel drept.

Prin urmare, bărbia dezvăluie nivelul puterii de voință și, de asemenea, ca și buzele, capacitatea de a iubi și nevoia de dragoste. Totodată, ea arată cum veți trăi în al șaptelea deceniu al vieții (61-70 de ani).

Privită din față, bărbia ideală trebuie să fie lată, joasă și plină. Posesorul unei asemenea bărbii are un caracter ferm și este foarte hotărât; se va bucura de o bună sănătate și de noroc în al șaptelea deceniu al vieții. Dacă celelalte trăsături indică bogăție și succes în anii premergători, aceeași situație se va menține și la bătrânețe.

O bărbie lată, rotundă simbolizează generozitate, căldură afectivă, apropiere de oameni și mult umor, mai net și mai ușor exprimate când bărbia este scurtă. O bărbie mai lungă denotă tendințe spre autoritarism, caracteristic pentru un patron sau un director fermecător, care își fo-

losește căldura sufletească pentru a-i câștiga pe salariații și rivalii săi și a-i controla astfel mai bine (*Figura* 120).

O bărbie lată, pătrată, denotă că posesorul este statornic și demn de încredere, calități ce îi permit să muncească din greu și să reușească în carieră și în căsnicie. Este mai puțin afabil decât posesorul unei bărbii rotunde, dar sentimentele sale sunt la fel de profunde (*Figura* 121). O bărbie pătrată cu șanț median denotă o mare nevoie de a fi iubit. Aceasta explică de ce numeroși artiști interpreți au adesea o bărbie de acest tip.

O bărbie lată, ieșită în față (prognată), ceea ce îi amplifică, într-o anumită măsură, fermitatea, accentuează însușirile pozitive, asociate cu ea. În plus, o astfel de bărbie, concomitentă cu fălcile late, semnifică o senzualitate accentuată și tendința de a seduce. Nu ne surprinde, de aceea, să constatăm că răposatul președinte John F. Kennedy, un afemeiat incorigibil, avea fălcile late și bărbia prognată.

Bărbia îngustă și cea ascuțită simbolizează, amândouă, un caracter mai slab și mai puțină energie și avânt decât o bărbie largă; ele mai prezic o bătrânețe tulbure, poate chiar singurătate. Dacă asemenea bărbii sunt însoțite și de alte trăsături faciale "slabe", ele prevestesc o viață scurtă.

O bărbie ștearsă are o semnificație foarte nefastă (*Figura* 122), ea denotând lipsă de autoapreciere și de hotărâre, nesiguranță și energie scăzută, prevestind, totodată, că anii mai târzii pot fi împovărați de boală, sărăcie și singurătate. Dar dacă bărbia ștearsă este totodată și lată este un semn că posesorul ei, deși se decide greu, o dată luată hotărârea, o menține cu obstinație.

Bărbia ca parte anterioară a maxilarului, reflectă conformația acestuia. În consecință, o bărbie lată însoțește, invariabil, fălci late și invers. Forma maxilarului este determinată de forma feței. Când fața este pătrată sau dreptunghiulară, fălcile și bărbia sunt largi și de formă

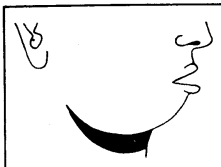

Figura 122. Bărbie ștearsă

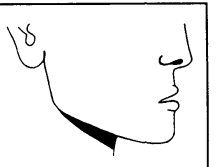

Figura 123. Unghiul maxilarului mult sub ureche

pătrată, iar dacă fața este rotundă au aceeași formă cu aceasta. O față cu aspect de triunghi cu vârful în sus sau triunghi cu vârful în sus retezat la vârf are fălcile foarte late și o bărbie fermă, în timp ce o față cu aspect de triunghi răsturnat are fălci înguste și bărbie ascuțită. Fața cu aspectul de triunghi inversat amputat — cunoscută ca față de tip Venus — are fălci și bărbie de lățime intermediară.

Fălcile late sunt unul din semnele care denotă multă energie și o mare putere de voință, posesorii lor fiind convingători, hotărâți și ambițioși; după cum am mai arătat, ei au, în plus, un puternic libido. Fălcile mai înguste simbolizează proporțional mai puține din calitățile amintite.

Fălcile trebuie examinate și din lateral înainte de a fi apreciate. Când unghiul maxilarului este situat mult mai jos decât urechea (*Figura* 123), aceasta constituie o altă indicație a unei mari puteri de voință. Dacă o asemenea adâncime a maxilarului coexistă cu o lățime mare a acestuia, atunci persoana respectivă este foarte hotărâtă și convingătoare, ceea ce, firește, o ajută să-și atingă scopurile. De aceea, persoanele cu fețe dreptunghiulare, cu fălcile late și adânci, ocupă atât de frecvent posturi înalte în economie sau în viața politică.

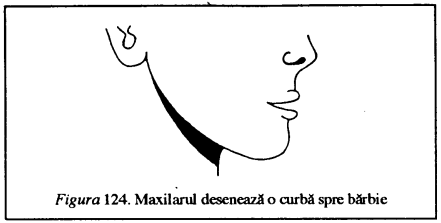

Figura 124. Maxilarul desenează o curbă spre bărbie

Este interesant de notat, în această privință, că Pericle, orator și om de stat grec, care i-a condus pe atenieni la victorie asupra altor cetăți-state, avea un cap disproporționat de lung, ceea ce i-a adus porecla de *Schinocephalus* sau "cap în formă de ceapă" —, fiind vorba aici de ceapa lungă de mare și nu de ceapa aproape sferică pe care o cultivăm în grădinile noastre.

O distanță mai mică între ureche și unghiul maxilarului semnifică o mai mică putere de voință, și astfel cerbicia se reduce la proporții maniabile.

Mai obișnuit însă, când maxilarul, în loc să coboare în linie dreaptă, de sub ureche, și apoi să cotească destul de abrupt formând marginea inferioară a bărbiei, desenează o ușoară curbă între ureche și vârful bărbiei (*Figura* 124). Dacă o asemenea arcuire se asociază cu un maxilar lat, ele împreună sugerează o voință temperată de flexibilitate, în timp ce un maxilar îngust semnifică o voință slabă și inexistența puterii de decizie.

Umerii obrajilor (pomeții) sunt, în realitate, margini inferioare ale orbitelor; ei se lărgesc pe măsură ce se îndepărtează de nas. Uneori ies în relief suficient pentru a fi vizibili sau, dimpotrivă, relieful lor nu iese în evidență. Și înălțimea lor este variabilă; umerii înalți ies în relief sub ochi, pe când cei joși se pierd în țesuturile care

formează obrajii. Umerii obrajilor pot fi acoperiți complet de carne sau, invers, pot fi înveliți numai în piele. Fiecare din aceste variante dezvăluie o fațetă diferită a caracterului și a destinului.

În privința vârstei, umerii obrajilor sunt corelați cu mijlocul celui de-al cincilea deceniu; cel stâng corespunde vârstei de 45 de ani, iar cel drept — vârstei de 46 de ani. Dacă unul din ei sau amândoi prezintă malformații sau leziuni, ori nu sunt situați la același nivel, stricând echilibrul feței, atunci anii respectivi nu vor fi norocoși pentru posesorul lor, care va cădea în disgrație pierzând, parțial sau total, autoritatea pe care și-a câștigat-o.

Umerii obrajilor indică puterea de comandă și gradul în care îi puteți influența pe alții. Dacă aveți pomeți înalți, vizibili și bine acoperiți și dacă celelalte trăsături faciale sunt pozitive, veți câștiga autoritate, iar puterea o veți folosi într-un mod corect și cinstit. Dacă însă pomeții sunt înalți și vizibili, dar osoși, posesorul va utiliza puterea dobândită în mod incorect și josnic, poate chiar dând dovadă de cruzime. Pomeții înalți, dar turtiți, sugerează autoritate fără putere de comandă, de aceea îi putem întâlni frecvent la oamenii de știință.

Când pomeții sunt jos situați, subțiri sau slab conturați, este improbabil ca posesorul să ajungă în posturi de conducere sau să exercite vreo influență. Trebuie să se aștepte să rămână unul din lucrătorii anonimi ai lumii.

Fața unui bărbat este, firește, hirsută, deși moda timpului îi cere să fie bărbierit. Culoarea, grosimea firului de păr, desimea și direcția în care crește părul din barbă pot furniza unele informații utile despre caracterul și soarta bărbatului respectiv.

Barba acoperă laturile feței, maxilarul, bărbia și buza superioară; prin urmare, ea se referă, în privința soartei, doar la anii corelați cu aceste părți, adică perioada dintre 50 și 82 de ani, de asemenea la mijlocul deceniului al

zecelea (*Figura* 43). Calitățile bărbii retrag, susțin sau măresc indicațiile transmise de alte trăsături din zonele pe care le acoperă.

Tipul optim și cel mai pozitiv de barbă se caracterizează prin creștere abundentă, culoare închisă, finețea, moliciunea, elasticitatea și luciul firului de păr din barbă. Aceasta nu trebuie să crească strâns în jurul gurii, ca și cum ar vrea să intre în ea, ci să lase liberă o porțiune de piele sub buza inferioară. Pilozitatea acoperă și șanțul nazo-labial. O asemenea barbă denotă putere de muncă, onestitate, statornicie și generozitate, influențând în sens pozitiv cele sugerate de zona inferioară a feței. Ea prevestește, de asemenea, că bărbatul respectiv se va bucura de sănătate, fericire și succes în perioada medie a vieții și la bătrânețe.

Dacă însă o barbă deasă este formată din peri scurți ca niște țepi, fără luciu și încărunțit, de culoare roșiatică sau gălbuie, ea scade din semnificația zonei inferioare a feței, denotând un posesor care este, sau va deveni, necivilizat și apucător, cu o fire supărăcioasă și meschină, și a cărui viață va fi amenințată de boli, accidente sau chiar agresiuni. Toate acestea se accentuează dacă o astfel de barbă înconjoară strâns gura; aceasta constituie totdeauna un semn de amenințare a vieții în perioada ei medie. Un asemenea tip de creștere a bărbii se poate vedea în *Figura* 125, în care este prezentată schița de portret a filantropului din epoca victoriană, Sir Francis Crossley.

Sir Francis, născut la Halifax, în 1817, a pus bazele unei societăți comerciale extrem de profitabile, împreună cu cei doi frați ai săi; a avut, în cele din urmă, 5000 de salariați, dintre care mulți au devenit parteneri ai companiei. Om cu profunde convingeri religioase, Sir Francis mai este pomenit și astăzi la Halifax pentru construcția Parcului Poporului, astfel situat încât "să cadă în drumul fiecărui om al muncii din Halifax; ca el să se poată plimba după ce a muncit din greu toată ziua și să

Figura 125. Sir Francis Crossley

se ducă acasă odihnit". Dar așa cum barba sa a prezis, la vârsta de 51 de ani Sir Francis s-a îmbolnăvit. Boala l-a îndemnat să întreprindă un pelerinaj la Locurile Sfinte, dar a fost silit, din cauza înrăutățirii bolii, să-și întrerupă călătoria la Roma, unde a și rămas mai multe luni. Întorcându-se în Anglia s-a simțit destul de bine un timp, dar a făcut o recădere spre sfârșitul anului 1871 și a murit la 5 ianuarie 1872, la 54 de ani.

O barbă rară sau peticită simbolizează un caracter slab, lipsă de energie și hotărâre, iar mai târziu o viață tulburată din cauza sănătății șubrede și a insuccesului. Dacă șanțul nazo-labial nu este acoperit de mustață, posesorul va fi pe nedrept criticat sau defăimat.

Capitolul 13

Liniile obrajilor, tenul și alunițele

"Fața ei e o grădină
unde înfloresc trandafiri și crini albi;
Acest loc e un paradis
unde afli tot soiul de fructe gustoase;
Cresc acolo vișine pe care nimeni nu le poate cumpăra
până când chiar ele nu strigă «s-au copt vișinele»."

Thomas Campian, *Cherry Ripe*

Pe măsură ce îmbătrânește, fața se umple de tot mai multe linii sau riduri, despre care se spune, pe bună dreptate, că reflectă schimbările de caracter și câștigul de înțelepciune pe care îl aduce experiența vieții. Într-adevăr, în mod normal, fața unui copil nu prezintă asemenea linii, în timp ce aceea a unui bătrân sau a unei bătrâne le are din abundență, uneori într-o formă grotescă.

Am vorbit deja despre ridurile frunții, care pot apărea destul de timpuriu în viață, de asemenea, despre "talpa gâștei" care apare mai târziu. Trebuie, acum, să acordăm atenție liniilor din zona inferioară a feței și care se formează, de regulă, în anii 30 ai vieții.

Cele mai importante dintre acestea sunt cele două linii ale obrajilor, pe care chinezii le numesc *fa ling*. Ele încep din porțiunea superioară a fiecărei aripi a nasului și, în condiții ideale, coboară, desenând o ușoară curbă, depășesc gura și se termină în părțile laterale ale bărbiei. Liniile trebuie să aibă o lungime egală, să fie destul de adânci și nebifurcate sau întretăiate (*Figura* 126).

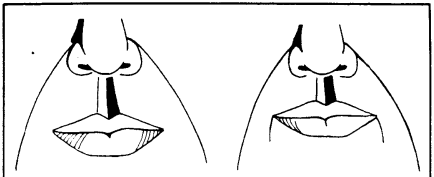

Figura 126. Linii ideale ale obrajilor

Figura 127.

Liniile de acest tip ale obrazului semnifică viaţă lungă, succese modeste, câştigarea unui oarecare respect şi autoritate. O asemenea realizare modestă este, poate, preferabilă pentru că nu provoacă invidia sau gelozia celorlalţi, nu afectează sănătatea şi nu tulbură fericirea vieţii de familie. De aceea, asemenea linii prevestesc fericire şi mulţumire, chiar o posibilă promovare la 55 ori 56 de ani sau, ca alternativă, începutul unei noi perioade a vieţii, de exemplu, după o pensionare timpurie.

Oricum, e o realitate că linii bine marcate ale obrajilor apar mult mai frecvent la bărbaţi decât la femei. Într-adevăr, multe femei sub 30 de ani nu au nici urmă de asemenea linii. Aceasta se datoreşte, în parte, deosebirilor dintre faţa bărbatului şi aceea a femeii; de exemplu, faţa femeii are mai multă grăsime subcutanată. Dar principala explicaţie constă în faptul că până de curând numărul femeilor care munceau şi în afara casei era mic, şi de aceea nu se formau aceste linii care sunt semnul succesului în viaţă. În schimb, când o femeie este destinată să devină importantă şi influentă, cutele obrajilor sunt, invariabil, prezente. Trei exemple elocvente de femei care au (sau au avut) asemenea linii evidente sunt: Margaret Thatcher, Golda Meir şi Indira Gandhi.

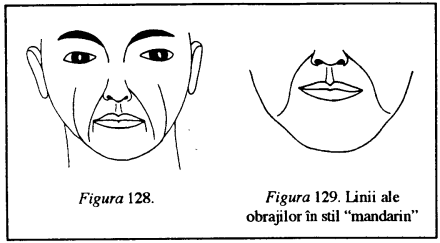

Figura 128.

Figura 129. Linii ale obrajilor în stil "mandarin"

Când liniile, adâncite şi neîntrerupte, coboară mult sub nivelul gurii, ele simbolizează nu numai succese, dar şi o viaţă lungă. Dacă liniile obrajilor coexistă cu riduri scurte care coboară din colţurile gurii (*Figura* 127) ele prevestesc mult succes şi poziţii importante în afaceri, în artă sau în literatură. Acestea se vor împlini numai dacă sunt însoţite de ochi luminoşi şi mândri, de un nas cărnos, drept sau coroiat, de o bărbie energică etc.

Uneori, pe lângă liniile lungi şi adânci ale obrazului şi cele scurte de la colţul gurii, apar şi alte linii, care încep de la bărbie şi se îndreaptă în sus, spre obraji (*Figura* 128). Acest semn unic, bineînţeles cu condiţia ca toate celelalte trăsături faciale să fie favorabile, prevesteşte mare bogăţie şi putere, poziţie înaltă în societate şi viaţă lungă. Nu e surprinzător, prin urmare, că numai monarhi, preşedinţi şi alţi lideri renumiţi posedă o asemenea combinaţie de linii.

Liniile lungi ale obrajilor se arcuiesc, uneori, în afară, la capătul lor inferior, rezultând o faţă întrucâtva de tip mandarin (*Figura* 129). Pentru posesor ea prevesteşte câştigarea unei poziţii înalte şi importante în viaţa economică, financiară sau în servicii guvernamentale, dar nu una care să reprezinte întreaga putere şi responsabilitate.

Figura 130. Președintele Abraham Lincoln

Este un semn nefavorabil când liniile obrajilor sunt slab marcate, întrerupte sau rătăcitoare, deoarece ele prevestesc că, la mijlocul celui de-al șaselea deceniu al vieții, posesorul lor va fi nefericit și va avea dificultăți din cauza unor probleme de sănătate sau a unor evenimente dăunătoare, neprevăzute și neașteptate. Dacă pe liniile obrajilor apare o aluniță sau un neg, așa cum se vede, pe linia din dreapta, la Abraham Lincoln (*Figura* 130), ea semnifică un mare pericol personal pentru perioada respectivă. De exemplu, președintele Lincoln avea 56 de ani când a fost ucis într-un atentat.

Liniile obrajilor care au o lungime inegală sau care urmează un drum diferit semnifică o personalitate labilă, nestatornică, lipsită de perseverență, ceea ce va determina dezamăgiri din cauza eșecului în realizarea scopurilor urmărite.

Dacă liniile obrajilor lipsesc sau sunt foarte scurte, la un adult, este un semn că viața acestuia (acesteia) se va sfârși înainte de vreme, adică înainte de vârsta de 56 de

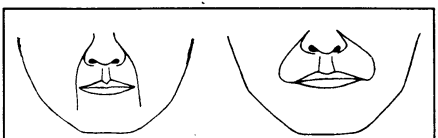

Figura 131. Linii coborând abrupt de la nas

Figura 132. Linii ale obrajilor care ating colțurile gurii

ani. De exemplu, linii scurte avea Adolf Hitler (*Figura* 92), care s-a sinucis la câteva zile după ce a împlinit 56 de ani, de asemenea Elvis Presley (*Figura* 35), care a făcut o criză cardiacă și a murit la 42 de ani.

Deși, în mod normal, liniile lungi și pronunțate prevestesc noroc, semnificația lor poate fi compromisă de traseul lor. Dacă ele coboară abrupt din aripile nasului și trec pe lângă gură în linie dreaptă (*Figura* 131) este semn că persoana respectivă își va atrage neplăceri din cauza modului său de manifestare și a incapacității de a-și ține promisiunile. Acest aspect mai arată că posesorul va avea probleme de sănătate la mijlocul celui de-al șaselea deceniu al vieții.

De rău augur este și arcuirea liniilor, atunci când ele se termină la colțurile gurii (*Figura* 132), deoarece prevestesc o moarte prematură în condiții tragice, poate în urma unui accident sau chiar a unui asasinat. Chinezii, care numesc acest tip de linii "Dragoni intrând în gură", mai spun că dacă limba prezintă o aluniță roșie, aceasta neutralizează efectul negativ al arcuirii și îl protejează pe posesor.

Sunt un semn negativ și liniile care se arcuiesc în sus și merg spre ochi (*Figura* 133). Acest tip rar și neobișnuit de linii prevestesc, de asemenea, moarte tragică, timpurie.

Figura 133. Linii ale obrajilor mergând spre ochi

Tenul sporește sau diminuează frumusețea feței și, totodată, furnizează informații valoroase despre sănătatea și temperamentul persoanei în cauză. Tenul depinde în mare măsură de calitatea pielii. În general, o piele subțire și moale nu este doar mai atrăgătoare, ci și mai norocoasă în semnificații, decât o piele groasă și aspră. Femeile au, firește, o piele mai moale decât bărbații, deși există și excepții la cei din urmă. Așa, de exemplu, despre regele Iacob I, cunoscut de contemporani ca "cel mai înțelept nătărău al creștinătății" se spunea că are o piele la fel de moale ca taftaua.

O piele albă, palidă, a fost totdeauna corelată cu o sănătate șubredă; o paloare permanentă denotă nu numai o proastă circulație sanguină, ci și o inimă slabă. În privința temperamentului, pielea albă ne dezvăluie o fire rece, deloc sentimentală, nici dornică de relații mai strânse cu semenii și, în general, fără un scop în viață. Se spunea despre împăratul roman Clodius, supranumit *Albinus* din cauza pielii sale foarte albe, că "o ura pe soția sa, era nedrept față de sclavi și brutal față de soldați. Adeseori a crucificat și centurioni în activitate, chiar dacă natura greșelii lor nu o impunea". Acest om detestabil s-a înjunghiat singur, la 17 februarie 197 d.H., după o domnie ce a depășit cu puțin un an.

John Milton avea un ten extrem de alb, pentru care era poreclit "Doamna de la Christ College", în timp ce despre tenul lui Henric al VIII-lea se spunea că este "foarte alb și luminos". Plutarh ne spune că tenul lui Alexandru cel Mare "era alb, colorat într-o nuanță de roșu pe față și pe piept".

Cel mai bun ten este cel roz, cu o roșeață mai accentuată a obrajilor, deoarece semnifică vioiciune, voioșie, căldură sufletească, altruism și bună sănătate. Sir Thomas More avea o asemenea piele. "Avea o piele frumoasă, mai curând trandafirie, nota Erasmus, departe de a fi roșie, ci numai ușor rozată". John Aubrey scrie următoarele despre Lady Venetia Digby: "Obrajii ei aveau culoarea trandafirului de Damasc, nici prea roșie, nici palidă". Sănătatea ei însă nu a fost atât de bună cum o sugera aspectul tenului său; Lady Digby a murit la vârsta de 33 de ani.

Un ten mai degrabă roșcovan decât roz denotă din fire o persoană robustă și energică, activă, curajoasă și înflăcărată. Posesorul unei astfel de ten este extravertit, sociabil și amator de petreceri, activ sexual. În plus, este impulsiv, ceea ce îl face inconstant și poate deveni periculos dacă este înfruntat sau dacă bea mult.

Vorbind despre Oliver Cromwell, Sir Philip Warwick spunea că acesta "avea o față buhăită și roșcovană"; noi am mai menționat că Sir John Suckling, poet și curtean, care s-a sinucis, avea "nu numai fața, ci și nasul roșu". Și împăratul Domitian avea o față înfloritoare, ca și filosoful Thomas Hobbes. Poetul și diplomatul Andrew Marwell (*Figura* 134) "era de statură medie, avea o constituție robustă, o față rotundă, obrajii de culoarea cireșei, ochii căprui și părul șaten".

Când fața capătă o nuanță de vinețe este un semn de proastă circulație, determinată de o insuficiență cardiacă sau renală, indicând o sănătate precară. Persoanele cu tenul vinețiu sunt lipsite de energie și vitalitate, adeseori

Figura 134. Andrew Marwell (1621-1678)

bolnăvicioase și împiedicate în atingerea obiectivelor propuse. Semn negativ constituie și apariția petelor vinețiipe punctele de vârstă, prevestind boală, nenoroc sau pierderea unei situații în perioada respectivă. Orice învinețire excesivă a feței indică o moarte timpurie.

Un ten galben sau o față pe alocuri gălbejită erau atribuite mai demult excesului de bilă galbenă; persoanele cu acest aspect al pielii erau considerate pline de amărăciune, pârtinitoare, irascibile și triste. Această apreciere, deși foarte veche, s-a dovedit nu tocmai greșită, indivizii cu fața gălbejită fiind adesea introvertiți, cu vederi înguste și pesimiști. Gălbejeala mai indică și probleme de sănătate. Când tenul gălbejit se însoțește cu trăsături faciale negative precum ochii reci, nasul osos acvilin și buzele subțiri, posesorul este egoist, îngâmfat și crud.

Grecii din perioadele preclasice alegeau numele copiilor lor în funcție de forma sau culoarea feței, iar unele

din cele mai atrăgătoare nume ale personajelor lor mitologice nu sunt altceva decât descrieri ale feței acestora. De exemplu, numele Europe, atribuit fiicei lui Agenor și a Telephassei însemnează "față lată" și era, odată, denumirea Lunei. Alte nume cu rezonanță celestă includ Sinope ("față în formă de Lună"), Asterope ("față în formă de stea") și Aerope ("față în formă de boltă cerească"). Nume care derivă mai curând din culoarea feței decât din vreo asemănare cu un obiect ceresc sau o zonă a cerului sunt: Leirope ("față de crin"), Oenope ("față de vin"), Pelopia ("față spălăcită") și Calliope ("față albă"); numele Sterope ("față îndărătnică") și Gorgopis ("față severă") se referă mai curând la expresia feței decât la forma ei și la aspectul tenului. Numai un număr foarte mic de nume grecești antice sunt inspirate de forma unor părți ale feței; de exemplu, Eriopis înseamnă "ochi mari", iar Simoeis — "nas cârn". De altfel, și Ahile, unul din cei mai vestiți eroi greci, avea probabil buze subțiri, numele lui însemnând "fără buze". Asemenea buze pot prevesti o moarte timpurie; or se știe că Ahile a murit în urma unei lovituri de suliță care l-a nimerit în călcâi, singurul său loc vulnerabil; moartea a survenit când avea între 25 și 30 de ani (1184 î.H.).

Aluniţele feței pot fi de diferite forme, mărimi, culori și cantități. Oricum, calitatea lor cea mai importantă este luminozitatea. Aluniţele lucitoare, în special dacă sunt negre sau roșii, prevestesc noroc, care se adaugă la acela al zonei faciale în care se găsesc. Dimpotrivă, dacă aluniţele sunt de culoare cenușie sau brună ele nu aduc noroc, ceea ce compromite zona localizării lor.

O față cu totul lipsită de aluniţe denotă absența scânteii lăuntrice; persoana respectivă nu va fi ajutată în viață de întâmplări norocoase; prezența mai multor aluniţe întunecate este un semn de conflicte interioare; persoana respectivă nu se poate împăca cu propriile limite și cu greutățile pe care le întâmpină în mod inevitabil în viață.

Semnificația aluniţelor se referă întotdeauna la acea vârstă în zona căreia ele apar. O aluniţă (sau mai multe) localizată, de exemplu, pe frunte, prevesteşte evenimente ce vor avea loc la mijlocul deceniului al doilea şi în al treilea deceniu de viaţă, iar o aluniţă pe nas se referă la al patrulea deceniu al vieţii posesorului.

La modul ideal, o aluniţă trebuie să fie rotundă ca să poată fi considerată norocoasă. Ea întăreşte trăsăturile faste ale zonei respective, având totodată şi o semnificaţie proprie, după localizarea ei. Aluniţele de formă neregulată nu aduc noroc; ele sunt caracteristice persoanelor cu aspiraţii contradictorii. Aluniţele alungite simbolizează adesea câştiguri materiale, pentru a căror realizare posesorul va trebui să depună mari eforturi.

Aluniţele nu trebuie să fie prea mari sau prea mici. Se consideră mari aluniţele cu un diametru ce depăşeşte 3 milimetri. Ele denotă brutalitate şi o dezvoltare excesivă a trăsăturilor de caracter corespunzătoare localizării aluniţelor, astfel încât aceste trăsături devin dăunătoare. Aluniţe mici sunt cele cu diametrul sub 1,5 mm; ele semnalizează faptul că respectivele calităţi şi trăsături sunt incomplet dezvoltate. Aluniţele mici, localizate în anumite zone ale feţei, sugerează un orizont îngust.

Dacă aveţi aluniţe norocoase pe bărbie, înseamnă că sunteţi tolerant şi afectuos, deschis în relaţiile cu alţii. Vă plac călătoriile şi peisajele noi, dar nu sunteţi prea entuziasmat de ideile noi. Dacă aceste calităţi sunt întărite şi de alte trăsături, sunteţi o persoană responsabilă, conştiincioasă în serviciu, bun prieten şi părinte (actual sau viitor) tandru şi iubitor. Aluniţele alungite pe bărbie dezvăluie o fire oarecum calculată.

Aluniţele localizate la nivelul buzelor trebuie examinate cu atenţie. Buzele fiind zone ale senzualităţii, prezenţa de aluniţe pe ele indică întotdeauna o dispoziţie către căldură sufletească, pasiune şi voluptate trupească. O persoană cu aluniţe rotunde, norocoase pe buze este

deschisă şi iubitoare şi îi place să-şi exteriorizeze sentimentele. O aluniţă (sau mai multe) întunecată sau de formă neregulată, denotă o fire extrem de pasională; dacă aluniţa este cenuşie sau brună, impulsurile sexuale sunt foarte intense, ceea ce poate crea anumite probleme.

Aluniţele situate pe obraji indică preocupări intelectuale şi o oarecare timiditate. De aceea, persoana respectivă este fascinată de idei şi de orice provocare intelectuală. Pentru că nu poate răspunde altora cu căldură se va simţi uneori singură şi izolată. Nu o interesează posesia unor bunuri materiale, considerând mult mai importante comorile minţii.

Prezenţa unei aluniţe în colţul exterior al unuia dintre ochi denotă o persoană serioasă, cinstită, dar prea uşor influenţabilă de părerile altora. Dacă aluniţa este întunecată, diformă, cenuşie sau brună, ori toate laolaltă, integritatea posesorului este compromisă, acesta putând deveni un *yes-man*, o persoană care ştie să spună doar "da".

O aluniţă nenorocoasă, situată deasupra sprâncenei stângi simbolizează o fire leneşă şi egoistă, deficienţe de caracter ce pot provoca numeroase suferinţe.

Nu aduce niciodată noroc o aluniţă localizată pe o pleoapă, deoarece ea indică o persoană talentată care nu îşi poate folosi pe deplin talentul. Totuşi, o poate contrabalansa o aluniţă norocoasă pe bărbie, care semnifică trăsături de caracter mai precis conturate şi orientate.

O aluniţă norocoasă pe sprânceana dreaptă sau deasupra ei este foarte favorabilă. Ea prevesteşte un succes apreciabil după ani de luptă, cheia succesului constituind-o hotărârea persoanei respective de a nu ceda, indiferent de riscuri.

Prezenţa unei aluniţe norocoase pe lobul urechii semnifică o minte ageră şi preocupări în domeniul spiritual. O aluniţă nenorocoasă — întunecată, diformă, cenuşie sau brună — cu aceeaşi localizare denotă că posesorul ei îşi va folosi cunoştinţele în folosul propriu.

Apariția unor alunițe în orice zonă a urechilor, exceptând lobul, indică bogăție; posesorii lor nu vor duce niciodată grija banilor. Alunițele mari prezic bogăție mare, cele mici — o avere mai modestă. În timp ce alunițele lucitoare, rotunde, roșii sau negre, arată că averea se obține pe căi cinstite sau este moștenită, cele întunecate, diforme, cenușii sau brune, indică drept sursă a bogăției activitățile necinstite, poate chiar hoția.

O aluniță situată pe puntea nasului, între sprâncene, semnifică o carieră oscilantă și greutăți în întemeierea unei familii; de aceea, cel în cauză nu va accede la poziții superioare, decât poate în perioada mai târzie a vieții. O aluniță norocoasă simbolizează, totuși, o schimbare oarecum fericită a situației, în timp ce una nenorocoasă prevestește o schimbare cu multă amărăciune și nefericire.

O aluniță situată pe puntea nasului, între ochi, nu reprezintă un semn favorabil, chiar dacă face parte din categoria celor norocoase; prevestește probleme maritale și probabilitatea unui divorț; ea avertizează, de asemenea, în privința unei afecțiuni grave. Totuși, o aluniță norocoasă sugerează că aceste întâmplări vor fi mult mai puțin traumatizante decât ar fi putut fi, în timp ce o aluniță întunecată și nenorocoasă semnifică amărăciune și supărare; această apreciere trebuie făcută însă ținând seama de restul feței, pentru a stabili dacă aceste perturbări sunt de scurtă durată sau vor întuneca toată viața.

În fine, trebuie menționat că o aluniță situată în șanțul nazo-labial al unui bărbat îi prevestește că va muri înainte de vreme; la femeie semnifică probleme ginecologice care pot fi urmate de sterilitate.

Postfață

Nu există față perfectă; o astfel de față ar putea aparține numai unei persoane dotate cu perfecțiunea caracterului, a sănătății și a destinului, dacă așa ceva ar fi posibil. Totuși, în paginile precedente m-am referit de multe ori la trăsături "ideale", așa cum cred că sunt acelea care semnifică însușirile optime, corelate cu ele. Presupun că o față perfectă ar fi formată, în totalitate, din trăsături ideale, iar posesorul ei ar fi o ființă cu chip dumnezeiesc, care nu poate exista în realitate. Chiar oameni dintre cei mai admirați și respectați, precum Socrate, Sfânta Ioana sau Iisus Hristos, aveau trăsături de caracter și comportament prin care au stârnit dușmănie; de aceea Socrate a fost silit să bea cucută, Sfânta Ioana a fost arsă pe rug, iar Hristos — răstignit pe cruce. Fețele lor au avut, desigur, semne înnăscute ale dificultăților cu semenii și ale morții violente premature, așadar nu puteau fi perfecte. Să nu vă supere, deci, prea mult faptul că propria dumneavoastră față prezintă unele deficiențe; nu sunteți singurul.

Nu trebuie, totuși, să uitați că propria față și a oricui altcuiva poate fi interpretată cu precizie numai totalizând aprecierile asupra diferitelor părți ale acesteia, cântărind comparativ trăsăturile pozitive și pe cele negative și făcând apoi bilanțul adevărului pe această bază. Nu e o sarcină ușoară și vă sfătuiesc să procedați cu atenție și fără grabă. Vă previn că o trăsătură de calitate inferioară sau deficientă poate fi contrabalansată de alta, sau altele, mai bine formate, sau de culoare mai vie, o piele de bună calitate, prezența de alunițe lucitoare etc. Și chiar dacă o trăsătură sugerează lipsă de succes pentru o anumită perioadă a vieții, puneți-vă întrebarea dacă un asemenea succes v-ar aduce, realmente, fericirea. De fapt, oamenii

își caută fericirea atunci când jinduiesc după bani, putere și faimă, deși rareori îi fac fericiți.

Așa stând lucrurile, închei, făcându-vă cunoscute unele gânduri ale lui John Ruskin, cu ale cărui idei despre rolul nostru în viață am început această carte. El scria:

"Să privească grâul cum crește și dă spic; să respire adânc în urma plugului sau după săpat; să citească, să gândească, să iubească, să spere, să se roage — acestea sunt lucrurile care îl fac pe om fericit; lui îi stă întotdeauna în putere să le facă și nu va avea niciodată puterea să facă mai mult. Prosperitatea sau nefericirea lumii depind de cunoașterea și transmiterea acestor cunoștințe."

Tipar: Grupul Drago print

TIPOGRAFIA FED - Calea Rahovei 147, sector 5 - București; Tel.: 3359318; Fax: 3373377

amnă: unul — folos, iar celălalt — pagubă. Cine ştie cauzele pentru care Cerul îl urăşte pe cel războinic? Si înţeleptul reuşeşte cu greu să explice aceasta.

Dao ceresc nu luptă, dar ştie să învingă. El nu vorbeşte, dar ştie să răspundă. El vine de la sine. El este liniştit şi ştie să conducă (lucrurile). Plasa naturii este rară, dar nimic nu trece prin ea.

Capitolul 74

Dacă poporul nu se teme de moarte, ce rost mai are să-l amenin̦ăm cu moartea? Cine sileşte oameni să se teamă de moarte şi socoate că această ocupaţie este distractivă, pe acela îl voi prinde şi-l voi nimici. Cine îndrăzneşte să acţioneze astfel?

De ucis, ucide-ntotdeauna cel însărcinat cu uciderea; a ucide-n locul celui însărcinat cu uciderea, înseamnă să ciopleşti în locul marelui tîmplar (***dao***). Cel care, luînd locul marelui meşter, taie (cu toporul) îşi va răni mîna.

Capitolul 75

Poporul flămînzeşte, deoarece cîrmuirea îi ia dări prea mari. Iată de ce flămînzeşte (poporul). Este greu să guvernezi poporul atunci cînd cîrmuirea este prea activă. Iată de ce este greu să guvernezi. Poporul moare uşor, pentru că năzuinţa lui spre viaţă este prea puternică. Iată de ce moare uşor. Cel care nu-şi precupeţeşte viaţa, îşi preţuieşte prin aceasta viaţa.

Capitolul 76

La naştere omul este delicat şi slab, iar după moarte, tare şi puternic. Toate fiinţele şi plantele sunt delicate şi slabe atunci cînd se nasc, iar cînd pier sunt tari şi puternice. Ceea ce este tare şi puternic este ceea ce piere, iar ceea ce este delicat şi slab este ceea ce începe să trăiască. De aceea o

oaste puternică nu învinge, ci (piere) asemenea unui copac puternic. Ceea ce este tare şi puternic nu are avantajul pe care-l are ceea ce este delicat şi slab.

Capitolul 77

Firescul ***dao*** aminteşte de încordarea arcului. Cînd partea lui de sus se lasă în jos, partea de jos se ridică. Ea înlătură prisosul şi-l dă celui care are nevoie. Firescul ***dao*** ia de la cei bogaţi şi dă celor săraci ceea ce li s-a luat. ***Dao*** omenesc însă, (acţionează) dimpotrivă. El ia de la cei săraci şi dă cele luate celor bogaţi. Cine poate să le dea celorlalţi tot ce prisoseşte?

Acest lucru îl pot face numai cei care urmează calea lui ***dao***. De aceea, omul înţelept face şi nu se foloseşte de ceea ce a făcut, săvîrşeşte fapte măreţe şi nu se glorifică. El este nobil, pentru că nu are pasiuni.

Capitolul 78

Apa este cea mai moale şi cea mai slabă fiinţă din lume, dar ea este de neînvins în înfrîngerea a ceea ce este solid şi puternic, şi nimic pe lume nu este de seama ei.

Cei slabi îi învinq pe cei puternici, iar ceea ce este moale învinge ceea ce este tare. Acest lucru îl ştiu toţi, dar oamenii nu-l pot înfăptui. De aceea, omul înţelept spune: ce-l care a luat asupră-şi să înjosească ţara devine domnitor şi cine a luat asupră-şi să nenorocească ţara devine stăpînitor.

Cuvintele adevărate seamănă cu contrariul lor.

Capitolul 79

După potolirea unei mari răscoale, vor rămîne neapărat urmări. Cum putem numi aceasta un bine? De aceea, înţeleptul le face (întotdeauna) bine oamenilor şi nu cere de la ei ceea ce le-a dat. Cei buni tind spre înţelegere, iar cei răi